

DZIŚ W NUMERZE AGROTYGODNIK BEZPŁATNY DODATEK ROLNICZY – AŻ 20 STRON!

100% POLSKIEGO KAPITAŁU

tygodnik

tygodnik.pl

ISSN 1234-6314

nr 9 (1721) 27 lutego 2025

cena 5,10 zł (w tym 5% VAT)

Tucholski

**Z OSTATNIEJ CHWILI: 19-lątka usłyszała zarzut
i przedstawiła swoją wersję zdarzeń**

SZOKUJĄCY KARAMBOL Z TRAGICZNYM FINAŁEM

Aż 6 samochodów uczestniczyło w koszmarnie wyglądającym wypadku pod Tucholą, do którego doszło w poniedziałek. Niestety w wyniku obrażeń zmarł 75-letni mieszkaniec gminy Tuchola. W środę (26 lutego) prokuratura przedstawiła 19-lątce zarzut spowodowania wypadku ze skutkiem śmiertelnym. Młoda kobieta przedstawiła prokuratorowi swoją wersję zdarzeń.

Fot. Piotr Paterski

Str. 9

BADANIE WZROKU

REJESTRACJA TELEFONICZNA

501 713 717

EXPRESS OPTYK / obok NETTO /

Reklama

TŁUSTY TYGODNIK!
Przyjdź z gazetą po pączki

Str. 2

**Wraca głośny temat,
a w tle potężna
inwestycja na terenie
przetwórnicy w Tucholi**

Str. 3

**Całe życie
przepracował
w Borach**

Str. 6

**„OSiR zastąpił
drewniany,
a zostawił
murowany”**

Str. 7

- Myśliwiec Gostycyn świętuje 60-lecie.
Życzenia od Kamila Stocha Str. 10-11
- Ależ tam się działo!
Studniówka ZSLiT Str. 20-21
- Cekcyńska „Randka w ciemno” Str. 24
- Siatkarki jadą
na mistrzostwa Polski! Str. 27

Reklama

**DOSKONAŁEJ JAKOŚCI PALIWA W OPARCIU
O SUROWCE Z KRAJÓW ARABSKICH**

**JAKOŚĆ NIGDY NIE KWESTIONOWANA
PRZEZ URZĘDY KONTROLNE**

NAJTAŃSZE PALIWA W OKOLICY

**Zapraszamy
do zakupów**

P.H.U.P. **OLPAS** Sp. z o.o.

OLEJE • PALIWA • SMARY

Tuchola, ul. Budowlana 2
tel. 52 334 39 95, tel./fax 52 344 27 66

Gostycyn, ul. Usługowa 2
tel. 668 518 815

olpas@poczta.onet.pl

Szczegóły i zapisy:
tel. 889-376-692
ul. Poczтовая 1a
Tuchola

SENS fitness & dance

ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH

FITNESS
PILATES | JOGA
STRETCHING
ZDROWY KRĘGOSŁUP
STEP CHOREOGRAFIA
BUNGEE FITNESS
POLE DANCE
AERIAL HOOP
ZUMBA | LATINO | BACHATA
HIGH HEELS
TRENING DLA MĘŻCZYZN

NOWOŚĆ!

TRENINGI INDYWIDUALNE

ZAJĘCIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

POLE DANCE
AERIAL HOOP
AERIAL SILKS/CHUSTY
CHEERLEADERKI
BALET
ZUMBA | DISCO DANCE
MODERN & JAZZ
AKROBATYKA | AKRODANCE
CAPOEIRA
JOGA W CHUSTACH
NOWOŚĆ! ROBOTYKA

ORGANIZACJA URODZIN

Facebook

9 771234 631506

Indeks 367915

TŁUSTY TYGODNIK – przyjdź z gazetą po karton pączków

Tłusty czwartek nie może obyć się bez pączków od piekarni PSS „Społem”, które czekają w naszej redakcji!

PSS „Społem” Tuchola przygotował dla Was 15 kartonów pączków (po 4 sztuki). Część z nich trafi do Was dzięki udziałowi w zabawie, która trwa na naszym Facebooku. Zajrzyjcie na profil „Tygodnika” na FB i spróbujcie swoich

sił. Dzięki temu zwiększycie swoje szanse na zdobycie kartonika z pączkami.

Przyjdź z nowym numerem „Tygodnika”. Karton pączków za gazetę

ny w kartonik. Pączki będą czekać na Was u nas od godz. 9:00. Trudno powiedzieć, jak długo będziemy je rozdawać. Zaryzykujcie, bo dla takiego przysmaku warto.

Podkreślamy, że z jednym egzemplarzem „Tygodnika” pączki można odebrać tylko raz! Jedna gazeta – jeden zestaw pysznych pączków od PSS „Społem” Tuchola.

Zapraszamy do redakcji, która mieści się w Tucholi na ul. Karasiewicza 3.

(pp)

Słodki upominek od PSS czeka na czytelników wydania papierowego TT. W tłusty czwartek (27 lutego) zajrzyj do redakcji z najnowszym, bieżącym numerem Tygodnika Tucholskiego. Pierwszych 7 osób, które pojawią się w redakcji, otrzyma zestaw 4 pączków zapakowa-

kronika policyjna

• We wtorek 18.02 o godz. 10:50 w Nowym Młynie kierujący peugeotem nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze, wpadł w poślizg i zderzył się z jadącym z przeciwka oplem. Sprawcę okazał się 72-latek zamieszkały w gm. Cekcyn. Szkody poniósł 77-latek pochodzący z tej samej gminy. Policjanci wszczęli postępowanie przygotowawcze w tej sprawie.

• Tego samego dnia o godz. 16:50 na trasie Sucha – Cierplewo kierujący fordem i hondą w trakcie wymijania zderzyli się lustrami zewnętrznymi. Oboje: 23-letni mężczyzna i 57-letnia kobieta, to mieszkańcy gm. Lubiewo. Zastosowano wobec nich pouczenie.

• W środę 19.02 nieustalony sprawca doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem 41-letnią mieszkankę naszego powiatu w ten sposób, że wystawił na sprzedaż mebel w postaci narożnika. Otrzymał za to zapłatę w kwocie 440 zł, a następnie zamówionego towaru nie wysłał, czym działał na szkodę wyżej wymienionej. Policjanci w tej sprawie prowadzą postępowanie w kierunku oszustwa.

• Tego samego dnia o godz. 22:40 w Bysławku kierujący daewoo w trakcie wyjeżdżania uszkodził ogrodzenie pobliskiej posesji. Sprawcę okazał się

81-latek z gm. Lubiewo, a poszkodowaną 60-letnia kobieta. Wobec sprawcy zastosowano pouczenie.

• W czwartek 20.02 o godz. 14:00 w Tucholi na ul. Warszawskiej kierujący audi potrafił mężczyznę znajdującą się na przejściu dla pieszych. Na szczęście 68-latek, mieszkaniec Tucholi, nie odniósł poważniejszych obrażeń. Za spowodowanie kolizji 65-letni mieszkaniec gm. Koronowo został ukarany mandatem.

• W piątek 21.02 w godz. od 9:00 do 17:00 w Cekcynie na ul. Szkolnej nieznany kierujący nieustalonym pojazdem uderzył w zaparkowane audi. Straty poniosła 28-latką zamieszkałą w gm. Cekcyn. Trwają czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie.

• Tego samego dnia o godz. 10:50 w Tucholi na skrzyżowaniu ul. Chojnickiej z Czerską kierujący VW nie ustąpił pierwszeństwa i zderzył się z jadącym prawidłowo citroenem należącym do 76-letniego tucholani. 31-letnia sprawczyni, zamieszkała w gm. Tuchola przyjęła mandat.

• W sobotę 22.02 o godz. 18:25 w Lubiewicach na DW 240 kierujący nissanem zasnął za kierownicą, w następstwie czego zjechał do przydrożnego rowu. Na 30-letniego mieszkańca Chojnic nałożono mandat.

• W poniedziałek 24.02 policjanci zostali poinformowani, że w okresie od 16.02 do 20.02 nieznany sprawca doprowadził

34-letniego mieszkańca naszego powiatu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3050 zł. Pokrzywdzony zapłacił za zakupiony towar, tj. urządzenie Thermomix, którego do chwili obecnej nie otrzymał. W związku z tym zgłoszeniem prowadzone jest postępowanie karne pod kątem oszustwa.

• Również w poniedziałek o godz. 10:50 w Błędziniu na DW 240 z pojazdu ciężarowego wypadł metalowy klin, który uszkodził jadącego z nim MAN-a. Straty poniósł 35-latek z Chojnic. Trwają czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie, zmierzające do ustalenia sprawcy zdarzenia.

G.

kronika strażacka

• We wtorek (18.02) o godz. 15:52 w Zdrojach zauważono pożar sadzy w kominie w budynku mieszkalnym. Akcję gaśniczą prowadziły OSP Cekcyn i OSP Zdroje. Podobne zdarzenie miało miejsce w Śliwicach. Do gaszenia komina skierowano JRG Tuchola, OSP Śliwice.

• W piątek 21.02 o godz. 8:26 w Bysławiu doszło do pożaru sadzy w kominie w budynku mieszkalnym. Gasiła go OSP Bysław.

• W niedzielę 23.02 o godz. 8:59 w Gostycynie paliły się sadze w kominie budynku mieszkalnego. Do akcji zadysponowano JRG Tuchola i OSP Gostycyn.

G.

Seria pożarów w przewodach kominowych trwa...

Tym razem sadza w kominie paliła się na ul. Świeckiej

W godzinach południowych (wtorek, 25 lutego) w centrum Tucholi, tj. na skrzyżowaniu ulic: Nowodworskiego i Świeckiej swoje czynności prowadziła straż pożarna. Strażacy byli zmuszeni wyjechać do następny najpopularniejszego zdarzenia w tym sezonie grzewczym.

Interwencja służb była konieczna ze względu na pożar sadzy w przewodzie kominowym w jednej z kamienic obok tutejszego kościoła.

Na miejscu działały dwa zastępy straży pożarnej z KP PSP w Tucholi.

W godzinach południowych (wtorek, 25 lutego) w centrum Tucholi, tj. na skrzyżowaniu ulic: Nowodworskiego i Świeckiej swoje czynności prowadziła straż pożarna. Okazuje się, że interwencja służb była konieczna, ze względu na pożar sadzy w przewodzie kominowym w jednej z kamienic obok tutejszego kościoła.

– Otrzymaliśmy zgłoszenie o pożarze sadzy w kominie na ul. Świeckiej. (...) W tej chwili sytuacja jest opanowana, wygaszono ogień w palenisku, co doprowadziło do ugaszenia pożaru w kominie – informował nas krótko

przed godziną 13:00 rzecznik prasowy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi **Grzegorz Polok**.

Na miejscu działały dwa zastępy straży pożarnej z KP PSP w Tucholi. Przypomnijmy, że to wyjątkowo częste zdarzenia w trwającym sezonie grzewczym, o czym kilka tygodni temu obszernie opowiadał na łamach „Tygodnika Tucholskiego” rzecznik miejscowych strażaków. Świadczy o tym chociażby kronika strażacka z zeszłego tygodnia, którą publikujemy obok.

Tekst i fot. Anna Lipska

Reklama

SKŁAD WĘGLA
EKOGRÓSZEK, ORZECH
zapraszamy dowóz gratis

NAWOZY AZOTOWE
WIELOSKŁADNIKOWE

BLACHA TRAPEZ

PELLET promocja

PRĘTY 6, 8, 10, 12, 14, 16

609 068 202

TARTAK WUTKOWSKI

drewno CERTYFIKOWANE

- tarcica iglasta sucha – sosna, modrzew
- tarcica liściasta sucha – dąb, brzoza, buk, olcha, jesion
- więźby dachowe
- deski szalunkowe 25 mm
- łaty 6x4, kontrłaty 6x2,5
- tarcica strugana/podbitki/deski tarasowe
- impregnacja zanurzeniowa/cieśnieniowa

ŚLIWICE, ul. Starogardzka 45, tel./fax 52 334 00 93
www.tartakwutkowski.pl e-mail: biuro@tartakwutkowski.pl

ALEK

ZAPRASZAMY NA STACJE PALIW:

- Gostycyn, ul. Wybudowanie 33b**
Stacja czynna: marzec – kwiecień 6:00-21:00
- Tuchola, ul. Transportowa 3**
- Wałdowo 8**

tel. 502 656 993

Ruszyły konsultacje. W najbliższych dniach spotkanie otwarte w urzędzie miejskim

Wraca głośny temat, a w tle potężna inwestycja na terenie przetwórnicy przy Sępoleńskiej

Planowana inwestycja – polegająca na budowie ogromnej chłodni na terenie znanej przetwórnicy przy ul. Sępoleńskiej w Tucholi – rozniosła się wśród mieszkańców rok temu. Ci interweniowali u burmistrza i rady miejskiej. Gmina zdecydowała, że stworzy dla tego terenu plan zagospodarowania przestrzennego. A to poprzedzą konsultacje z mieszkańcami, które właśnie się rozpoczęły. Na 4 marca zaplanowano spotkanie otwarte w Urzędzie Miejskim w Tucholi.

„Tygodnik Tucholski” rok temu zajął się tematem, który głośnym i szerokim echem odbił się wśród mieszkańców części Tucholi. Mobilizacja nastąpiła szczególnie wśród ludzi z osiedla Kopernika i ul. Sępoleńskiej, ale o sprawie głośno było w całym mieście ze względu na popularność firmy, na której terenie planowana jest zakrojona na szeroką skalę inwestycja.

Petycja i 170 podpisów. Przestraszni wizją wielkiego i wysokiego budynku

W marcu ubiegłego roku do władz miasta trafiła petycja podpisana przez 170 mieszkańców. Sprzeciwiali się oni inwestycji prywatnego przedsiębiorstwa, o której się dowiedzieli. Miał to być całkowicie nowy budynek na terenie znanej

przetwórnicy przy ul. Sępoleńskiej w Tucholi. Planowana przez inwestora budowa komora mroźnicza miałaby być ogromna, maksymalnie do 35 m wysokości i zajmować miejsce – mniej więcej – od stojącego tam dziś wysokiego komina w kierunku ogródków działkowych.

Zacienienie osiedla, zwiększony hałas, inne uciążliwości. To w największym skrócie obawy mieszkańców zawarte w petycji. Oczekiwali oni ruchów urzędników. W przeciwnym razie zagrozili nawet żądaniem odszkodowań od gminy za obniżenie wartości ich nieruchomości. Burmistrz **Tadeusz Kowalski** w rozmowie z „Tygodnikiem” zapowiedział konkretne kroki, zastrzegając jednocześnie, że nie chce ograniczać wolności gospodarczej przedsiębiorcy.

Zaskoczony inwestor

Inwestor – BOR V ADM – przekazał swoje stanowisko gminie. Poznaliśmy je podczas sesji rady miejskiej i opublikowaliśmy jego obszernie fragmenty. Inwestor był wtedy bardzo zaskoczony sytuacją, broniąc inwestycji jako zaawansowanej technologicznie konstrukcji, która nie powinna negatywnie oddziaływać na życie lokalnej społeczności. Bardziej zdziwiony był jednak zapowiedziami, że gmina rozważa podjęcie do stworzenia planu zagospodarowania przestrzennego dla całego rejonu Sępoleńskiej, bo takiego do tej pory nie było. A to zmienia procedowanie dotyczące inwestycji i wydłuża je. Radni wówczas przegłosowali przystąpienie do stworzenia tego planu. Jednym z kolejnych kroków miały być konsultacje społeczne.

Najnowsze informacje – konsultacje ruszają.

4 marca spotkanie otwarte w urzędzie, a teraz zbieranie uwag

Gmina Tuchola w ubiegłym tygodniu oficjalnie, za pomocą obwieszczenia, ogłosiła, że ruszają konsultacje społeczne w związku z tworzeniem planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ul. Sępoleńskiej w Tucholi.

Konsultacje prowadzone będą w następujących formach:

Zbieranie uwag w terminie od 21 lutego 2025 r. do 24 marca 2025 r.

Zgodnie z art. 8 g ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uwagi do projektu dokumentu składać można na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres e-mail: info@tuchola.pl, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego. Formularz do składania uwag dostępny jest na stronie BIP Gminy Tuchola i na stronie www.tuchola.pl oraz w Urzędzie Miejskim w Tucholi plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola, pokój nr 208.

Uwagi należy składać do burmistrza Tucholi z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, a także oznaczeniem nieruchomości.

Nie znasz sprawy inwestycji na terenie przetwórnicy? Tutaj przeczytasz nasze dotychczasowe artykuły. Zeskanuj kod QR

ści, której uwaga dotyczy, ze wskazaniem, czy jest w właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, w nieprzekraczalnym terminie do 24 marca 2025 r. Na formularzu można podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Spotkanie otwarte, które odbędzie się 4 marca 2025 r. od godz. 17:00 do 18:00 w sali nr 203 Urzędu Miejskiego w Tucholi plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola – spotkanie poprzedzone będzie prezentacją projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Punkt konsultacyjny – 11 marca 2025 r. od godz. 16:00 do 17:00 pokój 208 Urzędu Miejskiego w Tucholi plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola.

Jest apel mieszkańców

Apel wystosowali mieszkańcy tej części Tucholi. Aktualnie jest udostępniany w mediach społecznościowych. Mieszkańcy do „Tygodnika Tucholskiego” zgłosili się z prośbą o jego udostępnienie. Dołączamy go obok tekstu.

Piotr Paterski

Taki apel jest rozpowszechniany w mediach społecznościowych wśród mieszkańców Tucholi

Drodzy Mieszkańcy osiedla Kopernika oraz Tucholi
Zwracamy się do Was z prośbą o zapoznanie się z dokumentami, które zamieściła gmina na swojej stronie, a które dotyczą budowy u naszego sąsiada, czyli przetwórnicy.

Minął już prawie rok, od kiedy została podjęta decyzja w sprawie opracowania planu zagospodarowania działki, na której stoi przetwórnica.

Jak widać po powyższym obwieszczeniu, dużo się wydarzyło w międzyczasie. Zostały wyznaczone terminy konsultacji, a także spotkania otwarte, na które powinniśmy stawić się w jak największej liczbie osób, gdyż jest to w naszym wspólnym interesie.

Poniżej terminy spotkań (...)

(TERMINY PODALIŚMY W ARTYKULE – SPRAWDŹ)

(...)

Warto wybrać się we wszystkich tych terminach do urzędu i dowiedzieć się, jak najwięcej, żebyśmy nie byli zaskoczeni, kiedy ruszą prace budowlane tuż obok nas. Dowiedzmy się, czy możemy czuć się bezpieczni na naszym osiedlu, jak będą osadzone budowle, gdzie będą jeździły ciężarówki, jak będzie wyglądało oświetlenie terenu, co z odpadami z przetwórnicy i wiele innych.

Mamy do tego prawo i skorzystajmy z niego.

Z pozdrowieniami,
Wasi sąsiedzi

Reklama

OGRODY PILARSCY
mamy zielone pojęcie...
608 789 695
ogrody.pilarscy
www.ogrody-pilarscy.eu
PROJEKTOWANIE I URZĄDZANIE OGRODÓW

AUTO REJESTRACJE
AKCYZA, TABLICE, TŁUMACZENIA UBEZPIECZENIE OC/AC
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW
TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

PRODUCENT PELLETU transport GRATIS

ZABROCCY®
PIĘKNO W CZYSTEJ FORMIE

tel. 52 33 40 369
Okoniny Nadejzorne 14
89-530 Śliwice

Nasi przedstawiciele w Europejskim Korpusie Radnych

Nominację z rąk marszałka odbiera Ireneusz Wesołowski, radny Rady Miejskiej w Tucholi.

Pięć samorządów z terenu powiatu tucholskiego wybrało swoich delegatów do Europejskiego Korpusu Radnych. W ubiegłym tygodniu odebrali oni nominacje z rąk marszałka województwa kujawsko-pomorskiego Piotra Całbeckiego.

Radni **Ireneusz Wesołowski** (Rada Miejska w Tucholi), **Krzysztof Łukaszewicz** (Rada Powiatu Tucholskiego), **Jerzy Ochała** (Rada Gminy w Gostycynie), **Zofia Reszka** (Rada Gminy w Lubiewie), a także **Adam Belicki** (Rada Gminy w Śliwicach) zostali członkami Europejskiego Korpusu Radnych nowej kadencji (2024-2029). Uroczystość wręczenia nominacji, w której wzięło udział łącznie 120 delegatów gmin i powiatów, miała miejsce 11 lutego w Pałacu Dąbskich w Toruniu.

EKR powstał dwa lata temu z inicjatywy marszałka **Piotra Całbeckiego** w oparciu o podobne rozwiązanie we francuskiej Normandii. Jest jedynym takim gremium w Polsce.

– Korpus ma promować idee Unii Europejskiej. Wierzę, że to gremium zbuduje zaufanie mieszkańców województwa do struktur europejskich i wskaże im korzyści wynikające z naszej obecności we wspólnocie – podkreślał w trakcie ubiegłotygodniowej uroczystości marszałek.

– To bardzo cenna inicjatywa. Ważna również dlatego, że jej źródłem jest samorząd. Polityka europejska wymaga dziś zaangażowania obywateli, a format Europejskiego Korpusu Radnych przybliży mieszkańcom regionu jej tematykę w wymiarze praktycznym i pozwala im sięgnąć po narzędzia, jakie dają projekty europejskie. Będziemy wspierać działalność marszałka i Europejskiego Korpusu Radnych – mówiła z kolei wiceminister spraw zagranicznych **Anna Radwan-Röhrenscheff**.

Po uroczystości samorządowcy wzięli udział w Forum Dyplomacji Samorządowej. W jego trakcie wysłuchali prelekcji na temat współpracy między samorządami województwa i zadaniami, jakie staną przed EKR w rozpoczynającej się kadencji.

Jak podał urząd marszałkowski członkowie Europejskiego Korpusu Radnych w poprzedniej kadencji (2023-2024) spotkali się dziewięć razy i odbyli wizytę w biurze województwa w Brukseli oraz instytucjach Unii Europejskiej. Nowa kadencja Europejskiego Korpusu Radnych potrwa do 2029 r.

Agata Wiśniewska,
 fot. Mikołaj Kuras dla UMWP

Radny powiatu tucholskiego Krzysztof Łukaszewicz odbiera nominację.

Druga z prawej Zofia Reszka, reprezentantka Rady Gminy Lubiewo.

W korpusie znalazł się Adam Belicki, radny gminy Śliwice.

Zmarł Henryk Krzywański, niegdyś wieloletni przedstawiciel tucholskich władz, sportowiec, prezes Tucholanki

W wieku 85 lat zmarł Henryk Krzywański, znany mieszkaniec Tucholi. W przeszłości był działaczem sportowym, sportowcem, radnym, przez krótki czas – na początku lat 90. – pierwszym po przemianie ustrojowej burmistrzem Tucholi. Wcześniej wieloletnim działaczem PZPR.

Henryk Krzywański z Tucholi zmarł 19 lutego w wieku 85 lat. W latach 1990-1991 był burmistrzem miasta, potem tak że radnym powiatu tucholskiego. W strukturach władzy poprzedniego ustroju i PZPR działał szeroko od lat 70. (m.in. jako przewodniczący MRN, I sekretarz gminy). Kierował lokalnymi instytucjami.

Zaangażowany był w sferę sportową. W młodości występował w znanej tucholskiej drużynie siatkarskiej. W latach 60. regularnie brał udział w zawodach lekkoatletycznych, organizował zgrupowania sportowe. Dwa razy (na przełomie lat 60/70, a potem lat 80/90) pełnił

funkcje prezesa klubu Tucholanka.

Ceremonia pogrzebowa odbyła się w sobotę 22 lutego o godz. 14:00 w Domu Pogrzebowym Bolińscy w Tucholi. Urna z prochami Zmarłego została odprowadzona na cmentarz parafialny w Tucholi.

(pp), fot. archiwum prywatne

AGATA NITKA

KADRY I PŁACE

- ▣ Obsługa kadr i płac
- ▣ Audyt kadrowo-płacowy
- ▣ Konsultacje z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych
- ▣ Usługi księgowe
- ▣ BHP i PPOŻ

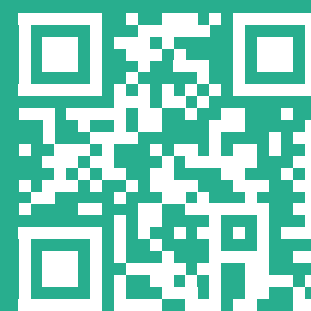

DOŁĄCZ DO GRONA
NASZYCH KLIENTÓW

☎ 667 242 418
✉ biuro@denarkadry.pl
📍 Biura:
Bydgoszcz, Tuchola

WWW

denarkadry.pl

Całe życie przepracował w Borach Tucholskich, gdzie zjednał sobie ogromną sympatię

Stefan Konczal, który w ostatnich latach pełnił funkcję Nadleśniczego Nadleśnictwa Woziwoda, a łącznie przez 42 lata związany był z różnymi nadleśnictwami w Borach Tucholskich, przeszedł na emeryturę. W piątek (21.02) uroczyste pożegnanie zgotowali mu samorządowcy z gminy Tuchola.

Stefan Konczal lubi angażować się w przedsięwzięcia także mniej związane z leśnictwem. Chętnie też w siedzibie nadleśnictwa gościł przedsięwzięcia kulturalne. Tu akurat Narodowe Czytanie. Fot. (pp)

Znakomity fachowiec, jeśli chodzi o gospodarkę leśną, a do tego wielki orędownik i popularyzator ochrony przyrody. Otwarty na wszelką współpracę, serdeczny i ciepły, a przy tym skromny. Tak w wielkim skrócie o **Stefanie Konczalu** wypowiedzieli się zabierający głos podczas piątkowego pożegnania. Uroczystość związana z przejściem nadleśniczego na emeryturę miała miejsce w trakcie sesji Rady Miejskiej w Tucholi i obfitowała w wiele dowodów sympatii i uznania.

Pracował z pasją i oddaniem

Włodarz Tucholi przypomniał, że Stefan Konczal z Borami Tucholskimi związany jest bagatelą od 42 lat! W roku 2018 objął stanowisko Nadleśniczego Nadleśnictwa Woziwody, które piastował aż do przejścia na emeryturę.

Pracę w lasach zaczynał w Nadleśnictwie Przymuszewo, gdzie też poznał swoją żonę – **Dorotę**. Kolejna była Woziwoda, a następnie Trzebciny. Konczal był też zastępcą nadleśniczego w Osiu. Pracował również w Nadleśnictwach Dąbrowa i Tuchola.

– Nadleśniczy Konczal złotymi zgłoskami zapisał się w historii Borów Tucholskich. Przede wszystkim stawiał na profesjonalizm. Zawsze był ponad polityką, skupiał się na całkowitym oddaniu pracy w lasach i działaniu na rzecz szeroko rozumianego środowiska naturalnego. (...) To z jego inicjatywy powstawały nowe tereny chronione. Nadleśniczy był też inicjatorem i prowadzącym projekt na bazie środków norweskich, na swoim koncie ma wiele publikacji branżowych poświęconych ochronie środowiska. (...) Jego praca była też jego wielką pasją.

Jej poświęcił całe życie. Drogi Stefanie, będzie nam Ciebie tutaj brakować – mówił burmistrz **Tadeusz Kowalski**, który w imieniu mieszkańców Gminy Tuchola dziękował nadleśniczemu, także za jego współpracę i integrację właśnie ze środowiskiem lokalnym. Podobne stwierdzenia padały i z ust innych osób, które oficjalnie dziękowały Stefanowi Konczalowi.

– Pozostaje pan dla nas przykładem człowieka, który w ciszy i pokorze wobec natury potrafił wiernie wykonywać powierzone mu obowiązki – mówiła w imieniu wszystkich społeczności szkół podstawowych i przedszkoli z terenu gminy Tuchola **Natalia Glaner**, dyrektorka Szkoły Podstawowej w Legbądzie.

Starosta **Andrzej Urbański** zwrócił natomiast uwagę na nieocenioną pomoc, jaką przez lata

Za współpracę dziękuje zastępczyni burmistrza Tucholi Iwona Opoczyńska.

Radni i pozostali uczestnicy piątkowej sesji przechodzącego na emeryturę nadleśniczego pożegnali oklaskami. Wybrzmiało i „Sto lat”!

Starosta Andrzej Urbański miał przyjemność współpracować z nadleśniczym jeszcze jako pracownik Urzędu Gminy w Śliwiczach przy okazji budowy dróg, realizowanych wspólnie przez samorząd i Nadleśnictwo Woziwoda.

nadleśniczy świadczył samorządom. Konczal był ich konsultantem, jeśli chodzi o rozwiązania na styku samorządu i Lasów.

„Trudno pożegnać się z tym, co się kocha i lubi”

Nadleśniczy, żegnany z taką sympatią, zdawał się być nieśmielony całą sytuacją.

– Naprawdę jest w tym trochę przesady. Nie zasłużyłem na aż tak wielkie uznanie – powiedział wyraźnie wzruszony.

Stefan Konczal przyznał, że lubił góry i to tam chciał pracować, ale 42 lata poświęcił Borom Tucholskim. Tutaj założył rodzinę i pracował z pełnym zaangażowaniem, tworzył m.in. Zaborki Park Krajobrazowy. Jak przyznał, pracę zawodową starał się łączyć z pracą społeczną.

– Moja obecność wśród was jest najlepszym tego dowodem – zwrócił się do uczestników sesji.

W swoim życiorysie nadleśniczy ma również epizod pracy

w samorządzie i to wcale nie taki krótki, bo dwunastoletni. Był radnym w Cekcynie.

– Od tego czasu bardzo szanuję i cenię pracę w samorządzie. Jestem pełen uznania dla wszystkich samorządowców. To, co robicie dla społeczeństwa, wymaga podkreślenia – podnosił.

Oznajmił też zebranym, że wraz z małżonką nie znikną zupełnie z Borów Tucholskich.

– Nie wyprowadzamy się tak definitywnie. Trudno się pożegnać po tylu latach z tym, co się kocha i lubi. Aczkolwiek trochę też tęsknimy za wnuczką i dziećmi, które są w Wielkopolsce. W Bory Tucholskie zawsze chętnie będziemy wracać – mówił Konczal, który od piątku może honorować się tytułem Kustosza Lasów Kasztelanii Raciąskiej. Ten tytuł, za zasługi położone na rzecz Stowarzyszenia Rozwoju Sołectwa Raciąż, nadała nadleśniczemu prezeska – **Irena Szwankowska**.

Tekst i fot. Agata Wśniewska

Barbara Drewczyńska, Karolina Redlarska i Natalia Glaner podziękowały nadleśniczemu za długoletnią współpracę ze Szkołą Podstawową w Legbądzie. Na ręce Stefana Konczala przekazały obraz wykonany przez uczniów.

Po 30 latach bycia dyrektorem na emeryturę przechodzi Janusz Zawadzinski

„OSiR zastał drewniany, a zostawił murowany”

Choć w pracy spędzał niejednokrotnie więcej czasu niż w domu, żona nigdy nie wysłała go na stadion, żeby tam nocował. Swoją pasją do sportu skutecznie zarażał innych, z pracownikami stworzył świetny team. Mowa o Januszu Zawadzinskim, który przez trzy dekady stał na czele Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tucholi. Teraz udaje się na zasłużoną emeryturę.

Po 30 latach pracy na stanowisku dyrektora OSiR-u Janusza Zawadzinskiego pożegnano iście po królewsku!

Drugą z nietuzinkowych postaci, którą żegnano w związku z przejściem na emeryturę w trakcie piątkowej (21.02) sesji Rady Miejskiej w Tucholi, był długoletni dyrektor tucholskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. 15 lutego minęło dokładnie 30 lat, odkąd **Janusz Zawadzinski**, objął to stanowisko. Na przestrzeni trzech dekad zarządzany przez niego obiekt zawsze tętnił życiem, ale i mocno się zmienił, przeszedł rozbudowę. Zawadzinski sam rozmiłowany w sporcie, skutecznie zarażał do niego kolejne pokolenia.

Od klepiska do prawdziwego boiska

Janusz Zawadzinski ukończył Akademię Wychowania Fizycznego w Gdańsku, a wcześniej liceum sportowe w Bydgoszczy. Chcąc związać ze sportem swoje zawodowe życie, próbował w latach 80.

zostać instruktorem w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Tucholi, ale nie było wtedy takiej możliwości. 14 lat później mury wspomnianej placówki przekroczył już jako jej dyrektor. W międzyczasie podjął pracę w tartaku, a przez ponad 10 lat był nauczycielem wychowania fizycznego kolejno w szkołach w Iwcu, Cekcynie i tucholskiej „Dwójce”. Przez krótki czas związany był też z Technikum Leśnym.

Podejmując się w 1995 roku zarządzania OSiR-em, miał do dyspozycji ośmioro pracowników. Wtedy obiekt składał się z dwóch boisk klepiskowych, pawilonu sportowego, gdzie była kręgielnia dwutorowa i głównej płyty boiska z bieżnią żużlową. Do dzisiaj zdarza mu się spotykać wychowanków, którym po bieganiu na żużlu została pamiątka pod skórą. W sezonie ośrodek miał pod swym nadzorem

także Głębocek i Raciąż. Posiłkując się wywiadem z „Tygodnika Tucholskiego”, którego udzielił jako świeżo upieczony dyrektor, przypomniał, że 30 lat temu budżet OSiR-u wynosił 1,1 miliarda złotych. Kolejne miliony szły m.in. na działalność klubu i szkolnego związku sportowego, a 100 milionów złotych pozostawało w rezerwie na przeprowadzenie imprez. Budżety w „miliardach” skończyły się wraz z denominacją złotego.

Już za czasów burmistrza **Tadeusza Kowalskiego** doszło do rozbudowy OSiR-u (nieco wcześniej, dokładnie 21 lat temu w Tucholi powstała nowa kręgielnia), której też doglądał Janusz Zawadzinski. Jak to ujął jego następca **Wojciech Kociński** dyrektor „zastał OSiR drewniany, a zostawił murowany”. Obecnie placówka zatrudnia 17 osób.

– Nie wyobrażam sobie pracy bez takiego zespołu ludzi, z jakim miałem przyjemność pracować teraz i wcześniej – przyznał bohater sesji. Wskazywał on też na nieocenioną pomoc poszczególnych sekcji. Bez niej ośrodek nie byłby w stanie przeprowadzić międzynarodowych meczów w piłkę nożną (takich rozegrano cztery) czy mistrzostw Polski w siatkówce.

„Ikona tucholskiego sportu”

Dzięki temu, w jaki sposób dyrektor ośrodka podchodził do swoich obywateli i zapalał, w jaki temu towarzyszył, zjednał sobie uznanie nie tylko środowiska związanego ze sportem.

– Janusz, to jest człowiek ikona, jeśli chodzi o sport tucholski. Z krwi i kości człowiek stąd, urodzony tucholanin. (...) Jedynie jego siostra Renata Basta zarządzała dłużej inną gminną jednostką, to jest domem kultury. (...) Sport u nas był zawsze na właściwym poziomie, były dokonania, pasjonaci sportu i działacze. Gorzej było z bazą. Wspólnie z Januszem udało nam się to zmienić. On był autorytetem dla władz samorządowych, jego zdanie było zawsze bardzo ważne – mówił burmistrz **Tadeusz Kowalski**, dla którego dyrektor OSiR-u jest

Współpracowali razem aż dwie dekady: burmistrz **Tadeusz Kowalski** i dyrektor OSiR-u **Janusz Zawadzinski**.

też przykładem człowieka, z którym konie można kraść.

Nocowania na stadionie nie było

Dyrektor ośrodka mało kiedy wychodził z pracy o godzinie 15:00, a obowiązki też nierzadko pochłaniały mu weekendy. Na szczęście w domu mógł liczyć na wyrozumiałość ukochanej żony – **Beaty**. To właśnie jej w pierwszej kolejności podziękował za wsparcie okazywane przez te wszystkie lata, łącznie z sędziowaniem. Co najważniejsze żona, nigdy nie kazała mu „nocować na stadionie”. Wiedziała, że podejmując się prowadzenia ośrodka, zaangażuje się w to w pełni.

Dobre słowo i życzenia dla pasjonata

Za kawał dobrej roboty, jaki na rzecz krzewienia sportu zrobił Janusz Zawadzinski, dziękowali mu wóldarze, tj. wspomniany wcześniej burmistrz, ale i starosta **Andrzej Urbański**. Pracownicy ośrodka, ustami **Karoliny Hoppe** przyznali, że dyrektor „nie tylko prowadził OSiR, tworzył też jego duszę”. Był liderem, który nie zarządził placówką zza biurka. Zawsze znalazł czas na partnerską rozmowę. W młodych zaszczebiał nie tylko sportowego ducha, ale i zasady fair play, o czym mówiła już **Ewa Szczukowska**. Dyrektorka SP nr 2 podziękowania za owocną współpracę i życzenia z okazji przejścia na emeryturę złożyła dyrektorowi w imieniu wszystkich szefujących gminnym placówkom oświatowym. W kolejce z życzeniami do rozpoczynającego nowy okres w swoim życiu ustawili się także przedstawiciele instytucji kultury, pomocy społecznej, urzędnicy i radni. **Dariusz Karnowski** przypomniał, że Janusz

Zawadzinski to też utytułowany sportowiec (mistrz Polski w wieloboju), a **Ireneusz Wesdowski**, że w czasie pandemii, mimo obowiązujących reżimów sanitarnych potrafił on tak zorganizować działalność placówki, by utrzymać ją „w ruchu”. O atmosferze, jaka panuje na OSiR-ze – wspierającej i zawsze na medal, mówiły siatkarki Tucholanki.

– Żeby być wielką osobą nie tylko wzrostem, ale i duchem trzeba mieć pasję. Jej tutaj było chyba 200 procent – podsumował z kolei **Wojciech Kociński**.

Po prostu zrobił swoje

Wysłuchawszy tych wszystkich pochwał na swój temat, Janusz Zawadzinski stwierdził, że wykonywał tylko swoją pracę.

– Musiałem skonsolidować wszystkich, działaliśmy w jednym kierunku. Chcieliśmy jak najlepiej dla Tucholi, żeby była ona zapamiętana przez wszystkich uczestników naszych imprez i żeby chętnie do niej wracali – przyznał dyrektor. Korzystając z okazji, dziękował jeszcze obecnej i poprzednim radom miejskim, za przychylne spojrzenie na sport. Zapewnił, że pieniądze wkładane w tę dziedzinę nie są wyrzucone w błoto. Co jeszcze? Janusz Zawadzinski jest przekonany, że po przejęciu sterów przez **Wojciecha Kocińskiego**, OSiR będzie nadal drugim domem dla zawodników i działaczy.

Z ust wieloletniego dyrektora nie padły słowa pożegnania, za to „do zobaczenia” gdzieś na arenach sportowych, rowerze czy basenie, na którym aktualnie pokonuje on dystans 7 km! Jak widać, na emeryturę przechodzi w znakomitej formie.

Tekst i fot. **Agata Wiśniewska**

Karolina Hoppe w imieniu pracowników OSiR-u skierowała do Janusza Zawadzinskiego wzruszające słowa. Towarzyszył jej Paweł Kukielski.

Dobre słowo i oryginalne prezenty dla dyrektora miały dziewczęta z sekcji siatkówki MLKS Tucholanka. Zawodniczki są przekonane, że już wkrótce ogród dyrektora stanie się „najbardziej zadbanym boiskiem w okolicy”.

Dzięki wyrozumiałości swojej małżonki **Beaty** pan Janusz mógł i realizować swoją wizję prowadzenia OSiR-u, a ta wymagała zaangażowania także po godzinach pracy.

Już nie powinno być wątpliwości, co wrzucić do pojemnika

Kontener na odzież w Pruszczu przeszedł poprawki. Między innymi zniknął z niego napis „szkło”.

W poprzednim numerze „Tygodnika” informowaliśmy o tym, że Gmina Gostycyn chciała ułatwić swoim mieszkańcom odbiór nowej frakcji odpadów, jaką od 1 stycznia

br. w całym kraju są tekstylia, powstała w większych miejscowościach ogólnodostępne pojemniki. Zdjęcie kontenera z Pruszcza trafiło na naszą skrzynkę za pośrednictwem

jednego z mieszkańców. Podnosił on przy tym, że wkładanie ubrań przez niewielki otwór na szkło jest kłopotliwe. Właśnie tego typu pojemnik został we wspomnianym

Reklama, ogłoszenie płatne

KOPALNIA KRUSZYWA

Oferujemy:

- piasek,
- glinę,
- ziemię z wykopów (do wyrównywania terenu),
- ziemię ogrodową,
- kamień polny,
- żwir.

Drew-Kos Sp. z o.o. Tuchola, ul. ks. ppłk. J. Wryczy 22 (przy skrzyżowaniu z ul. Garbary) tel. 534 665 535, 52 334 38 38

Pojemnik w Pruszczu, do którego można wrzucać zużyte tekstylia, wygląda teraz nieco inaczej.

nej miejscowości podstawiony. O innym jego przeznaczeniu – na odzież, informowały nalepione na ściankach napisy. Kłopot stanowił niewielki wlot i pionowy napis. Od wójta Ireneusza Kucharskiego usłyszeliśmy, że otwór w kontenerze zostanie powiększony i tak też faktycznie się stało, co potwierdza nadesłane – tym razem przez włodarza – zdjęcie. Widać na nim również, że na pojemniku zasłonięte zostało mylące oznakowanie.

Przypomnijmy, że Gmina Gostycyn zamierza ubiegać się o środki na zakup pojemników na tekstylia, jak tylko zapowia-

dane konkursy ogłosi Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Do tego czasu samorząd zamierza korzystać z wolnych pojemników, które ma na stanie. Są to kontenery właśnie na szkło czy plastik. Zrobiwszy porządek w swych szafach, zużyte tekstylia mieszkańcy mogą też dostarczać bezpośrednio do PSZOK-u w Gostycynie. Ubrania, które są w dobrym stanie i mogą posłużyć innym, można z kolei wrzucać do pojemników PCK, których na terenie samorządu będzie sukcesywnie przybywać.

Agata Wiśniewska

Opony odebrane. Teraz jeszcze pora na big bag

Kęsowski samorząd zorganizował kolejną akcję na rzecz rolników. Tym razem gospodarze wyzbyli się zalegających zużytych opon od maszyn i pojazdów rolniczych.

Gmina Kęsowo poszła za ciosem i zgodnie ze słowem danym rolnikom, po zbiórce folii rolniczej (darmowej), zorganizowała odbiór opon od maszyn i pojazdów rolniczych. Zużyte opony od czwartku (20.02) gospodarze mogli zwozić na plac P.R.H. Wieszczyce, skąd odebrała je firma Gumeko, która zajmuje się przerobem opon przeznaczonych do recyklingu.

Na podstawie deklaracji zebranych od rolników można stwierdzić, że do recyklingu oddanych zostało 36 ton zużytych opon. Za każdy kilogram tego odpadu rolnicy musieli zapłacić 60 gr.

Taka cena to wręcz fenomen. Udało się nam ją uzyskać w związku z tym, że jako urząd zorganizowaliśmy zbiórkę w jednym miejscu. Podobnie, jak przy zbiórce folii, współpracowaliśmy w tym zakresie z P.R.H. Wieszczyce. Dla nas cała ta akcja to kolejny wielki sukces. Usłyszeliśmy nawet od mieszkań-

ców, że nie pamiętają, kiedy poprzednio coś takiego miało miejsce – mówi wicewójt Jagoda Has.

Dodaje ona jeszcze, że zanim rolnicy ruszą w pole ze swoich posesji będą mogli pozbyć się także zalegających big bagów i siatek pokiszunkowych.

Ta akcja powinna się odbyć najpóźniej w końcu marca. W tym tygodniu chcemy już zacząć przyjmować od rolników deklaracje, ile chcą oddać tego typu odpadu. Spodziewamy się, że będą to już dużo mniejsze ilości niż odebranych folii [tych zebranych zostało 85 ton – przypis red.] i opon – przyznaje zastępczyni wójta.

Odbiór big bagów, tak jak wcześniej opon, będzie wiązał się z opłatą. W tym przypadku zalegające opakowania odebrane zostaną bezpośrednio z gospodarstw, na podstawie listy udostępnionej przez urząd gminy.

Agata Wiśniewska

OGŁOSZENIE

o podjęciu w gminie Chojnice uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego, na podstawie którego ma być lokalizowana elektrownia wiatrowa

Na podstawie art. 6c ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 317).

zawiadamiam

o podjęciu przez Radę Gminy w Chojnicach uchwały nr VII/120/2025 z 28 stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów Ciechocin, Ogorzeliny, Ostrowite, Silno oraz Sławęcina, w gminie Chojnice.

W rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 317) gmina Kęsowo stanowi gminę pobliską dla planowanej inwestycji.

Zgodnie z ogłoszeniem Wójta Gminy Chojnice z 13.02.2025 roku osoby zainteresowane mogą składać wnioski do ww. planu miejscowego w formie papierowej lub elektronicznej, w siedzibie Urzędu Gminy w Chojnicach, ul. 31 Stycznia 56a, 89-600 Chojnice, w godzinach urzędowania oraz korespondencyjnie na ww. adres lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj. pocztą elektroniczną na adres: gmina@gminachojnice.com.pl lub adres skrzynki ePUAP:/2202032/skrytka. Wnioski należy składać na formularzu zgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509). Formularz wniosku dostępny jest na stronie Urzędu Gminy w Chojnicach pod treścią ogłoszenia oraz na BIP Urzędu Gminy Chojnice pod treścią ogłoszenia, w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego. Wniosek musi zawierać imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby wnioskującego oraz adres poczty elektronicznej, jeśli posiada także wskazanie czy wnioskujący jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem. Wnioskujący może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres korespondencyjny lub numer telefonu.

Wójt Gminy Chojnice poinformował również, że zgodnie z art. 6ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 317), **27 lutego 2025 roku o godzinie 16:00** odbędzie się **pierwsze spotkanie otwarte** nad możliwymi do ujęcia w tym planie rozwiązaniami. Pierwsze spotkanie otwarte odbędzie się w formie spotkania bezpośredniego, t.j. **w budynku Świątlicy Wiejskiej w Ciechocinie, ul. św. Jana Pawła II 2, 89620 Chojnice** oraz w formie prowadzonej za pomocą środków porozumiewania się na odległość, umożliwiającich zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag, tj. w formie spotkania online.

Wójt Gminy Chojnice poinformował również o **drugim spotkaniu otwartym**, które odbędzie się **28 lutego 2025 roku** o godzinie 16:00. Spotkanie otwarte odbędzie się w formie prowadzonej za pomocą środków porozumiewania się na odległość, umożliwiającich zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag, tj. w formie spotkania online.

Informację o łączu do spotkań online będzie można uzyskać najpóźniej w dniu spotkania, na stronie BIP (Strona główna – w zakładce Obwieszczenia), pod adresem: <https://bip.gminachojnice.com.pl/obwieszczenia.html>.

Jednocześnie, na podstawie art. 39 pkt 1 oraz art. 40 i 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), zawiadamiam o przystąpieniu do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w celu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 40 ww. ustawy wnioski mogą być wnoszone:

- 1) w formie pisemnej na adres Urzędu Gminy w Chojnicach, ul. 31 Stycznia 56a, 89-600 Chojnice,
- 2) ustnie do protokołu w Urzędzie Gminy w Chojnicach, ul. 31 Stycznia 56a, 89-600 Chojnice,
- 3) za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres e-mail: gmina@gminachojnice.com.pl lub adres skrzynki ePUAP:/2202032/skrytka

Wnioski do ww. projektu planu miejscowego i jego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w terminie do 7 marca 2025 roku.

Informuję, że organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Wójt Gminy Chojnice.

Wójt Gminy Kęsowo
Radosław Januszewski

Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy w Chojnicach, pozyskiwanych od osób, których dane dotyczą, wynikające z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) RODO, można uzyskać na stronie: <https://www.kesowo.pl> w zakładce RODO.

Z OSTATNIEJ CHWILI: 19-latka usłyszała zarzut i przedstawiła swoją wersję zdarzeń

Szokujący karambol z tragicznym finałem

Aż 6 samochodów uczestniczyło w koszmarnie wyglądającym wypadku pod Tucholą, do którego doszło w poniedziałek. Niestety w wyniku obrażeń zmarł 75-letni mieszkaniec gminy Tuchola. W środę (26 lutego), krótko przed zamknięciem bieżącego wydania „Tygodnika”, prokuratura przedstawiła 19-latce zarzut spowodowania wypadku ze skutkiem śmiertelnym. Młoda kobieta przedstawiła prokuratorowi swoją wersję zdarzeń.

W poniedziałek (24 lutego) pojawiliśmy się na miejscu, zastając makabryczny widok. Tak złożonego wypadku nie opisywaliśmy od wielu lat. Zwłaszcza mając na względzie dramatyczne okoliczności, w których to zdarzenie się zakończyło.

Około godz. 16:00 droga Tuchola – Mały Mędromierz była całkowicie zablokowana, a zastaliśmy tam 6 rozbitych samochodów rozrzuconych na dłuższym odcinku. Jeden z nich leżał w polu na dachu. Inny ze zgniecionym bokiem, po uderzeniu w drzewo spadł z przydrożnej skarpy. Kolejny miał kompletnie roztrzaskany przód, następny poważnie obity stał dalej, od strony Małego Mędromierza. Na miejsce dojeżdżały kolejne zespoły ratownictwa medycznego, radiowozy, rannymi zajmowali się strażacy. Wśród poszkodowanych zauważyliśmy m.in. mieszkańców gmin Kęsowo i Tuchola. Strażacy i ratownicy uwijali się jak w ukropie. Pomogli niektórym z przyjezdnych bliskich osób poszkodowanych. Skala zdarzenia wydawała się być niebywała.

Tragiczne wiadomości nieoficjalnie jeszcze tego samego wieczora

Przez dłuższy czas musieliśmy być uzbrojeni w cierpliwość, aby otrzymać oficjalne informacje od służb. Wcześniej, będąc na miejscu, od kierowców i świadków usłyszeliśmy, że chwilę przed wypadkiem jedna z osób kierujących rozpoczęła manewr wyprzedzenia. O 19:45 początkowe ustalenia przekazała Komenda Powiatowa Policji w Tucholi:

– Wstępne ustalenia policjantów pracujących na miejscu wskazują, że do powstania zdarzenia przyczyniła się 19-letnia kierująca, która w wyniku wyprzedzania doprowadziła do ciągu zdarzeń z pozostałymi 5 autami – podał oficer prasowy Łukasz Tomaszewski.

Jeszcze tego samego wieczora, ok. godz. 21:00, do „Tygodnika Tucholskiego” zaczęły docierać bardzo niepokojące informacje mówiące o śmierci jednego z uczestników wypadku, starszego mężczyzny, który prowadził mercedesa. Potwierdzenie od rzecznika policji otrzymaliśmy we wtorek wczesnym rankiem:

– Niestety w wyniku doznanych obrażeń zmarł 75-letni

kierowca mercedesa – podał „Tygodnikowi” oficer prasowy. Ustaliliśmy, że o jego życie długo walczone w szpitalu w Chojnicach.

We wtorek pojawił się oficjalny komunikat policji, w którym znalazła się informacja o zatrzymaniu kobiety kierującej skodą.

„(...) W wypadku uczestniczyło łącznie 6 aut osobowych. Policjanci wstępnie ustalili, że kobieta, kierująca skodą, w wyniku nieprawidłowego wyprzedzania, doprowadziła do serii zderzeń pomiędzy pozostałymi 5 pojazdami. Droga w miejscu zdarzenia była zablokowana przez kilka godzin. Funkcjonariusze wyznaczali objazdy. Niestety, w wyniku doznanych obrażeń, jeden z poszkodowanych, kierujący mercedesem 75-latek zmarł. Policjanci wykonali oględziny rozbitych pojazdów oraz miejsca wypadku, zabezpieczyli ślady, przesłuchali świadków oraz przeprowadzili kontrole stanu trzeźwości uczestników zdarzenia. Wszyscy byli trzeźwi. Kierująca skodą została zatrzymana. Tucholscy śledczy, pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w Tucholi, wyjaśniają okoliczności tego tragicznego w skutkach wypadku drogowego” – przekazał oficjalnie funkcjonariusz Łukasz Tomaszewski.

Dwie osoby zakleszczone w samochodach

Na miejscu działały służby: aż cztery zespoły ratownictwa medycznego, wielu policjantów, a także dwa zastępy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Tucholi i OSP Gostycyn. Oficer prasowy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej Grzegorz Polok przekazuje nam, że łącznie akcja – bo w jej zakresie było też oświetlenie miejsca wypadku dla czynności policji i prokuratury – trwała ponad 7 godzin.

19-latka jechała skodą sama. To mieszkanka gminy Lubiewo. Sam w samochodzie był także starszy mężczyzna będący ofiarą wypadku, mieszkaniec gminy Tuchola. Innymi uczestnikami zdarzenia byli 60-letni kierowca audi, 40-letni kierowca renault, Reklama, ogłoszenie płatne

57-latek prowadzący peugeota, 63-latek prowadzący opła. Tylko w ostatnim przypadku w samochodzie był pasażer – 59-letnia kobieta. 75-latek jadący mercedesem był mieszkańcem gminy Tuchola.

– Przy użyciu sprzętu hydraulicznego uwolniono mężczyznę z mercedesa oraz kierującego peugeotem i przekazano ich zespołowi ratownictwa medycznego. Tu była taka konieczność. Transportowano ich na noszach, zapewniono wsparcie psychiczne itd. – relacjonuje Grzegorz Polok. Inni samodzielnie opuścili pojazdy – o własnych siłach. Wszyscy uczestnicy byli przytomni. Dodajmy, że kierujący mercedesem, ofiara, miał obrażenia twarzy i nogi, ale też uskarżał się na ból w klatce piersiowej. Mężczyzna z peugeota również miał obrażenia głowy i wskazywał na ból w klatce.

Jest zarzut. Kobieta podała swoją wersję zdarzeń. Co dokładnie?

W środę (26 lutego) w godzinach przedpołudniowych 19-latka usłyszała zarzut w Prokuraturze Rejonowej w Tucholi.

– To zarzut spowodowania wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym – informuje prokurator Marcin Przytarski. Ale to nie wszystko:

– Ona się przyznała i jednocześnie przedstawiła własną wersję wydarzeń. Jej zdaniem widoczność była na tyle dobra, że mogła podjąć manewr wyprzedzania, a w skutek zachowania innego uczestnika ruchu, doszło do takiego zdarzenia – wyjaśnia Marcin Przytarski. Kiedy dopytujemy o to zachowanie innego uczestnika, prokurator rejonowy zastrzega:

– To jest element, który będzie podlegać weryfikacji. Nie chciałbym podawać do przestrzeni medialnej tych informacji – słyszymy. W tej kwestii będzie miał wypowiedzieć się biegły. W stosunku do 19-latki zastosowany został dozór policyjny jako środek zapobiegawczy.

Tekst i fot. Piotr Paterski

Tragicznie zakończyło się zdarzenie dla kierowcy tego mercedesa. 75-latek zmarł w szpitalu.

W tle po dachowaniu peugeot. Jego kierowca został uwolniony przy użyciu sprzętu hydraulicznego. Trafił do szpitala.

Skoda, którą prowadziła 19-latka z gminy Lubiewo. Usłyszała zarzut, przedstawiła swoją wersję zdarzeń.

TAXI
Przewóz max. 6 osób
tel. 781 555 507

ZATRUDNIMY pracowników do pracy w Niemczech w ogrodnictwie
Nie wymagamy znajomości j. niemieckiego
Kontakt telefoniczny od poniedziałku do piątku w godz. od 9:00 do 13:00 **663-626-877**

KONCESJONOWANA AGENCJA OCHRONY MIENIA I OSÓB „BOS”
Mariusz Łaszewski
POSTAW NA BEZPIECZEŃSTWO
• projektowanie systemów alarmowych
• montaż • centrale telefoniczne
• internet bezprzewodowy
• konwoje • ochrona fizyczna
• monitoring
KORZYSTAJ Z USŁUG PROFESJONALISTÓW Z TUCHOLI!
Tuchola, ul. Przemysłowa 4, biuro@ochronabos.pl tel. 52 334 35 14, kom. 603 504 254, 502 722 217

Staruszek Myśliwiec? Niekoniecznie, bo wciąż się rozwija

To już sześćdziesiąt lat! List od prezesa

Uroczysta gala w hali gostycyńskiego Centrum Sportowo – Rekreacyjnego była podsumowaniem sześciu dekad lokalnego klubu. Myśliwiec Gostycyn zorganizował swój jubileusz godny mistrzów i ludzi, którzy znają swoją wartość oraz pozostają wdzięczni poprzednikom torującym klubowi drogę do sukcesów. Spotkanie zgromadziło wiele pokoleń, sportowców wielu dyscyplin. Poza słowami wspomnień i podziękowań, które zdominowały uroczystość, kilka atrakcji zapewniło świetną zabawę.

Piłkarze z lat 70. zostali wyróżnieni. Z prawej były samorządowiec Michał Skalecki, który – jak przypomniano na gali – jest autorem... pierwszego gola w historii meczów piłkarskich Myśliwca. Fot. (pp)

Takiego wystroju gostycyńska hala jeszcze nigdy dotąd nie miała. Trybuny zmieniły swoje położenie, krzesła ustawione rzędami z proporcjami klubowymi zachęcały do zajęcia miejsc, a wokół uwagę przykuwały wystawki pamiątek, dyplomów, pucharów, przedmiotów i artykułów prasowych związanych z Myśliwcem – od najwcześniejszych lat jego powstania.

Hala szybko zapelniła się gośćmi, a byli wśród nich, poza oficjalnymi, mali piłkarze Myśliwca, dorośli piłkarze, mieszkańcy gminy i wszyscy, którzy chcieli odbyć podróż w czasie przez pryzmat istnienia Myśliwca.

W gronie zaproszonych osobistości byli przedstawiciele Kujawsko-Pomorskiego Związku Piłki Nożnej, czyli prezes zarządu **Eugeniusz Nowak** oraz wiceprezes **Michał Dołożeńko**. Ponadto przybył też **Andrzej Jesiołowski** – prezes Kujawsko-Pomorskiego

Okręgowego Związku Tenisa Stołowego. W pierwszych rzędach zasiedli także m.in.: wójt gminy Gostycyn **Ireneusz Kucharski** ze swoją zastępczynią **Dorotą Gromowską**, wicestarosta powiatu tucholskiego **Jerzy Kowalik** czy przewodniczący Rady Gminy Gostycyn **Ryszard Sucharski**.

Głębokie tradycje, wiele dyscyplin

Zarys historyczny klubu przedstawiła **Ewelina Olejniczak-Muzioł** prowadząca wydarzenie z mikrofonem w ręku. Dzieje sportu gminnego w Gostycynie sięgają lat 30. ubiegłego wieku, gdy strażacy wygrali zawody powiatowe, a Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży zorganizowało oficjalne zawody sportowe. To jednak Kamienica była miejscem, gdzie swoje początki miał późniejszy Myśliwiec. W latach 50. ubiegłego wieku istniały kluby LZS Kamionka

w Kamienicy i nieco później Zieloni w Gostycynie.

Franciszek Oleszkiewicz jest uznawany za ojca Myśliwca. Obecny na spotkaniu odebrał wiele słów wdzięczności, bo to on przyczynił się bezpośrednio do założenia klubu z obecnie istniejącą nazwą. **Jerzy Weltrowski** i **Maria Grobelska** to kolejni ludzie, bez których rozwój klubu byłby niemożliwy. To jednak lata sześćdziesiąte wyznaczają początek zwartej historii Myśliwca Gostycyn.

Piłkarstwo, jako najpopularniejsza dyscyplina sportu, rzuciła w Gostycynie. Nie każdy jednak wie, że istniały też sekcje zapasów, podnoszenia ciężarów i szachów.

– Graliśmy na polach i pustkowieniach, boisko dopiero powstało później – wspominał Michał Skalecki, piłkarz pierwszej w historii drużyny Myśliwca. – Dziś mamy wspaniałe obiekty, ale ważne jest to, że mamy też bogatą tradycję. Nie wiele wart jest klub, który nie pamięta o tradycjach, nie dba o ich poznanie. Myśliwiec to ma i ta świadomość jest czymś cennym.

Magiczne piłki dla klubu

Najbardziej dokładne dokonania przedstawił **Piotr Broszkiewicz**, który szczegółowo podał w kolejności chronologicznej rozgrywki szachowe Myśliwca w lidze, w startach indywidualnych i turniejach okolicznościowych. Wójt Ireneusz Kucharski, który kilka razy występował na scenie; podkreślił, że Myśliwiec ma powody do dumy. Współpraca klubu z samorządem kwitnie i nie ma co do niej żadnych zastrzeżeń, za co wójtowi podziękował też prezes Myśliwca Gostycyn **Krzysztof Muzioł**. Sam odebrał wiele pamiątek jubileuszowych i nagród.

– Dziś Myśliwiec to w pełni rozwinięty klub i nam wypada tylko życzyć działaczom i trenerom radości z odkrywania talentów sportowych w naszej społeczności – kończył swoją przemowę wójt.

Pokaz multimedialny był świetnym tłem do wydarzeń na scenie.

Tablica pamiątkowa z podpisami gości sobotniego wydarzenia.

Jeśli są urodziny, to na nich nie wypada pojawić się bez prezentu dla jubilata. Upominki były z jednej strony przewidywalne, z drugiej opatrzone świetnym opisem. Sprzęt sportowy trafił w odpowiednie ręce, a wśród niego były piłki do gry od prezesa KPZPN-u, które – uważa – trafiają tylko do bramki przeciwnika.

Do Myśliwca dotarł też sprzęt do tenisa stołowego.

– Jesteście jednym z wyjątkowych klubów, bo grając w klasie B, prowadzicie świetne zajęcia z młodzieżą, macie zarejestrowane drużyny i ma to regularny, oficjalny charakter – chwalił działaczy z klubu Eugeniusz Nowak, przeczytawszy list gratulacyjny dla Myśliwca

Panie z KGW Gostycyn i Przyrowa zadbały o podniebienia gości.

Takie wystawy stanowią dowód świetności klubu i układają się w jego historię.

Przekazanie listu gratulacyjnego od najwyższych władz związkowych piłki nożnej.

Na jubileuszu spotkali się dawno niewidziani koledzy z klubu.

PZPN, a życzenia od... Kamila Stocha

W środku Franciszek Oleszkiewicz. Z punktu widzenia historii najważniejsza osoba na sobotniej gali. To on bezpośrednio przyłożył się do powstania klubu i nadania mu nazwy nawiązującej do myślistwa. Z lewej prezes klubu Krzysztof Muziol, z prawej wójt Ireneusz Kucharski.

od Cezarego Kuleszy, prezesa PZPN-u. – Na oko 10 80 klubów grających w klasie B tylko około 20 prowadzi drużyny młodzieżowe. To wielka sprawa w niewielkiej miejscowości. Nic nie krzepi bardziej niż widok małych piłkarzy, którzy tak jak w tej chwili są na tym spotkaniu i je na pewno zapamiętają, a kiedyś będą dorosłymi, dojrzałymi zawodnikami.

Prezes Jesiołowski chwalił tenisistów z Gostycyna za powstanie sekcji w 2020 roku i rozpoczęcie gry w szóstej lidze, a obecnie grę w czwartej. Progres wyników zasługuje tu – wedle przemawiającego – na wielkie uznanie.

Składano życzenia, gratulowano jubileuszu, rozdawano wyróżnienia, ale nikt nie zebrał tak wielkich braw, jak młoda piłkarka, która grała już

Mały Myśliwiec Gostycyn gotowy do uczestnictwa w wielkim jubileuszu swojego klubu.

Pokaz freestyle'u piłkarskiego. Za chwilę próbowali najmłodsi.

jako reprezentantka Polski i nosiła zaszczytne miano kapitanek polskiej kadry narodowej. **Maja Wiśniewska** grająca od długiego czasu w Tęczy Bydgoszcz na scenie odebrała nie tylko wyróżnienie, ale przyjęła potężny huragan braw, bo ta piłkarska wizytówka gminy stawiała pierwsze kroki właśnie w Myśliwcu. Do odbierania statuetek wychodzili także inni, m.in. dzisiejsi trenerzy i piłkarze, jak **Jarosław Kuligowski** i **Bartosz Kowalewski**. Pamiątkami doceniono też działaczy – **Marka Szwedę** i **Krzysztofa Muziola**.

Freestyle na scenie, życzenia od gwiazd

Słowa i wspomnienia zdominowały jubileuszową uroczystość, ale było też coś z czystej rozrywki i ku uciechu najmłodszych. **Jaromir Poprawa** to trzykrotny mistrz Polski w football freestyle'u, uczestnik mistrzostw świata. Wrodawianin przyjechał do Gostycyna, by zaprezentować swój magiczny taniec z piłką. Showman okazał się też skutecznym nauczycielem, bo szybko otoczyła go po pokazie grupka małych piłkarzy Myśliwca, a chętni wtajemniczali się w arkan freestyle'u, wykazując talent w prostych ćwiczeniach.

Wisienką na torcie było video zaprezentowane na wielkim ekranie. Trzy znane osobistości ze świata wielkiego sportu złożyły Myśliwcowi gratulacje i życzenia kolejnych jubileuszy. Pierwszym był znany komentator i znawca piłki nożnej **Roman Kołtoń**. Słynny „Franek łowca bramek”, czyli **Tomasz Frankowski** jako drugi skierował kilka ciepłych słów do działaczy i sportowców z Gostycyna. Występy gwiazd zamknął sam **Kamil Stoch** – skoczek nar-

Do tej hali Maja Wiśniewska ma wielki sentyment. Tu zaczęła swoją karierę.

ciarski, mistrz świata i trzykrotny mistrz olimpijski.

Ze sceny popłynęła między przemowami i wręczeniami wyróżnień muzyka na żywo. Przeboje w swoim wykonaniu zaprezentowały **Agata Andrik** i **Julia Olszowy**. Uroczystość przeplatana słowem i muzyką, często też brawami, miała przerwania także w kularach, gdzie panie z KGW Gostycyn i Przyrowa częstowały gości lokalnymi potrawami. Nad bezpiecznym przebiegiem spo-

tkania jubileuszowego czuwali druhowie – ochotnicy z OSP Gostycyn.

– Obiecuję wam, że jeśli zdrowie dopisze, za dziesięć lat spotkamy się w tym samym gronie i miejscu – zakończył spotkanie Krzysztof Muziol. – Teraz zapraszam wszystkich do restauracji na dalszy ciąg wspomnień, bo jestem pewien, że wieczoru nie wystarczy, by przemknąć myślą i wyrazić słowami sześć dziesięcioleci naszego klubu.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Spotkanie było okazją do wspomnień dla ludzi, którzy kiedyś występowali w Myśliwcu.

Warto wspomnieć, że Myśliwiec prowadził niegdyś sekcję sportów siłowych: podnoszenia ciężarów i zapasów. Fot. (pp)

To nie jest tak trudne, na jakie wygląda – przekonywał młodych mistrz freestyle'u.

Obecni piłkarze Myśliwca też zjawili się na gali w komplecie.

Wyróżnieni w sekcji piłki nożnej z lat 70. XX wieku: Ryszard Edwarczyk, Grzegorz Grzeca, Andrzej Jagła, Józef Kloska, Stefan Kubiński, Franciszek Kowalewski, Jan Kowalewski, Mirosław Korda, Jan Karnowski, Jerzy Ratkowski, Ryszard Siewert, Czesław Siewert, Zbigniew Siewert, Kazimierz Siewert, Mieczysław Szablewski, Janusz Krauze, Leszek Jutrowski, Michał Skalecki, Michał Korda, Józef Konopka

Wyróżnieni w sekcji szachowej: Andrzej Bonna, Mirosław Myk, Piotr Broszkiewicz

Wyróżnieni w sekcji tenisa stołowego: Arkadiusz Szpaczyński, Krzysztof Patyna, Hubert Karwasz

Wyróżnieni w sekcji podnoszenia ciężarów i zapasów: Grzegorz Klinger, Grzegorz Czerwiński, Czesław Ogrzewalski, Artur Reckwald

Wyróżnieni prezesi klubu: Tadeusz Weyna, Gerard Barton, Jacek Czerwiński, Roman Skalecki, Piotr Broszkiewicz, Robert Reda, Paweł Napiontek

Odszedł ksiądz Ludwik Grochowina

Duchowny, kóry wywodził się z Krajenek i Pruszcza Bagienicy, zmarł w 89. roku życia i w 65. roku kapłaństwa. Najdłużej posługę pełnił w parafii pw. św. Mikołaja w Gdyni Chyloni. Do końca bliskie mu były rodzinne strony.

Ludwik Grochowina urodził się w 28 sierpnia 1935 roku w Krajenkach w gminie Kęsowo. Dzieciństwo i młodość spędził w do-

mu dziadków Antoniny i Piotra Theusów w Pruszczu Bagienicy.

– Był tam otoczony troskliwą opieką i pomocą całej borowiacko-

– kosznajderskiej rodziny Grochowinów i Theusów, życzliwością mieszkańców i parafian z Krajenek, Kęsowa, Gostycyna i Pruszcza – podkreśla kuzyn księdza Zbigniew Theus, mieszkający w tamtych czasach po sąsiedzku.

Duchowym przewodnikiem młodego Ludwika był ks. Józef Bruski. Wpływ na jego wychowanie mieli także nauczyciele ze Szkoły Podstawowej w Pruszczu. Edukację kontynuował w Collegium Marianum oraz Biskupim Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie. Świecenia kapłańskie przyjął 12 lipca 1959 roku. Pierwszą z mszy prymicyjnych ks. Ludwik odprawił w Jeleńcu, kolejną dwa dni później w Pruszczu.

Rozbudował kościół

Realizując swoją kapłańską posługę był proboszczem m.in. w Bobowie i Neu – Ulm w Niemczech. Szczególnie bliskie były mu misje w krajach afrykańskich, na rzecz których też działał. Najdłużej stał na czele parafii pw. św. Mikołaja w Gdyni Chyloni, od 1983 do 2009 roku i w niej był do końca swojego życia rezydentem. Dał się tam poznać m.in. jako dobry budowniczy.

– Wsławił się rewitalizacją neogotyckiego kościoła, dobudowa-

„Boże, Ty rozpal w moim sercu, w głębi płomienia dla bliźniego, dla wszystkich. Użyj mi, proszę, tej miłości, która nie zna zmięczenia” – ta modlitwa irlandzka niczym motto towarzyszyła duchownemu przez całą kapłańską drogę.

niem do niego nowoczesnej części świątyni, kompleksu katechetycznego, plebanii i pomieszczeń towarzyszących. Wszystko to było potwierdzeniem niezwykłego talentu i kunsztu inwestorskiego księdza prałata Ludwika Grochowiny. Powiem więcej, wzorcowym połączeniem części zabytkowej obiektu, pozostającej pod nadzorem konserwatora zabytków, z wzniesieniem niemal od podstaw nowej części kompleksu sakralnego – mówi Zbigniew Theus.

Dobry pasterz z kieszeniami pełnymi cukierków

W pamięci swoich bliskich i parafian ks. Ludwik pozostanie przede wszystkim jako ten, który stawiał na pierwszym miejscu drugiego człowieka.

– On miał po prostu ogromny szacunek do ludzi – podkreśla kuzynka kapłana również pochodząca z Pruszcza.

Swoje rodzinne strony prałat miał wciąż w pamięci. Dzwoniąc, chętnie wspominał czasy młodości

i dopytywał o losy szkolnych kolegów i koleżanek. Kilka wzmianek o samym Ludwiku Grochowinie znajdziemy w publikacji dra Marka Sassa z 2021 roku pt. „Pruszcz. (Auto)portret pomorskiej wsi”.

Duchowny od dziecka uwielbiał słodczy i to mu pozostało. Dla swoich parafian miał nie tylko dobre słowo, ale w szczególności dla tych młodszych też cukierki, które wyciągał z kieszeni. Niektórzy nazywali go nawet „księdzem od słodczy”. Wyjątkowo lubił cukierki z Łucniczki, które bliscy wysyłali mu zawsze w okresie świąt.

Ksiądz prałat Ludwik Grochowina zmarł 9 lutego w Gdyni. 14 lutego spoczął na tamtejszym cmentarzu parafialnym.

Jak podkreślał w trakcie pogrzebowej liturgii ks. biskup Józef Szamocki, życie ks. Grochowiny wpisało się w historię Gdyni, chylonskiej parafii i rodzin wiernych. „Nade wszystko dał się poznać jako dobry pasterz, nauczyciel zatroskany o piękno liturgii i śpiewu. Nigdy nie odmawiał człowiekowi w potrzebie. Cieszył się, gdy na plebani i w salkach parafialnych gromadziły się dzieci młodzież, dorośli. A gdzie mogliśmy go spotkać na pewno? Z sercem, które rozgrzewało także nasze serca – w posłudze konfesjonału. Zapamiętamy jego konfesjonał, do którego zasiadał do ostatnich lat życia, gdy tylko pozwalały mu na to siły” – fragment kazania biskupa z „Głosu Niedzielnego Gdańskiego”.

Agata Wiśniewska, fot. archiwum rodzinne i ze zbiorów parafii pw. św. Mikołaja w Gdyni Chyloni

Ogłoszenie płatne

Jedną z fotografii upamiętniających mszę prymicyjną w Jeleńcu, która odbyła się 16 lipca 1959 r. Dwa dni później świeżo upieczony kapłan odprawił mszę w Pruszczu. Na zdjęciu obok niego ks. Józef Bruski, za nim podążają m.in. rodzice i dziadkowie.

Ksiądz Ludwik Grochowina świętował ubiegłego lata 65. rocznicę święceń kapłańskich.

Ogłoszenie płatne

OBWIESZCZENIE STAROSTY TUCHOLSKIEGO

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 311) oraz art. 41, 49, 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572) oraz art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.),

z a w i a d a m i a m,

że w dniu 29 stycznia 2025 r. na wniosek Wójta Gminy Śliwice, ul. ks. dr. St. Sychowskiego 30, 89-530 Śliwice, wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie zmiany decyzji Starosty Tucholskiego nr 7.3.2024 z dnia 17 kwietnia 2024 r. zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany i udzielającej zezwolenia na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie, rozbudowie drogi publicznej nr 010222C relacji Okoniny Nadjeziorne-Główna etap II, na terenie:

1. działek drogowych stanowiących własność Gminy Śliwice nr ewid. 31, 43, 63/2, 44/1, 762, 779, 778, 56/8 położonych w obrębie geodezyjnym Lińsk, gmina Śliwice (oznaczonych jako „dr”),
2. działek stanowiących własność Gminy Śliwice nr ewid. 56/9, 56/10 położonych w obrębie geodezyjnym Lińsk, gmina Śliwice (oznaczonych jako „LsVI”),
3. *nieruchomości powstałych w wyniku podziału, planowanych do przejęcia na rzecz Gminy Śliwice: 37/12*, 37/14*, 37/16*, 46/1*, 8310/9*, 44/6*, 55/20*, 55/22*, 62/3*, 55/18*, 66/4* położonych w obrębie geodezyjnym Lińsk, gmina Śliwice,

– w sentencji inwestycji dotyczącej numerów ewidencyjnych działek, powstałych w wyniku podziału działek nr ewid. 33/7, 33/8, 33/10 położonych w obrębie geodezyjnym Lińsk, gmina Śliwice.

W projektach podziału działek nr ewid. 33/7, 33/8, 33/10 położonych w obrębie geodezyjnym Lińsk, gmina Śliwice, zatwierdzonych decyzją Starosty Tucholskiego nr 7.3.2024 z dnia 17 kwietnia 2024 r., geodeta błędnie określił numery ewidencyjne działek powstałych w wyniku podziału.

Nawiązując do powyższego, strony mogą zapoznać się z aktami sprawy w terminie 14 dni, licząc od dnia publikacji niniejszego obwieszczenia, w Referacie Budownictwa Starostwa Powiatowego w Tucholi, ul. Pocztowa 7, I piętro, pokój nr 101 w godzinach pracy Urzędu (po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym), a także składać pisemne i ustne wyjaśnienia dotyczące rozpatrywanej sprawy (osoba prowadząca sprawę – Maciej Śmieszek, tel. 52 559 07 31).

W toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swego adresu. W razie zaniedbania wyżej wymienionego obowiązku, doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny – art. 41 § 1 i 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Nieprzybycie do tutejszego Urzędu w wyznaczonym terminie i niezajęcie stanowiska w powyższej sprawie spowoduje rozpatrzenie wniosku o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej wyżej wymienionej inwestycji.

Starosta Tucholski

OGŁOSZENIE
Burmistrz Tucholi podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Tucholi, a także na stronach internetowych www.bip.tuchola.pl został wywieszony na okres 21 dni wykaz dotyczący sprzedaży, na rzecz użytkownika wieczystego, działki położonej w Tucholi przy ul. Sępoleńskiej 40. Bliższych informacji udziela Urząd Miejski w Tucholi (pok. 204), tel. 52 564 25 30.

Ogłoszenie
Wójta Gminy Cekcyn
Na podstawie art. 35 ust 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 poz. 1145 z późn. zm.) informuję, że dnia 27 lutego 2025 r. został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Cekcynie oraz na stronie BIP Gminy Cekcyn, na okres 21 dni, wykaz części nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

28 lutego - 6 marca 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

20:30**TVP 1****POGO**

Teatr Telewizyjny, 2024

Znakomity monodram na podstawie reporterskiej książki Jakuba Sieczki, lekarza, który jako szef zespołu ratowniczego przepracował kilka lat w warszawskim pogotowiu ratunkowym. Twórcy spektaklu zabierają nas do tego właśnie świata, w którym poczucie satysfakcji z uczestnictwa w misji naprawiania „popsutej rzeczywistości” miesza się z dołującym poczuciem bezradności, zmęczenia, nieustającej presji, niezgody na bezduszne statystyki.

Piątek

03:25**TVP 2****Twardziele**

Komedia kryminalna, USA, 2012

Doc jedzie odebrać swojego starego kumpla Vala, który właśnie wychodzi z więzienia po 28 latach odsiadki. Otrzymał od bossa Claphandsa rozkaz zlikwidowania Vala, o czym ten nie ma pojęcia. Doc nie spieszy się ze sprzątnięciem przyjaciela. Najpierw próbują się zabawiać, a potem włamują do apteki i kradną fiolki z używkami. Val bierze viagrę i inne lekarstwa, co ma opłakane skutki. Doc decyduje się zabrać go do szpitala, gdzie pielęgniarką jest Nina Hirsch, córka ich dawnego przyjaciela, Richarda Hirscha, przebywającego teraz w domu opieki...

Sobota

21:45**TVP KULTURA****Zaklinacz deszczu**

Dramat sądowy, kryminał, USA, 1997

Rudy Baylor, świeżo upieczony prawnik, staje oko w oko z potężnym towarzystwem ubezpieczeniowym Great Benefit, które nie chce pokryć kosztów leczenia chłopca chorego na białaczkę. Kiedy jednak sprawa trafia do sądu, towarzystwo proponuje wartość 75 tys. dolarów ugodę. Intuicja Rudyego podpowiada mu jednak, aby się na to nie godzić, gdyż właśnie wpadł na trop wielkiej afery. Rozpoczyna się trudny i zawiły proces sądowy, w którym bohater musi stawić czoła rzeszy prawników wynajętych przez towarzystwo.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 23:25

Wtorek

21:55**TVN****Skazani na Shawshank -**

Dramat, sensacyjny, USA, 1994

Odsiadujący dożywocie Red (Freeman) i Andy Dufresne (Robbins), bankier niesłusznie skazany za morderstwo, tworzą nieprawdopodobną więź, która przetrwa ponad dwadzieścia lat. Wspólnie odkrywają, że nadzieja to ostateczny sposób na przetrwanie w przerażających warunkach i stale obecnym zagrożeniu.

Środa

21:50**POLSAT****Kiler**

Komedia, Polska, 1997

Taksówkarz Jurek K. to człowiek pod wieloma względami przeciętny, mający jedynie nieprzeciętne pecha. Zdarza się jednak coś, co zmienia całe jego życie - pewnego ranka Jurek zostaje aresztowany jako bezwzględny, profesjonalny zabójca o pseudonimie Kiler. Nieśmiały, zagubiony, wysmiewany nieudacznik nagle zaczyna być uważany za kryminalistę o międzynarodowej sławie. Zostaje otoczony podziwem i szacunkiem nie tylko ludzi, z którymi przychodzi mu dzielić celę, ale także policjantów i więziennych służb.

REKLAMA

TOLEK®

Rehabilitacyjne Rowery Trójkołowe

Rowery mogą być z napędem elektrycznym

Rower jako wyrób medyczny jest częściowo refundowany przez Centrum Pomocy Rodzinie oraz serwis gwarancyjny i pogwarancyjny

ROWERY POLECANE SĄ:

- ▶ Osobom z niedowładem nóg z napędem ręcznym
- ▶ Nieumiejącym jeździć na rowerze dwukołowym
- ▶ Osobom Starszym mniej sprawnym ruchowo
- ▶ Dzieciom
- ▶ Osobom z zachwianiem równowagi

Więcej informacji: www.rowertolek.ple-mial: **biuro@rowertolek.pl**adres: **ul. 3 Maja 2A, 87-850 Choceln k. Włocławka****tel. 54 284 65 40 Emilia | kom. 723 881 675 Michał
kom. 600 790 138 Teofil | kom. 600 467 513 Anna**

To jest wyrób medyczny.
Używaj go zgodnie z instrukcją używania lub etykietą

PIĄTEK • 28 lutego

TVP 1

05:05 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Bursztynowe Skrzaty - rep.
08:00 Noce i dnie - serial, 1977
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:55 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce - Magiczne chwile - dok., Austria, 2021
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress

TVP 2

05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się - rozmowa
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny
11:15 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
11:50 Tańcząca ze światem - Tunezja - Houmt Souk - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - Kuba i Nowy mają problem na działce, gdzie dochodzi do serii włamań i nietypowych kradzieży...

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Dzisiaj odwiedzimy wraz z Magdą Gessler restaurację „Fyrtyl smaków” w Kamionkach koło Poznania.
13:25 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:35 Detektywi - program kryminalny
17:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
18:40 Sport
18:50 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
18:55 Pogoda

POLSAT

06:00 Nowy dzień w Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy
11:25 Gliniarze - paradokument.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Lepsza Polska - program publicystyczny Doroty Gawryluk
19:25 Sport: Pogoda
19:40 Uroczysko - serial krym.
20:10 Farma - reality show

TVP Kultura

07:00 Tamte lata, tamte dni - Maja Komorowska - mag.
07:40 Śląsk nieoczywisty - dokument, Polska, 2017
08:20 Mody Polskie - Łódź - rep.
09:00 Komediantka - serial, 1987
10:10 Szczęśliwy Lazzaro - fab., Szwajc., Niemcy, Włochy, Franc., 2018
12:25 KapelMistrze - Dzika Muzyka - film muzyczny
13:15 Którędy po sztuce - Tamara Łempicka - „Holenderka II” - magazyn literacki
14:05 Galimatias czyli Kogel-Mogel II - kom., Polska, 1989
15:55 Zagubiony diament - Andrzej Korzyński - dok., Polska, 2015
17:05 Andrzej Korzyński - muzyka filmowa - koncert, 2016

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash stawia się za Caitlin, gdy ta staje się główną podejrzaną w sprawie zabójstwa agenta CIA.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Niespodziewanie Semir znikną bez śladu. Alex i Jenny za wszelką cenę próbują odnaleźć policjanta.
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:55 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - Do lombardu przychodzi 50-letni Bogdan Rak - chce sprzedać obraz, najlepiej szybko i bez rozgłosu. Lolek, który jest tego dnia w lombardzie, rozpoznaje dzieło...

TVN 7

05:15 Szkoła - Maturzystka Roksana Szwed bardzo dobrze się uczy. Wyjątkiem jest chemia, której dziewczyna nie lubi i nie rozumie...
07:00 Szpital - Pacjentem dr Michała Morawskiego jest producent filmów erotycznych, który zasłabł na planie. Jest z nim jedna z aktorek, która...
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - W mieszkaniu została zamordowana kurator sądowa. Jej sąsiadka wspomina o mężczyźnie, który...
11:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obyczajowy
14:55 Sąd rodzinny - program sądowy

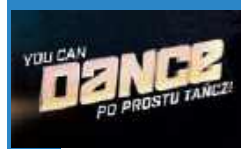
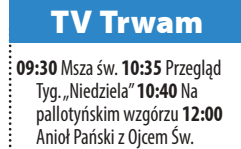
TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradokumentalny **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **14:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **15:00** Na ratunek 112 - serial obyczajowy **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Gwiazdy Kabaretu **22:05** Włаты Móch: One **22:40** Gra Endera - sens., USA, 2013 **01:00** Moja Mama i Twój Tata - reality show **02:30** Hardkorowy lombard **03:10** Interwencja - magazyn reporterów **03:20** Włаты Móch: Dojrzewanie **03:25** Lubię disco! **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:25** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień **09:45** Jestem mamą **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:25** Głos Polski **11:35** Natura et Homo **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Głos serca **13:05** Muzeum Powstania Warszawskiego **13:30** Msza św. **14:30** Drzwi do lasu **14:55** Słowo życia **15:00** Modlitwa do Bożego Miłosierdzia **15:20** Mocni w Wierze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Natura Obiektywnie **16:40** Prosto o gosp. **17:00** Szkaplerz - znak Maryi **17:30** Geopolityka **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Westerplatte Młodych **19:00** Warto zauważyć... **19:30** Brat Franciszek **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Mysłąc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia **22:00** 50 lat w Republice Konga

SOBOTA • 1 marca		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
04:50 Madison - siła przyjaźni - obycz., Austria, Niemcy, 2020	05:30 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025	05:30 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News	06:05 Galimatias czyli Kogel-Mogel II - kom., Polska, 1989	06:00 Kobra - oddział specjalny - Semir zostaje uwięziony w płomieniach na stacji benzynowej. Ratuje go jednak strażak Tommy, który jak się okazuje jest nowym chłopakiem Susanne.	05:25 Magda gotuje internet - program kulinarno-rozrywkowy. Magda Gessler zaprasza do swojego domu Izabelę Krzan. Panie wspólnie przygotowują nietypową, ale bardzo kolorową, lunchową sałatkę z grzybów leśnych, owoców, makaronu...	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej? 07:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 JesteśmyDlaDzieci - program edukacyjny 11:30 Miodowe Łata - serial obyczajowy 12:20 Spider-Man: Homecoming - sensacyjny, USA, 2017 15:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:05 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 01:10 Hardkorowy lombard 01:40 STOP Drogówka - serial policyjny 02:45 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! - magazyn muzyczny 04:25 Top 10 - Lista Przebojów - magazyn muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje
06:20 Balans bieli - magazyn	06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2025	06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy	07:55 Narodziny muzyki filmowej - dok., Wlk. Bryt., 2019	09:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.	05:50 New Looney Tunes III - animacja	
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny	07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny	12:00 Ewa gotuje - W tym odcinku Ewa Wachowicz rozpocznie gotowanie na świeżym powietrzu. Pierwszą potrawą będzie pomidorowa i mocno paprykowa maślana zupa rybna z kociołka ustawionego nad paleniskiem.	08:50 Koncert Seong-Jin Cho - zwycięzcy XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina - koncert, 2015	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Zofia Wiśniewska wciąż mieszka razem ze swoimi dziećmi, Amelką i Dawidem, w schronisku dla bezdomnych. Chłopiec padł w szkole ofiarą kpin ze strony starszych uczniów, więc ma dość i ucieka do byłego partnera Wiśniewskiej - Olafa...	06:50 Wiza na miłość - serial paradokumentalny	
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn	11:50 Dobry tytuł - magazyn literacki	11:20 Na Wspólnej Omnibus 23 - serial obyczajowy, Polska, 2025	12:30 Gliniarze - Alina ze Służby Celno-Skarbowej wraz ze swoimi współpracownikami przeprowadza kontrolę w hurtowni odzieży. Mężczyzna zostaje zaatakowany...	09:50 Informacje kulturalne	12:50 Tamte lata, tamte dni - magazyn	07:55 Złóż remont 10 - program lifestylowy	
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych	12:25 Czterdziestolatek - serial, 1976	13:15 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy	16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy	10:20 Chopin. Pragnienie miłości - dram., Polska, 2002. Twórcy tej biografii główny nacisk kładą na burzliwy związek Chopina z francuską pisarką epoki romantycznej, George Sand.	13:25 Chopin! Nie boję się ciemności - dok., Polska, 2022	08:55 DC Liga Super-Pets - kom., USA, Australia, Kan., 2022	
08:50 Czarne chmury - serial przygodowy, 1973	13:25 Poczet świrów polskich - Dariusz Miliński - program publicystyczny	14:40 Magda gotuje internet - program kulinarno-rozrywkowy. Magda Gessler wciągnie Aleksandrę Szwed do swojej magicznej kuchni w której przygotują wspólnie makaron z wędzonym sosem...	17:30 Awantura o kasę - teleturniej			11:10 Mówię Wam - talk-show	
09:55 U Pana Boga w ogródku - serial komediowy TVP, 2008	14:35 Koło fortuny - teleturniej	15:15 Szansa na sukces. Opołe 2025 - Anita Lipnicka - widowisko muzyczne				11:50 Ukryta prawda - program obyczajowy	
10:55 Ojciec Mateusz - serial kryminalny	16:20 Na dobre i na złe - serial	17:20 Postaw na milion - teleturniej				15:05 Złóż remont 10 - program lifestylowy	
11:50 Gwiazdy w południe - Pojedynek w Abilene - western, USA, 1967						16:05 The Traitors. Zdraycy - reality show	
13:30 Żona dla Polaka - program rozrywkowy							
16:05 Dziedziectwo - serial obyczajowy, Turcja							
							
17:00 Telexpress	18:15 Va Banque - teleturniej	17:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny	14:40 Potop - film kostiumowy, 1974	20:00 Szybki Charlie - akcja, USA, 2022. Bezwzględny płatny zabójca Charlie Swift napotyka na problem przy wykonywaniu zlecenia.	17:45 Starcie Tytanów - przyg., USA, 2010. Perseusz został wychowany jak człowiek, mimo że jest synem boga. Kiedy nie udaje mu się uratować swojej rodziny przed gniewem Hadesa, rusza na wyprawę by pomścić swoich bliskich	09:00 Z nadmiaru Miłości 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:30 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Razem możemy wszystko 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Ukryci w łonie Matki 17:30 Przełamując bariery 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 W naszej Rodzinie 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia
17:20 Pogoda	18:45 no... wiadomo - magazyn	18:40 Sport; Pogoda	19:20 Sport	17:10 Wydarzenie aktualne - magazyn informacyjny	21:55 Ostateczna rozgrywka - akcja, Wlk. Bryt., 2018. Mecz piłkarski zamienia się w koszmara, gdy na stadionie pojawiają się bezwzględni terroryści.	20:00 Włoska robota - sens., USA, Franc., Wlk. Bryt., 2003	
17:35 Pan Mama - serial komediowy, 2025	19:15 Słowo na niedzielę - program ewangelizacyjny	19:00 Fakty	19:30 Pogoda	17:35 Retro kino - Ostatnie metro - dram., Franc., 1980	21:45 Bilet do kina - Zaklinacz deszczu - obycz., USA, 1997	22:20 300: Początek imperium - przyg., USA, 2014	
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	19:25 Rodzinka.pl - serial kom.	19:30 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy	20:00 Kabaret Neo-Nówka - Tradycje Polskie!	20:00 0!Śnienienia, 2025 - Nagrody Kulturalne Onetu i m.st. Warszawy - widowisko	00:00 John Wick - akcja, USA, 2014. John Wick był płatnym zabójcą, ale dla ukochanej żony wycofał się z biznesu. Niestety parze nie udało długo nacieszyć się rodzinnym szczęściem...	00:30 Królowa przetrwania - reality show	
19:30 Program inform. 19.30	20:00 The Voice Kids - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne	21:20 Bohemian Rhapsody - obycz., USA, Wlk. Bryt., 2018	23:05 Psy 3. W imię zasad - sens., Polska, 2019. „Franz” Maurer wychodzi z więzienia i wkracza w nową Polskę, w której nic nie jest takie, jak zapamiętał. Kto i co czeka na człowieka, który przez ostatnie ćwierć wieku... nie robił nic?	21:45 Bilet do kina - Zaklinacz deszczu - obycz., USA, 1997	02:05 Dyżur - serial medyczny	01:35 Wszyscy moi przyjaciele nie żyją - kom., Polska, 2020	
19:55 Pytanie dnia	22:20 Za jakie grzechy - kom., Kan., USA, 2008. Lucy Hill, to kobieta sukcesu, jest gotowa iść po trupach do celu. Dla kolejnego awansu przyjmie najtrudniejsze zadanie...	00:10 Annabelle - horror, USA, 2014	01:55 Koszmarnego lata - sens., USA, 1998	00:10 Sierpień w hrabstwie Osage - obycz., USA, 2013	03:05 Taki jest świat	03:10 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą	
20:05 Sport; Pogoda	00:10 Kruk - Czorny Woron nie śpi - serial krym., Polska, 2021	03:00 Szpital - program obyczajowy	04:00 Świat według Kiepskich - serial komediowy	02:20 Kino nocne - Pociąg do Hollywood - komedia obyczajowa, Polska, 1987	04:00 Menu na miarę	03:55 Usterka 13 - program	
20:20 Krew z krwi - serial, 2024	01:15 Scenariusz na miłość - kom., USA, 2014	03:50 Uwaga! - program interwencyjny	04:40 Disco Gramy - program muzyczny	04:10 Reżyserzy - Clint Eastwood - dokument, Wlk. Bryt., 2018	05:00 Dyżur - serial medyczny	04:20 Druga strona medalu	
21:25 Hit na sobotę - Wyrwa - thriller, Polska, 2023	03:15 Rejs - kom., Polska, 1970	04:10 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	05:25 Telezakupy TV Okazje				
23:10 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny		04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny					
00:10 Rocky - dramat, USA, 1976							
02:20 U progu wojny - thriller, Fin., Estonia, Łotwa, 2020. Estoński oficer wywiadu Feliks Kangur ma za zadanie zdemaskować i zlikwidować podwójnego agenta.							

NIEDZIELA • 2 marca		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
04:40 Będziemy mieszkać razem - serial obycz.	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025	05:15 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News	06:05 Zjechaliśmy kapelą... pieśni i piosenki Ernesta Brylla - koncert, 1996	06:00 Kobra - oddział specjalny - Niespodziewanie Semir znika bez śladu. Alex i Jenny za wszelką cenę próbują odnaleźć policjanta.	05:15 Szkoła - Zakochany Tomek pobiera lekcje podrywów u szkolnego mistrza w tym fachu - Kamila Kłosa. Ma nadzieję, że to pomoże mu umówić się z wymarzoną dziewczyną.	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej? 06:55 Jezus i jego życie 08:50 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 10:50 Królewskie święta - film, USA, 2018 12:45 Spider-Man: Homecoming - sens., USA, 2017 15:20 Bibliotekarz: Tajemnica włóczy - film, USA, Niemcy, 2004 17:30 Malanowski. Nowe rozdzienie - serial kryminalny 19:30 Ramówka - WIOSNA TV 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:20 STOP Drogówka - serial policyjny 01:20 Jaś Fasola - sto lat! - dok., Wlk. Bryt., 2021 02:20 Jaś Fasola radzi - serial kom. 02:25 Nowe wierzenia i stare sekty 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Telezakupy TV Okazje
05:30 Sprawa dla reportera	06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2025	06:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy	07:05 Rozmowy (nie)wygodne - Michał Rusinek	07:50 Ranczo - serial kom., Polska	06:05 New Looney Tunes III - animacja	
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka	07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny	07:15 Magda gotuje internet - program kulinarno-rozrywkowy	11:00 Shrek - anim., USA, 2001. Pewnego dnia do walekiego się domostwa Shreka zjeżdżają przeróżne postaci z baśni i legend...	08:00 Msza Starokatolickiego Kościoła Mariawitów w Dobrej	12:55 Trzej muskietierowie - przyg., USA, Austria, Wlk. Bryt., 1993. Akcja filmu rozgrywa się we Francji za panowania Ludwika XIII. Młody szlachcic D'Artagnan dołącza do grupy trzech królewskich muskietierów.	06:50 Wiza na miłość - serial paradokumentalny	
06:55 Słowo na niedzielę	11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn	07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny	13:00 Noc w muzeum. Tajemnica grobowca - kom., USA, Wlk. Bryt., 2014. Larry orientuje się, że jego przyjaciele, czyli eksponaty nowojorskiego Muzeum Historii Naturalnej, dziwnie się zachowują. Postanawia odkryć, co jest tego przyczyną...	09:05 Dokument tygodnia - Modigliani, portrecista niekonwencjonalny - dok., Włochy, 2020	15:20 Hrabia Monte Christo - przyg., USA, 2002. Edmund Dantes na skutek wysłanego fałszywego donosu zostaje skazany na dożywocie i wtrącony do lochów. Dzięki spłotowi okoliczności udaje mu się po czterestu latach zbiec z więzienia...	07:50 Złóż remont - program lifestylowy	
07:00 Transmisja Mszy Świętej	11:50 The Voice Kids - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne	11:20 Niezwyciężony Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy	15:15 Jak poślubić milionera - kom., Polska, 2019	13:05 Wydarzenie aktualne	15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969	08:50 Alvin i wiewiórki - przyg., USA, 2007. Pod dach Dave'a Seville'a, autora tekstów borykającego się z niemocą twórczą i innymi problemami, trafiają trzy uroczę i rozrykane wiewiórki: Alvin, Szymon i Teodor...	
08:00 Tydzień	14:00 Familiada - teleturniej	12:50 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy	17:30 Awantura o kasę - teleturniej	13:35 Śmierć rewolwerowca - western, USA, 1969	15:20 Portrety - reportaż	10:45 Ukryta prawda - program obyczajowy	
08:30 ZdroWY Plan - magazyn medyczny	14:35 Koło fortuny - teleturniej	14:35 Historia Kopciuszka - kom., USA, Kan., 2004. Sam nie ma lekkiego życia. Los sprawił, że jej ojciec założył drugą rodzinę, w której ona jest osobą zbędną i niechcianą...	18:50 Wydarzenia - program informacyjny	15:20 Portrety - reportaż	13:55 Złóż remont - program lifestylowy		
08:45 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny	15:10 Szansa na sukces. Opołe 2025 - widowisko muzyczne	15:10 Szansa na sukces. Opołe 2025 - widowisko muzyczne		15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
10:55 Komisarz Alex - serial krym.	16:10 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe			15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
11:55 Między ziemią a niebem				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
12:00 Anioł Pański, Watykan				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
12:15 Między ziemią a niebem				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
12:45 Pielgrzymi Nadziei - rep.				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
13:05 BBC w Jedyne - Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
14:10 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz - kom., Polska, 1978				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
17:00 Telexpress				15:35 Międzyrewolucja - western, USA, 1969			
							
17:20 Pogoda	17:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny	16:40 Mistrzostwa Świata w Skokach Narciarskich, Trondheim - konkurs indywidualny	19:15 Sport	16:35 Dobry tytuł - magazyn	17:50 Był sobie pies 2 - famil., Chiny, Indie, Hongkong, USA, 2019. Wzruszająca opowieść o kochającym psie, który zrobi wszystko, by uszczęśliwić swoją właścicielkę.	14:55 You Can Dance - Po prostu tańcz! - program rozrywkowy	09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tyg. „Niedziela” 10:40 Na palotyńskim wzgórzu 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 13:10 Gość Oczekiwany 14:40 Mój brat papież 15:00 Wieś - to że Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:50 Credo: Wiara Kościoła 17:00 Natura et Homo 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Mocni Jego mocą 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze
17:35 Daję słowo - Maciej Orłós - talk-show	18:15 Romuald Lipko - Niezapomniane melodie - widowisko muzyczne	19:20 Fakty	19:20 Pogoda	17:15 Niedziela z... rolami Jana Himilsbacha	18:00 Jeden gniewny człowiek - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2021. kalifornijska firma zajmująca się transportem ogromnych sum w gotówce zatrudnia nowego ochroniarza...	15:55 Karol. Papież, który pozostał człowiekiem - miniseria obycz., Włochy, Polska, Kan.	
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	19:10 Przed ekranem	19:45 The Traitors. Zdraycy - reality show	19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny	18:05 Wniebowzięci - kom., Polska, 1973	20:00 Jeden gniewny człowiek - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2021. kalifornijska firma zajmująca się transportem ogromnych sum w gotówce zatrudnia nowego ochroniarza...	18:00 Jak wytresować smoka - przyg., USA, 2010	
19:30 Program inform. 19.30	19:20 Rodzinka.pl - serial kom.	21:25 The Traitors. Arena	19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - prog. taneczno-rozrywkowy	19:00 Dziewczyny do wzięcia - kom., Polska, 1972	22:20 Pan życia i śmierci - thriller, USA, Franc., Niemcy, 2005	20:00 Wonder Woman - przyg., USA, Chiny, Hong Kong, 2017	
19:55 Pytanie dnia	20:00 W imię prawdy - fab., USA, 2016	22:05 8 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2022	22:40 Teściowie - serial obyczajowy	20:00 Człowiek, który gapił się na kozy - kom., USA, Wlk. Bryt., 2009	00:55 Atomic Blonde - akcja, USA, 2017	23:05 Gran Torino - obycz., USA, Niemcy, 2008	
20:05 Sport	21:45 0!Śnienienia, 2025 - Nagrody Kulturalne Onetu i m.st. Warszawy - skróty - widowisko muzyczne	00:10 Superwizjer - magazyn reporterów	23:15 Wyjź za mnie - obycz., USA, Chiny, Jap., 2022. Gwiazda muzyki Kat Valdez, która jest w związku z Bastianem, też gwiazdą muzyki. Ich wspólny, wielki hit pnie się na szczyt listy przebojów.	21:40 Mów mi Kate - dokument, Wlk. Bryt., 2023	03:00 Dyżur - serial medyczny	03:15 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą	
20:10 Pogoda	22:30 Jestem najlepsza. Ja, Tonya - biograficzny, sportowy, USA, 2017	00:45 Godzinka minus 1 - przyg., Jap., 2023	01:55 Zakochani - kom., Polska, 2000	23:25 Zaklinacz deszczu - obycz., USA, 1997	05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	04:00 Fachowcy - program paradokumentalny	
20:20 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny	00:40 Kres niewinności - serial obycz., Polska, 2022	03:10 Szpital - program obyczajowy	04:10 Świat według Kiepskich	01:50 Jazz.pl - Krzysztof Herdzin i jego Chopin Quintet - koncert, 2022		04:35 Usterka 13 - program poradnikowy	
21:20 Sanatorium miłości - reality show	01:40 Za jakie grzechy - kom., Kan., USA, 2008	04:05 Uwaga! - program interw.	04:40 Disco Gramy	03:25 Noc krótkich filmów - Wejście przez balkon			
22:15 Sanatorium miłości. Kulisy programu - felieton	03:30 Rodzinka.pl - serial kom.	04:25 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	05:25 Telezakupy TV Okazje	04:05 Modigliani, portrecista niekonwencjonalny - dokument, Włochy, 2020			
22:25 Zakochana Jedyńka - Polowanie na cmy - dram., Polska, 2022							
00:30 Wyrwa - fab., Polska, 2023							
02:15 Rocky - dram., USA, 1976							
04:15 Jaka to melodia?							

PONIEDZIAŁEK • 3 marca

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Studio Raban - magazyn
08:00 Droga - serial obycz.
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:55 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Królowie - serial historycz.
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 BBC w Jedyńce - Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Telexpress
17:15 Pogoda

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2024
06:25 Dobre historie - pełno-sprawni w pracy - mag.
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy
11:50 Sprawdzamy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:25 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:35 Detektywi - program kryminalny
17:40 Szpital św. Anny - program obyczajowy
18:40 Sport
18:50 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Doradca smaku - program kulinarny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
11:30 Gliniarze - Samotny biznesmen zostaje obłany żrącą substancją. Detektywi odkrywają, że mężczyzna otrzymywał listy z pogróżkami...
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentały
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - 22-letni Tomasz Sądziak mieszka z rodzicami i 14-letnią siostrą Martą. Cztery lata wcześniej na raka zmarła ukończona dziewczyna Tomasa.

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny
06:10 Muzyczne poranki
06:45 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Korzyński - mag.
07:20 Najdalsze zakątki dawnej Polski - dok., Polska, 2016
08:05 Od ucha do ucha - Siostra - Wielki, ciemny las - filmy animowane
08:35 Zagubiony diament - Andrzej Korzyński - dok., Polska, 2015
09:45 Andrzej Korzyński - muzyka filmowa - koncert, 2016
10:50 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - Incydent z setką amuletów - western, USA, 1959
11:50 Beksiniści - album wideofoniczny - dok., Polska, 2017
13:25 Tamte lata, tamte dni - magazyn
14:05 Ostatnie metro - dramat, Francja, 1980

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash zostaje przypadkowo postrzelony przez Caitlin. W związku z tym musi na jakiś czas zrezygnować z pracy.
08:00 Kobra - oddział specjalny - W jednej z restauracji w Kolonii nieznany sprawca bierze zakładników. Swoje działania skupia przede wszystkim na Isabel Frings.
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:55 Rekrut - krym., USA, 2018. John Nolan to 40-letni mężczyzna, który po traumatycznych przeżyciach opuszcza małe miasteczko i zaczyna życie od nowa. Jedzie do Los Angeles, aby spełnić marzenie o zastaniu policjantem...

TVN 7

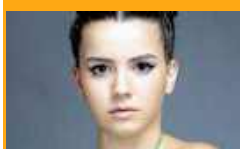
05:15 Szkoła - Licealistka z 2a, Iwona Małkowska ma w szkole opinię groźnej i aroganckiej dziewczyny. Wszyscy boją się wchodzić jej w drogę...
07:00 Szpital - Na oddziale jest 15-latką z bardzo wysoką gorączką. Lekarze nie wiedzą, że dziewczyna od tygodnia zażywa toksyczne tabletki na odchudzanie...
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
11:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obyczajowy
14:55 Sąd rodzinny - program sądowy
16:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom
08:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentały
10:55 Trudne sprawy - prog. obyczajowy
13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
14:25 Na Ratunek 112
14:55 Policjantki i Policjanci
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Malanowski. Nowe rodzenie
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:35 Miłość za wszelką cenę - reality show
23:40 Ojczym - sens., USA, 2009
01:50 Love Island. Wyspa miłości - reality show
03:20 SuperLudzie - serial o osobach z niepełno-sprawnościami
05:25 Teleskopy TV Okazje

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Pogo - Teatr Telewizji
22:00 Postsriptum - Pogo - dyskusja
22:30 Świat bez fikcji - Demoniczny uśmiech Jacka Nicholsona - dok., Franc., 2018
23:35 Balans bieli - magazyn
00:20 Sonata - biograficzny, dramat, Polska, 2021
02:30 Marysia i Napoleon - kom., Polska, 1966

17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2025
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Glinia - serial krym., Polska, 2008
23:20 Daleko od Reykjavíku - komediodramat, Niemcy, Dania, Franc., Islan., 2019
01:05 O mnie się nie martw - serial komediowy, 2020
02:05 Jestem najlepsza. Ja, Tonya - biograf., USA, 2017

20:10 Na Wspólnej 23 - serial obycz., Polska
20:50 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy
22:10 Sherlock Holmes - sens., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2009
00:50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
01:55 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
02:20 Szpital - program obycz.
03:10 Uwaga! - program interw.
03:25 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy
03:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:25 Nauka jazdy - reality show
04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy

17:00 Gliniarze - paradokument.
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda
19:40 Uroczysko - serial krym.
20:15 Czarna pantera - sens., USA, 2018. Tysiące lat temu w tym odcieym od świata zakątku Czarnego Łądu spadł meteor, zawierający metal o nadzwyczajnych własnościach - wibranium.
23:10 Ambulans - sens., USA, Jap., 2022
02:10 Bitwa o Ziemię - sens., USA, 2000
04:45 Disco Gramy
05:25 Teleskopy TV Okazje

16:20 Polskie drogi - serial, 1977
18:05 Tygodnik Kulturalny
19:00 Tuning the Brain with Music - dokument, Kanada, 2019
20:00 Zimowi ludzie - fab., USA, 2009
22:10 XVII Konkurs Chopinowski - najlepsze wykonania poloneza, mazurków, sonaty - koncert, 2020
23:10 Młodość Astrid - fab., Szwecja, Dania, 2018
01:25 Człowiek, który gapił się na kozy - kom., USA, Wlk. Bryt., 2009
03:05 Wiedzie niż fikcja - Mów mi Kate - dok., Wlk. Bryt., 2023
04:50 Teledyski

13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
20:00 Najemnik - akcja, RPA, USA, 2006
22:05 Demaskator - akcja, USA, 2022
00:05 Zabójcze roboty - akcja, Australia, 2020. Firma zajmująca się robotyką wprowadza cztery uzbrojone roboty do podejrzanego obozu produkującego narkotyki.
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial

20:00 Hotel Paradise - reality show
21:05 Król Richard: Zwycięska rodzina - obycz., USA, 2021. Opowieść o Richardzie Williamsie, niezręczającym się problemami ojcu, który wychował dwie najbardziej utalentowane sportsmenki wszechczasów - Venus i Serenę - i zmienił oblicze tenisa.
00:10 300: Początek imperium - przyg., USA, 2014
02:15 Zgłoś remont 10 - program lifestyleowy
03:00 Mówię Wam - talk-show
03:30 Fachowcy - paradokument.
04:05 Osadzone. Blok F - program obyczajowy
04:35 Druga strona medalu - talk-show

TV Trwam

09:30 Moja katolicka rodzina
09:55 Św. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Stan Bezp.
Państwa 11:30 Warto być ojcem
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Leśne rzeki
13:00 Wyplłyn na głębie
13:20 Słowo życia
13:30 Msza Św.
14:30 Burza w Okręgu Krakowskim
15:00 Błogosławiona, która zafalała
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Porady Medyczne Bonifratrów
17:00 Świądkowie
17:30 XX Raj Katynski
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia

WTOREK • 4 marca

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Kościół z bliska
08:00 Droga - serial obycz.
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:55 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Królowie - serial historycz.
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Opowieści z dzikiego Madrytu - dok., Hiszp., 2023
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Telexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:35 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
06:25 Duchowym szlakiem - reportaż
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
11:55 ZdroWY Plan
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:25 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:35 Detektywi - program kryminalny
17:40 Szpital św. Anny - program obyczajowy
18:40 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty - program informacyjny
19:40 Przepiękne - relacja z premiery
19:45 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Do biura Malanowskiego zgłasza się roztrzęsiony mężczyzna, Rafał Duda, który jest zaniepokojony...
09:30 Policjantki i Policjanci - Przed służbą Szymon zauważa dziewczynkę, która kręci się w okolicach komendy. Mała nie chce powiedzieć, kim są jej rodzice. Dopiero z czasem wyjawia, że...
11:30 Gliniarze - Dwuletnia dziewczynka zostaje porwana z mieszkania pod nieobecność matki. Podejrzania padają na ojca dziecka, któremu odebrano prawa rodzicielskie.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentały
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny
06:15 Muzyczne poranki
06:55 Tamte lata, tamte dni - Henryk Talar - magazyn
07:35 Podróże z historią - Jak smakują Kresy? - dokument, Polska, 2016
08:20 Wydarzenie aktualne - program informacyjny
08:50 Informacje kulturalne - magazyn
09:20 Człowiek na torze - dramat psychologiczny, Polska, 1956
11:00 Polskie drogi - serial, 1977
12:40 Tuning the Brain with Music - dokument, Kanada, 2019
13:45 Niedziela z...
14:40 Do widzenia, do jutra, 1960
16:15 Polskie drogi - serial, 1977
17:55 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
18:35 Stary - dok., Polska, 2023

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Rozpoczyna się śledztwo w sprawie nieletnich uciekinierów, którzy są wykorzystywani do popełniania przestępstw.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Podczas jednej z akcji Alex i Semir odgrywiają ogromną rolę narkotyków. Ratując przyjaciela, Semir zabija członka albańskiej mafii.
10:00 Rekrut - kryminalny, USA, 2018. John Nolan to 40-letni mężczyzna, który jedzie do Los Angeles, aby spełnić marzenie o zastaniu policjantem...
11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:55 Rekrut - kryminalny, USA, 2018.
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

TVN 7

05:15 Szkoła - Inga Sowińska z gimnazjalnej klasy 1a została wegetarianką i chce nakłonić innych, żeby też zrezygnowali z jedzenia mięsa. Nastolatka organizuje w szkole akcje na rzecz ochrony praw zwierząt.
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - Komisarze rozpoczynają śledztwo w sprawie zamordowania pięcioletniego chłopca.
11:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obycz.
14:55 Sąd rodzinny - program sądowy
16:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentały
10:55 Trudne sprawy - pro. obyczajowy
13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
14:25 Na Ratunek 112
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Malanowski. Nowe rodzenie
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:35 Miłość za wszelką cenę - reality show
23:40 Mściciel z Wall Street - sens., Kan., USA, 2013
01:45 Love Island. Wyspa miłości - reality show
02:55 SuperLudzie
05:25 Teleskopy TV Okazje

18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Królowie - serial historycz.
21:05 Raport specjalny - magazyn
22:05 Za horyzontem - fab., USA, 1992
00:30 Syria - kraina ruin i zgłiszczy - dok., Franc., 2023
01:35 Polowanie na cmy - dram., Polska, 2022
03:40 Ostatni dzień lata - film psych., Polska, 1958
04:45 Notacje - Krzysztof Ingarden. Tworzenie architektury to jest proces - dokument, 2024

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2025
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:30 Święty - film kryminalny, Polska, 2023
01:25 W imię prawdy - fab., USA, 2016
03:10 Apple - zdrada za bilion dolarów - dok., Wlk. Bryt., 2022

20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej 23 - serial obycz., Polska
20:50 Kuba Wojewódzki - talk-show
21:55 Skazani na Shawshank - sens., USA, 1994
00:50 Superwizjer - magazyn reporterów
01:25 Nastolatki rządzą... kasą
02:25 Szpital - program obyczajowy
04:00 Nauka jazdy - reality show
04:30 Uwaga! - program interwencyjny
04:45 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada
05:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny

16:20 Interwencja - magazyn reporterów
17:00 Gliniarze - paradokument.
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda
19:40 Uroczysko - serial krym.
20:10 NINJA VS NINJA
22:15 Super Hit - Tożsamość Bourne'a - sens., USA, 2002
01:00 Czarna pantera - sens., USA, 2018
04:10 Zjedz Kambodzę - prog. podróżniczo-kulinarny
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Teleskopy TV Okazje

20:00 Teatr Telewizji - Sprawa Rity G - spektakl teatralny, 2017
21:10 Lekkie obyczaje - Blue Jasmine - komediodramat, USA, 2013
23:00 Kino Mocnych Wrażeń - Zimowi ludzie - fab., USA, 1989
01:05 Na wschód od Hollywood - Młodość Astrid - fab., Szwecja, Dania, 2018. Astrid, autorkę „Dzieci z Bullerbyni” czy „Pippi Pończoszanki”, poznajemy w pierwszych scenach filmu, gdy odbiera życzenia urodzinowe, przesłane przez dzieci z całego kraju.
03:20 Tygodnik Kulturalny
04:15 Teledyski

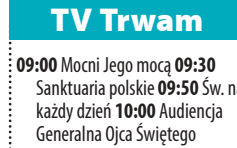
15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Instykt pierwotny - akcja, USA, 2019. Frank jest zawodowym łowcą zwierząt. Aby przewieźć swoje zdobycze wynajmuje frachtowiec. Okazuje się jednak, że na statku znajduje się zawodowy zabójca...
22:05 Horda - akcja, RPA, Wlk. Bryt., 2020
00:10 Trafik - akcja, USA, 2018
02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:10 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

20:00 Hotel Paradise - reality show
21:05 Mroczna dzielnica - sens., USA, 2001. Detroit. Tutejszy policyjny magazyn należy do najlepiej strzeżonych miejsc w mieście, a jednak właśnie stąd znika kilkadziesiąt kilogramów narkotyków...
23:15 Wonder Woman - przyg., USA, Chiny, Hong Kong, 2017
02:10 Hotel Paradise - reality show
02:55 Zgłoś remont 10 - program lifestyleowy
03:40 Fachowcy - program paradokumentały
04:15 Osadzone. Blok F - program obyczajowy
04:45 Druga strona medalu - talk-show

TV Trwam

09:55 Słowo życia
10:00 Inf. dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w Wierze
11:35 Słowo życia
11:40 Ma się rozumieć
11:50 Św. na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Z niebem w sercu
13:20 Św. na każdy dzień
13:30 Msza Św.
14:30 Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska
15:00 Oddech Boga
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Jestem mamą
16:25 Przyroda w Obiektywie
16:40 Zdrowie z Bożej Apteki
16:55 Fatima - miejsce wybrane przez Maryję
17:10 Prosto o gosp.
17:30 Zostań Żołnierzem RP
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apel Jasnog.
21:20

ŚRODA • 5 marca		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:25 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:35 Detektywi - program kryminalny 17:40 Szpital św. Anny - program obyczajowy 18:40 Sport 18:50 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Doradca smaku - program kulinarny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 11:30 Gliniarze - Wędkarz znajduje nad Wisłą zwęglone zwłoki mężczyzny. Detektywom udaje się ustalić, że 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia	06:05 Afisz kulturalny 06:15 Muzyczne poranki 07:05 Tamte lata, tamte dni - Krzesimir Dębski - magazyn 07:40 Podróże z historią - Tarcza ukryta w górach - dok., Polska, 2016 08:45 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 09:30 Do widzenia, do jutra - obycz., Polska, 1960 11:05 Polskie drogi - serial, 1977 12:45 Starý - dok., Polska, 2023 14:15 Wydarzenie aktualne 14:55 Zakaz wstępu dla psów i Włochów - anim., Franc., Włochy, Szwajc., Belgia, 2022 16:20 Polskie drogi - serial, 1977 18:00 Od ucha do ucha - Jacek i Agatka - Gąsior - Jacek i Agatka - Kiermasz	06:00 Nash Bridges - Nash dostaje zadanie ochraniać piosenkarkę przed grupą współczesnych, żądnych jej krwi wampirów. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Po zabójstwie członka albańskiej mafii, Semir i jego rodzina są w niebezpieczeństwie. 10:00 Rekrut - krym., USA, 2018 11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014 12:55 Rekrut - krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - 18-letni Bartek Piątkowski pięć lat wcześniej był świadkiem aresztowania swojego starszego brata Mateusza „Piony”, zajmującego się gangsterką. Mateusz, kiedy zabierali go z domu policjanci, nakazał Bartkowi opiekowanie się matką.	05:15 Szkoła - Licealistka z 2d, Ela Dębska, szuka sobie chłopaka i postanawia, że on musi wyglądać jak hipster... 07:00 Szpital - program obyczajowy 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział Śledczy - W parku ktoś ciężko pobił boksera, który pracował jako ochroniarz w pobliskiej dyskotece. 11:55 Detektywi - program kryminalny 13:55 Szkoła - program obyczajowy 14:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - prog. paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Trudne sprawy - prog. obyczajowy 13:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 14:25 Na Ratunek 112 - serial obycz. 14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Malanowski . Nowe rozdanie - serial kryminalny 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi . Trójięmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę - reality show 23:40 Takśówa - sens., USA, 1976 02:00 Love Island . Wyspa miłości - reality show 03:10 Interwencja reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Teleszkupy TV Okazje
							
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program informacyjny 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:25 Królowie - serial historyczny TVP, 2024 20:55 Piłka Nożna: Liga Mistrzów - 1/8 finału 23:05 Replikant - fab., USA, 2001 00:55 Za horyzontem - fab., USA, 1992 03:20 Opowieść o Zbawicielu - serial, Kan., Wlk. Bryt., USA, 2003	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:45 Jeden z dziesięciu - telet. 19:20 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:35 Przepis dnia - Jola Kleser pokaże sprawdzone receptury na pyszne, proste i zdrowe dania, którymi zachwycisz rodzinę i znajomych. 20:50 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularzowany 23:00 Ślub na medal - fab., Kan., 2023 00:40 Zabójczy rejs - serial krym., Wlk. Bryt., 2023 02:30 Lynch z krainy Oz - dok., USA, 2022	20:10 Na Wspólnej 23 - serial obycz., Polska 20:50 You Can Dance - Po prostu tańcz! 10 - program rozrywkowy 21:55 Nie martw się kochanie - sens., USA, 2022 00:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 01:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 02:25 Szpital - program obyczajowy 04:05 Uwaga! - program interwencyjny 04:25 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 04:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:15 Nauka jazdy - reality show	19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Kabaret K2 Jedziemy po bandzie 21:50 Komediodowa środa - Kiler - kom., Polska, 1997 00:10 Króliczek - kom., USA, 2008 02:30 Hot Shots! - kom., USA, 1991. Na Bliskim Wschodzie grupa amerykańskich zakładników oczekuje wybawienia. Oczywiście jedynie Harley jest w stanie przeprowadzić niekonwencjonalną, brawurową akcję ratowniczą 04:05 Zjedz Kambodżę - program podróżniczo-kulinarny 04:45 Disco Gramy 05:25 Teleszkupy TV Okazje	18:30 Informacje kulturalne 18:55 Reżyserzy - Ang Lee - dok., Wlk. Bryt., 2018 20:00 Panorama kina polskiego - Mistrz - dram., Polska, 2020 21:40 Profesor T - Następca tronu - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2023 22:40 Niedziela z... 23:40 Jazz Juniors - Tribute to Tomasz Stańko - koncert, 2018 00:55 Lekkie obyczaje - Blue Jasmine - komediodramat, USA, 2013 02:45 Informacje kulturalne - magazyn 03:15 Beksiniący - album wideofoniczny - dokument, Polska, 2017 04:50 Teledyski	15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Pompeje - katastroficzny, Kan., Niemcy, USA, 2014 22:05 Solomon Kane: Pogromca zła - przyg., Franc., Czechy, Wlk. Bryt., 2008 00:10 Wj: Przeklęta wioska - przyg., Rosja, Ukraina, Czechy, 2014 02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Menu na miarę - program kulinarny 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	21:05 Miss agent - kom., USA, 2000. Gdy agent Eric Matthews dowiaduje się, że szaleniec zagroził atakiem na uczestniczki konkursu piękności, Eric postanawia zapobiec tragedii. Wśród uczestniczek konkursu umieszcza agentkę- Gracie Hart. 23:25 Wszyscy moi przyjaciele nie żyją - kom., Polska, 2020 01:35 Hotel Paradise - reality show 02:20 W sieci kłamstw 4 03:05 Osadzone. Blok F - program obyczajowy 03:55 Usterka 13 - program poradnikowy 04:20 Druga strona medalu - talk-show	09:00 Mocni Jego mocą 09:30 Sanktuaria polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu 11:00 Życiowy powiedzmy TAK 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Droga Ojca Łukasza 13:00 Błask prawdy 13:30 Msza św. 14:30 Lubieszów 15:00 Na bezdrożach tożsamości. Chaco 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Liturgia Środy Popielcowej 18:30 Rozmowy niedokończone 19:25 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką 19:30 Opowieści biblijne - historie animowane z Nowego Testamentu 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzną 21:00 Apeli Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przetrwaliśmy 22:30 Więźniarki

CZWARTEK • 6 marca		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:50 Mistrzostwa Świata w Skokach Narciarskich, Trondheim - konkurs drużynowy 18:40 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej 23 - serial obycz., Polska	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Policjantki i Policjanci - Lena i Asia zajmują się sprawą ataku na znachora. Ktoś najprawdopodobniej wstrzyknął mu do butelki z napojem truciznę. 11:30 Gliniarze - W pobliżu torów znaleziono ciało młodej kobiety. Danuta podejrzewa, że ta dziewczyna została okradziona i następnie wypchnięta z pędzącego pociągu. 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny	06:05 Afisz kulturalny 06:15 Muzyczne poranki 06:55 Tamte lata, tamte dni - Joanna Żółkowska - mag. 07:35 W świecie Łemków 08:35 Dobry tytuł - magazyn literacki 09:15 Ada, to nie wypada! - kom., Polska, 1936 11:00 Polskie drogi - serial, 1977 12:45 Reżyserzy - Ang Lee - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:45 Portrety - Jerzy Artyś - reportaż 14:05 Tygodnik Kulturalny - magazyn 15:00 Żona dla Australijczyka - kom., Polska, 1963 16:45 Polskie drogi - serial, 1977 18:15 Wydarzenie aktualne 18:50 Cineditta, tworząc historię - dok., Franc., 2021	06:00 Nash Bridges - Harvey próbuje powstrzymać parę nastoletnich snajperów, którzy terroryzują miasto. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Policjyna psycholog pada ofiarą zamachu i zapada w śpiączkę. Alex i Semir próbują znaleźć człowieka, który skrzywdził ich przyjaciółkę. 10:00 Rekrut - kryminalny, USA, 2018 11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014 12:55 Rekrut - kryminalny, USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny	05:15 Szkoła - Nowy, zamożny uczeń Radek Daszyński z licealnej 2a zakochuje się w Oliwii Gój. Dowiaduje się jednak, że dziewczyna nie chce się umawiać z bogatymi chłopakami. 07:00 Szpital - program obycz. 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział Śledczy - Na obrzeżach miasta doszło do pobicia dziewięciolatka. Chłopiec w ciężkim stanie trafił do szpitala. 11:55 Detektywi - program kryminalny 13:55 Szkoła - program obyczajowy 14:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - serial paradokumentalny 10:55 Trudne sprawy - prog. obyczajowy 13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 14:25 Na Ratunek 112 - serial obycz. 14:55 Policjantki i Policjanci 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Malanowski . Nowe rozdanie 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi . Trójięmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę - reality show 23:40 Współlokator - sens., USA, 2011 01:30 Love Island . Wyspa miłości - reality show 02:30 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Teleszkupy
							
17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program informacyjny 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Królowie - serial historycz. 21:05 Ojciec Mateusz - serial kryminalny 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 Bóg i wojownicy lunaparków - dok., Polska, 2020 00:20 Ludzie i bogowie - serial, 2020 01:15 Sonata - biograficzny, dramat, Polska, 2021 03:20 Raport specjalny - magazyn	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:45 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 21:50 Kruk - Czorny Woron nie śpi - serial krym., Polska, 2021 22:50 Informacje kulturalne 23:10 Hala odlotów - talk-show 24:00 Skarbice - film kryminalny, USA, 2016 01:45 Zegarki diabła - serial krym., Włochy, Hiszp., 2021 03:55 Magazyn Ekspresu Reporterów	20:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 21:55 Podejrzeni zakochani - komedia, Polska, 2013 23:55 8 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2022. Przyjazd teściowej z USA oraz zemsta odrzuconej kobiety mogą doprowadzić do prawdziwego końca świata... 02:00 Szpital - program obycz. 03:40 Uwaga! - program interw. 03:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy 04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Kto was tak urządził - program poradnikowy 05:10 Nauka jazdy - reality show	18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:15 Przyjaciółki - serial obycz. 22:25 Komisarz Mama 23:35 Azyl - sens., USA, 2002 01:55 28 dni - obyczajowy, USA, 2000 04:10 Zjedz Kambodżę - program podróżniczo-kulinarny 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teleszkupy TV Okazje	20:00 Hala odlotów - talk-show 21:00 Czwartkowy klub filmowy - Cały ten zgiełk - musical, USA, 1979. Tragikomiczna opowieść o show-biznesie i rządzących w nim twardych prawach. Pojawiające się na ekranie postaci mają odniesienie do autentycznych osób. 23:15 Panorama kina polskiego - Mistrz - dram., Polska, 2020 01:00 Profesor T - Następca tronu - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2023 02:00 Jazz Juniors - Tribute to Tomasz Stańko - koncert, 2018 03:15 Hala odlotów - talk-show 04:15 Teledyski	20:00 Taxi - kom., Franc., 1998. Daniel Morales, dostawca pizzy, jest znany z bardzo szybkiej jazdy. Postanawia spróbować swoich sił jako kierowca taksówki... 21:55 Wielki Stach - kom., USA, 2007. Stan jest agentem nieruchomości, który za przekrety trafia do więzienia... 00:05 Wyjazd integracyjny - kom., Polska, 2011 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Nieoczekiwana zmiana miejsc - kom., USA, 1983. Louis Winthrop zbyt rzetelnie traktuje swoje obowiązki wobec firmy i z nadgorliwością odkrywa oszustwo, którego dopuścili się jego pracodawcy... 23:35 Dziewczyna moich koszmarów - kom., USA, 2007 02:00 Hotel Paradise - reality show 02:45 W sieci kłamstw 4 03:35 Fachowcy - program paradokumentalny 04:10 Usterka 13 - program poradnikowy 04:40 Druga strona medalu - talk-show	09:20 Opowieści biblijne - historie animowane z Nowego Testamentu 09:50 Mateczniki Polskości 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzną 11:35 Przyroda i ludzie 11:50 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Wykłady z konferencji „Reminiscenty śmierci ks. Jerzego Popiełuszki” 12:45 Walka o życie 13:20 Przegląd Tyg. 13:30 Msza św. 14:35 Jezusie, ulituj się nad nami! 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędka nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Akademia pro-life 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apeli Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Głos Punktu Widzenia 22:00 Głos serca 23:00 Pani Mazowska

horoskop

przygotowała Wiedźma Agata

Baran

Pojawi się potrzeba ogarnięcia kilku wyjazdów. Tylko liczyć z tym, że nie każdy z nich przyniesie dobre rozwiązania. Niektóre z nich zakończą się fiaskiem. Jednak jeśli nie sprawdzisz, to się nie dowiesz. Wszystko zależy od tego, czy dobrze rozpoznasz swoje cele i co się wiąże z ich osiągnięciem. Przygotuj przemyślaną strategię i nie działaj w pojedynkę.

Byk

Dowiesz się o tym, że mógłbyś wiele zarobić. Gdy tylko zainteresujesz się okazją, okaże się, że jest już wielu chętnych do tej pracy. Na początku stwierdzisz, że powinieneś zrezygnować i zapomnieć o sprawie. Potem przyjrzyj się dokładniej temu, czym miałbyś się zająć i prawdopodobnie stwierdzisz, że to nie dla Ciebie. Oczywiście, masz prawo wyboru, ale nie bądź zbyt wybredny.

Bliźnięta

Poczujesz nagle przypływ sił i kreatywności. Zechcesz budować coś nowego, czym powinni zachwycić się najbliżsi. Jednak pozostaniesz odosobniony ze swoim dziełem. Za dużo pochłonie czasu, środków i będzie wymagało wielkiego nakładu pracy. Sam nie dasz rady. Spróbuj odrzucić niepotrzebne elementy lub te, które rozbudowują Twój projekt w kierunku niepotrzebnej wielkości.

Rak

W pracy i w domu przeżyjesz małe trzęsienie ziemi. Z sytuacją w pracy uporać się bardzo szybko, w końcu jesteś profesjonalistą. Natomiast droga do pogodzenia się z partnerem będzie nad wyraz długa. W Waszym związku nadszedł czas na szczerą rozmowę. Powinniście sporo sobie wyjaśnić. Między Was wkradły się działania osób z zewnątrz, jak i własne błędy. Pora oczyścić atmosferę.

Lew

Bardzo cenne będzie Twoje dążenie do sprawiedliwości i prawdy. Przez chwilę pozostaniesz w atmosferze kłamstwa i zamętu, ale szybko przejrzyj na oczy. Nawet jeśli zachowasz pozory, że niczego się nie domyślasz, to i tak będziesz miał świadomość, że ktoś gra nie fair. Będziesz miał w tym jakiś ukryty cel: kogoś chcesz chronić lub chcesz zachować jakąś tajemnicę.

Panna

Zapustysz się w nieznane dotąd obszary. Na szczęście będziesz miał pomoc i wsparcie osób, które są bardziej doświadczone od siebie. Korzystaj z tego doświadczenia, a wtedy w otoczeniu nowości poczujesz się jak nowo narodzony. Po swojej stronie będziesz miał przychyłność ludzi i wsparcie partnera. To powinno Ci wystarczyć na pierwsze kroki w nieznane.

Waga

Nie odkładaj niczego na później. Za chwilę sprawy zaczną się gromadzić wręcz lawinowo. W końcu nie będziesz wiedział, w co ręce włożyć. Najlepiej ulóż sobie grafik zadań i nadaj im kolejność. Wtedy nad nimi zapanujesz. Zdecydowanie niepotrzebny będzie chaos, w którym możesz się znaleźć. Jeśli mądrze pokierujesz zadaniami i zdarzeniami, nie będzie źle.

Skorpion

Dość często w Waszych kłótniach będzie pojawiał się temat pieniędzy. Na szczęście rozmówicie się szczerze między sobą i znajdziecie sposób na pogodzenie się. Połącz Was wspólna praca nad czymś, co będzie bardzo potrzebne w domu i odmieni jego kształt i atmosferę. Może to będzie zakup czegoś, na co czekaliście, a może dzieło rąk własnych któregoś z Was.

Strzelec

Przyjdzie Ci się zmierzyć z trudnym wyborem. Żadne rozwiązanie nie będzie satysfakcjonujące. Dopiero czas pokaże, że intuicyjnie dobrze wybrałeś. Trzymaj się głosu serca, a poradysz sobie. Pomoże Ci partner oraz jego zdecydowana postawa. Ostatecznie ponownie wrócisz do korzeni i od nowa zbadasz sprawę. Będziesz wiedział, co i jak trzeba zrobić.

Koziorożec

Bardzo miło zostanie przyjęta Twoja propozycja spotkania towarzyskiego. Zapomnij jednak o naiwnej wierze, że zdołasz pogodzić wodę z ogniem. Pewne skłócone ze sobą osoby za nic na świecie nie będą chciały przebywać ze sobą. Dla nich to będzie okazja do wzajemnego ataku. W ten sposób prysnie spokojna atmosfera, a może wybuchnąć niezła awantura. Nie ryzykuj.

Wodnik

Z zadowoleniem przyjmiesz wiadomość o tym, że spłyną do Ciebie pieniądze. Wypracowałeś je w pocie czoła i one po prostu Ci się należą. Będziesz chciał je wykorzystać dla dobra domowników i domu. Jednak koleżanki i koledzy z pracy oczekują czegoś innego. Chcą żebyś świętował w ich gronie i był sponsorem imprezy suto zakrapianej alkoholem. Opracuj strategię, jak z tego wybrnąć.

Ryby

Wypracuj sobie jakiś rodzaj samokontroli. Jeżeli natrafisz na błąd, nie wstydź się go zgłosić i poprawić. Nikogo nie oszukałeś specjalnie, a mała wpadka każdemu może się zdarzyć. Fakty mogą świadczyć przeciwko Tobie. Najlepiej zacznij od wyjaśnień i próby zapobieżenia niechcianym konsekwencjom pomyłki. Jeśli w porę się za to zabierzesz, będzie dobrze.

kółko fortuny nr 9

W naszym kółku fortuny wystarczy odgadnąć podane hasło (ujawnione litery nie powtarzają się w hasle) i zadzwonić do redakcji w poniedziałek o godz. 12.30 pod numer 52 334 88 88. Numer konkursowy NIE JEST numerem premium. Opłata za połączenie zgodna z cennikiem operatora. Wygrywa pierwsza osoba, która dodzwoni się z prawidłową odpowiedzią. Rozwiązań pasujących do łamigłówki może być kilka. W takim przypadku trzeba liczyć na szczęście i trafić w hasło, które wymyślimy w redakcji.

kółko fortuny

Kategoria:
imię męskie

			I	I		R	
--	--	--	---	---	--	---	--

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych, tj. imienia i nazwiska oraz adresu przez Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3 w celu uczestnictwa w konkursie o nazwie „Kółko fortuny”. Zgodę wyrażam dobrowolnie. Wiem, że w każdej chwili będę mógł/mogła odwołać zgodę przez pisemne oświadczenie dostarczone do redakcji „Tygodnika Tucholskiego”.

Rozwiązanie kółka nr 8 „Soczewica”
(roślina z rodziny bobowatych).

nagrodę wygrywa:

Jan Przytarski z Legbąda

– zestaw książek ufundowany przez „Tygodnik Tucholski”

Nagroda do odebrania w redakcji.

Rozwiązanie krzyżówki nr 8 „Być wolnym to móc nie kłamać”.

nagrodę wygrywa:

Elżbieta Kaczerzewska ze Śliwki

– zestaw książek ufundowany przez „Tygodnik Tucholski”

Nagroda do odebrania w redakcji.

krzyżówka nr 9

przygotowała Bożena Olszewska

POZIOMO:

- 2) donosicielka
- 4) mączka i kaszka z palm
- 5) pomost wychodzący w morze
- 6) skrzynia służąca do przechowywania żywych ryb
- 8) owoc tropikalny
- 12) drugie, największe jezioro w Polsce
- 14) można je komuś pokrzyżować
- 15) lasy północne
- 18) długo smażone śliwki
- 19) usterka
- 21) bezwietrzna pogoda na morzu
- 22) zakręt rzeki lub drogi
- 25) roślina lecznicza
- 26) stary zniszczony budynek
- 27) niebyt
- 28) część twarzy

PIONOWO:

- 1) utwór literacki o małej wartości artystycznej
- 2) werblista
- 3) biały kontynent
- 6) znaczna część jakiejś powierzchni
- 7) płynie przez Budapeszt
- 9) żądłówka
- 10) głęboka zmarszczka
- 11) drzewo liściaste
- 12) orator
- 13) środek do mycia
- 16) poklask, uznanie
- 17) nieforemne zgrubienie
- 19) naczynie służące do podawania zupy
- 20) twardy, płaski cukierek
- 22) strefa
- 23) bezguście
- 24) wyrasta z łodygi

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 27 utworzą rozwiązanie – przysłowie ludowe.

Z rozwiązaniem krzyżówki trzeba zadzwonić do redakcji w poniedziałek o godz. 12.00 pod numer 52 334 88 88. Numer konkursowy NIE JEST numerem premium. Opłata za połączenie zgodna z cennikiem operatora.

Wygrywa pierwsza osoba, która dodzwoni się z prawidłową odpowiedzią.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych, tj. imienia i nazwiska oraz adresu przez Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3 w celu uczestnictwa w konkursie o nazwie „Krzyżówka”. Zgodę wyrażam dobrowolnie. Wiem, że w każdej chwili będę mógł/mogła odwołać zgodę przez pisemne oświadczenie dostarczone do redakcji „Tygodnika Tucholskiego”.

Uwaga! NOWA ZASADA W KONKURSACH. 20 października 2022 r. wprowadziliśmy zapis regulaminowy do konkursów: krzyżówki i kółka fortuny. Nowa koncepcja ma na celu urozmaicić obie zabawy i dać szansę na wygraną większej liczbie chętnych uczestników. Zasada brzmi: Zwycięzcy/zwycięzca jednego z konkursów (krzyżówki lub kółka fortuny) przez okres dwóch tygodni nie może wziąć udziału w konkursach (i w krzyżówce, i w kółku). Ponowny udział w konkursach jest możliwy w trzecim tygodniu/numerze „TT” przypadającym od momentu zwycięstwa. Przestrzeganie tej reguły będzie weryfikowane przez redakcję zarówno w momencie trwania telefonicznego przyjmowania odpowiedzi konkursowych, jak i podczas odbioru nagrody przez zwycięzcę/zwyciężkę.

Zasada karencji dotyczy personaliów zwycięzców, jak również danego NUMERU TELEFONU, z którego padła zwycięska odpowiedź.

Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle: do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł;
pogrubione: do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

praca

Dam pracę

- Pracownika do pracy przy dachach przyjmę, Tuchola i okolice, 661-969-866
- Zatrudnię magazyniera – pakowacza, Tuchola, 501-354-347
- Zatrudnię mechanika pojazdów samochodowych, Tuchola, tel. 501-354-347
- Zatrudnię pracownika sprzedawca – kasjer w Centrum Ogrodniczym, Tuchola, (52) 559-20-42
- Zatrudnię pracownika, umiejętności: lakierowanie, naprawa maszyn, najlepiej z prawem jazdy kat. T, 798-756-543

Szukam pracy

- Oferuję usługi cięcia, rąbania i układania drewna. Koszenie trawników oraz ogólne sprzątanie posesji, np. po budowie, zapraszam do kontaktu, 669-915-502

nieruchomości

Sprzedam

- Chojnice, mieszkanie na sprzedaż, dwa pokoje, 47,48 m², 359.000 zł, 720-332-233
- Dom w gminie Śliwice o pow. 91 m², z możliwością rozbudowy, tanio, więcej szczegółów pod numerem 691-702-883
- Działka 108 w Żalnie, gmina Kęsowo, o pow. 600 m², przy ul. Nogalskiego, teren zabudowy mieszkaniowo-usługowy, 0048 575-675-079
- Działka 3000 m² na trasie Lubiewo – Bysław, 30 zł/m², 797-656-883
- Mieszkanie spółdzielcze, własnościowe, 37,9 m², parter, 2 pokoje, kuchnia, przedpokój, łazienka, piwnica, balkon, Tuchola, 507-551-969
- Raciawki, działka 7981 m², 699.000 zł, 720-332-233

Kupię

- Ziemię rolną kupię, może być z budynkami, 888-047-905

Oddam w najem

- Lotyń, mieszkanie na wynajem, dwa pokoje, 83 m², 2000 zł plus opłaty, 720-092-092
- Pomieszczenia magazynowo-biurowe wynajmę, 501-354-347

Poszukuję do wynajęcia

- Poszukuję domu do wynajęcia w okolicach Śliwic, Tlenia, Cekcyna, możliwość zaopiekowania się starszą osobą, 509-959-707

kupno

- Ciągnik C355, C360, C328, C330 oraz przyczepy i maszyny rolnicze kupię, 662-157-014
- Każdy stan i rodzaj poroża kupię, zrzuty, parostki i inne, 607-789-471
- Skup bydła rzeźnego Agros. Wysokie ceny byków, jałówek. Preferencyjne ceny krów – eksport. Gotówka, szybki przelew. Skup 889-186-749, biuro 794-463-596
- Skup bydła rzeźnego i wybrakowanego, najwyższe ceny, płatne gotówką + VAT lub przelewem, 663-187-932
- Skupujemy bydło: byk do 15 zł/kg, jałowka do 13,50 zł/kg, krowa do 11,50 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635

różne

- Biuro Tłumaczeń – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl
- Zwrot podatku + zasilki: Austria, Anglia, Belgia, Irlandia, Holandia, Niemcy. Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

usługi

- Adaptacja poddaszy, budowy mieszkań A-Z, remonty, docieplanie elewacji, zabudowa poddaszy, g-k, regipsy, szpachlowanie, malowanie, pokrycia dachowe, wolne terminy, 736-792-828
- Adaptacja poddaszy, kompleksowe wykończenie wnętrza (płyty karton/gips, gładzie, malowanie, układanie paneli/płytek, sufity podwieszane, stawianie ścianek działowych, elewacja zewnętrzna (malowanie), 725-530-485
- Budowa domów i innych budynków, prace ciesielskie i dekarckie, usuwanie przecieków, murowanie kominów, naprawy dachów, modernizacja poddaszy, tel. 603-674-175
- Docieplanie budynków, elewacje, pomoc w dofinansowaniu w programie „Czyste Powietrze”, montaż pieców zgazowujących drewno, fotowoltaika, budowa domów, 603-674-175
- Elektryk, 602-338-356
- Malowanie, szpachlowanie, podwieszane sufity, zabudowy, adaptacja poddaszy, płyty k-g, montaż paneli, obróbki po wymianie okien, wolne terminy, 510-632-878
- Naprawy dachów, usuwanie przecieków, grzanie papy termozgrzewalnej, dachy płaskie, balkony, tarasy, orynnowania, obróbki blacharskie, wzmacnianie konstrukcji dachowych, inne prace, 725-530-485
- Ocieplenia pianą PUR, nowoczesne izolacje poddaszy, ścian, stropów, fundamentów w jeden dzień. Darmowa wycena, tel. 782-918-998, 604-212-272
- Pomogę w pielęgnacyjnym prześwietleniu, przyjęciu drzew owocowych, krzewów w celu prawidłowego owocowania, lepszego wykształcenia, wybarwienia owoców oraz ozdobnych, 517-722-303
- Tynki maszynowe, gipsowe – cementowo-wapienne, elewacje, tel. 531-126-085
- Usługi brukarstwo – polbruk, kamień, ścieżki, place, ploty, ogrodzenia, prace różne, tel. 606-957-271

motoryzacja

Sprzedam

- Audi A4 matys 2.0 B (2002), sedan, automat, do poprawek lakierniczych, 4800 zł, 606-280-837
- Audi Q5 2.0 TDI (2011), szary metalik, pełne wyposażenie, nowe opony, pierwszy właściciel, Tuchola, 500-862-466
- Ford focus 2.0 D (2008), czarny, automat, wersja ghia, kombi, bardzo ładny, tania, 509-602-213
- Hyundai ix35 2.0 B (2011), udokumentowany przebieg 102.000 km, SUV, 2 komplety alufelg, pełne wyposażenie, stan idealny, Tuchola, 500-862-466

- Opel astra K 1.6 CDTI (2017), 140.000 km, szary, kombi, światła LED, navi, pełne wyposażenie, pierwszy właściciel, Tuchola, 500-862-466
- Peugeot 407 1.6 D (2010), czarny, 608-209-963
- Toyota aygo 1.0 B (2008), 5-drzwiowa, klimatyzacja, sprowadzony, zarejestrowany, 8500 zł, różne felgi aluminiowe i stalowe, różne rowery, 606-280-837
- VW golf V plus 1.9 TDI (2006). BMW 520D 2.0 (2015), różne opony, felgi, kola mercedes ML, różne rowery, 793-741-541
- VW golf VI plus 1.6 TD (2009), jeden właściciel w Niemczech od nowości, bezwypadkowy, sprowadzony, różne rowery, 606-280-837
- VW passat B6 2.0 TDI (2008), kombi, zarejestrowany w kraju, przegląd i OC do sierpnia 2025 r., 9700 zł, 662-157-014

Kupię

- Absolutnie auta dostawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skorodowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473
- Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461
- Auta osobowe, dostawcze, w każdym stanie. Chcesz sprawnie i szybko sprzedać auto – dzwoni lub pisz, 662-157-014
- Busa – auto dostawcze, skrzyniowe lub blaszaka oraz motorower simson w każdym stanie kupię, 662-157-014
- Części do starych motocykli, motorowerów, WSK, WFM, SHL, simson, komar, romet, motorynka, również całe motocykle i motorowery, 798-132-548
- Motocykle, motorowery, skutery, quady, całe i do remontu oraz przyczepę kempingową kupię, 662-157-014
- Motorynkę, w każdym stanie, zarejestrowaną lub bez dokumentów kupię, 662-157-014
- Pojazdy z czasów PRL-u, fiat 126p, fiat 125p, żuk, trabant, WSK, WFM, komar, motorynka i inne, również części, 798-132-548
- Przyczepę kempingową oraz VW golf V kupię, 798-132-548

sprzedaż

- Agregat z hydropakiem 3 m, przyczepa do słomy, kabina, siewnik, wycinak, talerzówka, śrutownik, przyczepa 4,5-tonowa wywrotka, beczkowóz, kłacz 2-letnia, 601-841-642
- Blacha odpadowa, nowa, blachówka, trapez, gładka, wiatrownice, gąsior, od 20 zł/m², 512-551-865
- Byczek, jałoweczka, mieszańce, odsadki, 600-743-094
- Byczki i jałoweczki u Irenki, kolorowe, czarno-białe, polskie, 691-117-925, 886-793-508
- Drewno łupane sosna, 200 zł/m, 501-471-588
- Drewno opałowe sosna, dąb, pocięte lub w całości, 606-957-271
- Drewno opałowe, grube czuby sosnowe, 80 zł, kominkowe, wałki brzoza, dąb, buk, oferujemy transport, 516-207-136
- Drewno opałowe, kominkowe, sosna, brzoza, pocięte lub w całości, suche lub mokre, z możliwością transportu, cena do uzgodnienia, 601-801-457
- Drewno opałowe, połupane, sosna 190 zł, świerk 180 zł, brzoza 300 zł, dąb 350 zł, czeremcha 280 zł, 513-921-882
- Drewno opałowe, wałki grube, sosnowe, pocięte lub w całości, cena od 50 zł, transport, 721-537-707
- Drewno suche, bukowe, w poręcznych workach, do palenia w piecu, kominku, 20 zł, Tuchola, możliwy dowóz od ręki, 571-377-183

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16:00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12:00).

Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.

Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

Tuchola: Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „Sch” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Bysław:** sklep p. Krzyżewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

- Groch czyszczony, Grochowo, 698-152-779
- Gryka, odmiana tando, 1500 zł/t, Lubiewo, 782-149-353
- Krzesła, narożnik, telefony, ciśnieniomierz lekarski, aparaty, grzejnik olejowy, zlewozmywak granitowy, 787-870-913
- Kukurydza sucha, ziarno, pszenica, możliwość dowozu, tel. 608-615-448
- Kurczęta brojlery, waga od 2,5 do 3 kg, cena 8,00 zł/kg, termin sprzedaży 15-18.03, transport gratis, tel. 886-762-103
- Kurczęta brojlery, żywe, 6-tygodniowe, waga powyżej 2,2 kg. Cena 10 zł/kg. Sprzedaż 8-12 marca. Dowóz darmowy, Bagienica, tel. (52) 334-67-15
- Kurki odchowane 23- i 18-tygodniowe rossy i gersher, zamówienia marzec, kwiecień, maj. Fotelik samochodowy dziecięcy, 660-269-886
- Kurki odchowane rossy 19-tygodniowe – zamawiać na 22 lutego, 22-tygodniowe – zamawiać na 22 marca, Lubiewo, ul. Hallera, 601-304-239
- Kury noski 23-tygodniowe, 38 zł/szt., terminy na połowę marca i początek kwietnia 2025, Raciąż, 695-561-239
- Łubin gorzki, seradela, 663-384-004
- Łubin wąskolistny słodki, 783-671-605
- Meble kuchenne, używane, zestaw 8-częściowy, 506-704-305
- Opal, drewno suche buk, workowane, do kominka, pieca, wędzarni, możliwy dowóz od ręki, 690-251-401
- Owies jary bingo – niepalony, jęczmień jary kucyk – niepalony, żyto, 663-607-372

- Owies przeczyszczony poker, rok po centrali, 50 kg w worku, Kęsowo, 787-129-492
- Piasek (pospółka) oraz czarnoziem do ogrodu, rozbiórka domów, tel. 534-665-535
- Pszenica jara paszowa, czyszczona, odmiana lennox, ziemniaki paszowe drobne, 3-4 cm, odmiana jelly, opona 20,8 R38, 1 szt., Kęsowo, 606-404-528
- Pszenżyto, Minikowo, 667-865-513, 665-596-409
- Pszenżyto, pszenica, 698-816-085
- Pszenżyto, pszenica, 724-512-712
- Pszenżyto, tel. 788-036-966
- Rozrzutnik, piast, przyczepa 3,5 t, owijarka, rozsiewacz, gniotownik, pług, agregat 3,5 m, taśmociąg, glebogryzarka, prasa rolka, tur, gruber, 698-978-089
- Rozsiewacz nawozu lejek 400 l, siewnik poznaniak 2,7 m (1981), broń 5-polowa, 669-768-265
- Seradela, 10 zł/kg, 608-593-829
- Siano dobrej jakości dla koni, alpak, cieląt, (pierwszy, drugi pokos), słoma z pszenicy ozimej, baloty 120x120, 512-397-971, 662-551-700
- Szalunki fundamentowe na dom 15x15, lornetki carl zeiss jena 7x50 i 10x50, meldom deluxe 7x50, chłodziarka, buty, kaski motocyklowe, 602-692-761
- Śrutownik kamienny, wóz konny + osie, dokładki do rozrzutnika do kieszonki 3,5-tonowego, obciążniki ursus 912-1224, pustaki suporex (5 palet), 662-326-238
- Wapno magnezowe (dolomit) 20% MgO, 30% CaO; wapno węglanowe 50% CaO, tel. 723-167-332
- Węgiel, ekogroszek, orzech kostka, ceny od 1350 zł/tona, tel. 695-167-141, 604-212-272

informator medyczny

UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzozczyk
specjalista urolog, androlog
Miejskie Centrum Lekarskie
ul. Świecka 27, Tuchola
przyjmuje **poniedziałek** 17.00-20.00
tel. 52 33 433 44

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO

Maciej Krauze
Bagienica 62, 89-520 Gostycyn
Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00
(w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)
Możliwość wykonania USG na miejscu
info: facebook.com/krauze.gabinet
Tel. 791 029 403

auris med BADANIA SŁUCHU
APARATY SŁUCHOWE
refundacja z NFZ
poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00
Tuchola, ul. Świecka 40
tel. 506-130-566

SONUS-MED Mariola Gwizdała
Aparaty słuchowe, badanie słuchu
• dobór i sprzedaż aparatów słuchowych
• badanie słuchu • wizyty domowe
• ABR, otoemisja, terapia szumów usznych
• baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON
piątek 9.00-17.00 tel. 504 298 407
TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

FizjoFiks – Fizjoterapia |
Masaż leczniczy | Terapia manualna
mgr Nikolai Kielbratowski
ul. Saganowskiego 4, 89-500 Tuchola
Tel. 732-611-816
Ciesz się życiem bez bólu.

Osoby związane ze służbą zdrowia,
które chcą zareklamować swoje usługi
i zaistnieć w naszym powiatowym
„Informatorze medycznym”,
prosimy o kontakt z redakcją
– tel. 52 33 630 50.

komputerowe znieczulenie
chirurgia stomatologiczna
protetyka
implanty
leczenie kanałowe
stomatologia dziecięca
leczenie mikroskopowe
bonding

REJESTRACJA

534-224-805 ul. Bydgoska 14
(52) 334-60-24 89-520 Gostycyn

RTG
Pantomogram

W bibliotece trwa wystawa prac Heleny Kaczanowskiej

Beksiński i inne inspiracje

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi dostępna jest wystawa prac Heleny Kaczanowskiej. Artystka przedstawia swoje nowe obrazy, inspirowane twórczością znanych malarzy tworzących w XIX i XX wieku.

Część prac Heleny Kaczanowskiej. Warto obejrzeć je osobiście, wystawa w bibliotece jest otwarta. Fot. MBP Tuchola

Artystka w 1969 roku ukończyła Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Szczecinie, a następnie studia bibliotekarskie. Pracę zawodową umiejętnie łączyła z pasją artystyczną. W 2009 roku przeprowadziła się do Tucholi z Trzebiatowa. Współpracowała z Trzebiatowskim Ośrodkiem Kultury, uczyła plastyki i prowadziła swoją firmę usług plastycznych. Bardzo szybko odnalazła się w tucholskim środowisku plastycznym i zdobyła wiernych odbiorców.

Helena Kaczanowska wciąż poszukuje środków wyrazu, tworzy w różnych technikach: olej, akwarela, kolaż, akryl. Każda jej wystawa jest inna. Od początku pracy twórczej olej był jej ulubioną techniką, bo dawał największe

możliwości wyrazu, lecz zapach terpentyny bardzo utrudniał tworzenie olejnych obrazów i dlatego zaczęła malować farbami akrylowymi.

– Moim ulubionym malarzem jest Gustaw Klimt, ale w tej wystawie moje największe emocje wywołał Zdzisław Beksiński, jestem nim zafascynowana – wyznała Kaczanowska podczas lutowego wernisażu w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi. Dwa obrazy otwierające galerię są swego rodzaju odpowiedzią artystki na znany film „Ostatnia rodzina”, w reżyserii Jana P. Matuszyńskiego. Beksiński jako jeden z pierwszych wprowadził do swoich obrazów grafikę komputerową, był zafascynowany nowoczesną techniką.

Następny obraz „Alicja K.”, nawiązuje do secesyjnego malarstwa Klimta. Wszystkie obrazy Heleny Kaczanowskiej nie są kopiami znanych obrazów, są je-

Zniszczony parasol leżący na jednym ze skwerków w Tucholi zainspirowała malarzkę do stworzenia tej pracy.

Wernisaż i wiele rozmów z kolegami „po fachu”. Tu z Henrykiem Obuchowskim. Fot. (hs)

Helena Kaczanowska – jej prace możesz oglądać w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi. Fot. (hs)

Gości licznie zgromadzonych na wernisażu trudno było ująć w jednym kadrze. Fot. MBP Tuchola

dynie subtelnie zainspirowane twórczością mistrzów, przekazują jej filozofię i przemyślenia. Obraz „Chwila relaksu” nawiązuje do malarstwa Tamary Łempickiej, która niezbyt lubiana w Polsce, sławę i uznanie zdobyła za granicą. Mieszkała w Paryżu i Nowym Jorku. Ostatnio czytałam, że obraz Łempickiej z 1928 roku w marcu trafi na aukcję w Londynie, a eksperci spodziewają się rekordowej ceny sprzedaży od 5 do 8 milionów funtów.

Połamany parasol leżący na skwerku kilka tygodni

Na wystawie jest obraz „Ulica Wichury”, inspirowany surrealistyczną twórczością Marca Chagalla. Kaczanowska wraca też do swoich kolaży, prezentowanych na jej wcześniejszych wystawach. Jest obraz nawiązujący do obrazów Zenona Korytowskiego, z charakterystycznym kolorem żółtym. Stary, połamany parasol leżący w przedpokoju nawiązuje do obrazów Tadeusza Kantora, który uwieczniał parasole na swoich pracach, chociaż podobno w życiu prywatnym parasoli nie używał. Artystka opowiedziała historię powstania tego obrazu. Podczas spacerów po Tucholi przez kilka tygodni na skwerku przy ulicy Gabrychów mijała stary, połamany parasol. Gdy pani Helena

namalowała zaprezentowany obraz z parasolem, ten prawdziwy parasol ze skwerku zniknął.

– Znalazł się na twoim obrazie – skomentował z humorem mąż artystki. Namalowanie tego obrazu otworzyło serię inspirowaną twórczością innych malarzy. Obrazów jest 11, powstały w 2024 roku i wszystkie mają takie same ramy i wymiary: 60x60 cm. Spodobał mi się ten zabieg, bo mimo różnorodności poszczególnych prac, bardzo porządkuje wystawę.

Publiczność licznie przybyła na wernisaż do biblioteki. Nie zabrakło miejscowych artystów plastyków. Helena Kaczanowska, która od 2009 roku mieszka w Tucholi, jest u nas znaną i cenioną artystką. Wystawa podobala się też burmistrzowi **Tadeuszowi Kowalskiemu**. Były kwiaty i gratulacje, nie zabrakło ciekawych rozmów o sztuce.

Kaczanowska po raz czwarty wystawiała obrazy w tucholskiej bibliotece, a w innych instytucjach kulturalnych naszego miasta takich wystaw było 13. Artystka pokazuje swoje obrazy w innych miejscowościach w Polsce i za granicą, dlatego wszystkich wystaw indywidualnych i zbiorowych było ponad 20.

Wystawę można zwiedzać do 15 marca.

Hanna Szulwic

Uczniowie Zespołu Szkół Licealnych i Technicznym im. Ziemi Tucholskiej zakończyli tegoroczny sezon studniówkowy w Tucholi

Uczniowie klas maturalnych z Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi 21 lutego (piątek), jako ostatni z tucholskich szkół średnich bawili się na swojej imprezie studniówkowej, która poprzedza najbardziej wytężony czas przygotowań przed maturą. Choć zdawało się – widząc świetną zabawę uczniów z ZSLiT – że o maturze tej nocy nikt nie myślał. Po oficjalnej części studniówki przyszła pora na imprezowe szaleństwo na parkiecie! Oprócz wyśmienitej zabawy, atmosferę dodatkowo ośłodził zjawiskowy tort.

Ależ się tam działo! Roztańczony bal

Przyszli maturzyści z dumą prezentowali przygotowane choreografie poloneza.

Tegoroczny cykl imprez studniówkowych szkół średnich z powiatu tucholskiego zakończył bal maturalny uczniów z Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej. Ten wyjątkowy dla nich wieczór zaczął się polonezem, czyli oficjalnym tańcem narodowym, który dawniej nazywano tańcem dworskim. Jak łatwo się domyślić, polonez na studniówce to nie tylko hołd dla tradycji, ale także sposób na podkreślenie doniosłości chwili. Podczas balu można było go zobaczyć dwukrotnie. Zanim padło jednak wyczekiwane: „Polonez czas zacząć!” nastąpiło oficjalne powitanie wszystkich zgromadzonych w sali przez prowadzących tę część studniówki – **Sandrę Klewicz i Dominikę Zarębę** oraz wzniesiono symboliczny toast lampką szampa.

– Serdecznie dziękujemy wszystkim nauczycielom, którzy przez te lata dzielili się z nami swoją wiedzą i wspierali nas na każdym kroku. Szczególne podziękowania kierujemy do naszych wychowawców, którzy byli dla nas nie tylko nauczycielami, ale i przewodnikami w szkolnej rzeczywistości. Dziękujemy za cierpliwość, wyrozumiałość i poświęcenie – mówili wspólnie otwierający studniówkową noc.

W Panoramie Tucholi świętowały cztery klasy maturalne. Wychowawcami przyszłych maturzystów są: **Lucyna Drązkowska, Grażyna Karkoszka, Sławomir Kryś i Karolina Podlaszewska**, którzy po wyżej cytowanych ciepłych słowach, od swoich podopiecznych otrzymali bukiet kwiatów. Wiele serdecznych słów i upominek w postaci kwiatów odebrała dyrekcja ZSLiT.

„Studniówka to nie tylko bal (...)”

Zanim ubrani galowo uczniowie zaprezentowali przygotowane układy taneczne poloneza, studniówkę oficjancie w zastępstwie za nieobecnego na piątkowym balu maturalnym dyrektora szkoły **Jerzego Kornasia**, otworzyła wicedyrekcja: **Anna Starszak i Sebastian Brzezinski**.

– Dzisiejszy wieczór to wyjątkowy moment. Jeden z tych, które na zawsze pozostają w pamięci. Studniówka to nie tylko bal, ale symboliczna granica między szkolnym życiem a dorosłością. (...) Drodzy maturzyści, szkoła przez ostatnie lata była dla was drugim domem. Razem zdobywaliście wiedzę, przeżywaliście sukcesy, mierzyliście się z wyzwaniami. Przed wami matura – ważny egzamin, który otworzy wam drzwi do dalszej edukacji, zawodowej przyszłości. Wierzmy, że dzięki swojej pracy, ambicji, determinacji poradzicie sobie z każdym wyzwaniem. Zanim jednak nadejdzie czas intensywnej nauki, dzisiejszy wieczór należy do was (...) – ogłosili wspólnie.

Klasa V technik żywienia i usług gastronomicznych

Iga Cieślińska, Klaudia Felczykowska, Wiktoria Gac, Magda Gliniecka, Krystian Jędrzejewski, Klaudia Karowska, Sandra Klewicz, Marta Krygowska, Wiktoria Mayer, Julia Miś, Klaudiusz Olszewski, Sylwia Ossowska, Kinga Pieczka, Roksana Schwinkowska, Laura Sontowska, Dominik Spelbert, Oliwia Szumińska, Julia Szynwelska, Laura Wiśniewska, Nikola Wojtasik, Klaudia Zelek. Wychowawca: Karolina Podlaszewska

Klasa V technik mechanik i technik logistik

Karol Andrzejewski, Karol Dobek, Tymoteusz Dzwonkowski, Jan Grzona, Gracjan Król, Szymon Krystofczyk, Igor Leszczyński, Oskar Liegmann, Sylwia Marchlewska, Filip Michalak, Michał Nierzwicki, Antoni Nowak, Bartłomiej Piotrowski, Kacper Polaszek, Łukasz Przybylski, Mateusz Renk, Zuzanna Reszkowska, Jakub Rompalski, Maria Stańczyk, Aleksander Stucki, Jakub Szulc, Nikodem Tuptanowski, Karol Wieczorek, Szymon Wilkiewicz, Jakub Wilkos, Aleksandra Wojciechowska, Michał Wojdak, Dominik Zaręba, Tomasz Żuraw. Wychowawca: Grażyna Karkoszka

maturalny na zawsze zapadnie im w pamięci

Tort wzbudził niemałe emocje.

Po tak udanej studniówce matura wydaje się być tylko formalnością.

W tanecznych zawirowaniach znalazła się chwila na pozowanie do zdjęć.

To do nich należał parkiet! Taneczne szaleństwo uczniów ZSLiT

Dalsza część balu maturalnego dla uczniów z ZSLiT upłynęła pod znakiem wymienionej zabawy. Parkiet dosłownie płonął od pierwszych taktów muzyki. Tytuł króla i królowej balu tej nocy należał się każdemu. Przyszli maturzyści pokazali również, jak można tańczyć belgijską na studniówce. O tak udaną imprezę w Panoramie Tucholi zadbał DJ/Wodzirej Matty. Atmosferę dodatkowo osłodził zjawiskowy tort.

Tekst i fot. Anna Lipska

Uśmiechy nawet na sekundę nie schodziły z twarzy.

Poloneza w piątkowy wieczór można było zobaczyć dwukrotnie.

Klasa V technik handlowiec i technik informatyk

Kacper Badtke, Martyna Burzyńska, Bartosz Chylewski, Bartosz Depczyński, Oliwier Filipiak, Dawid Guz, Nikola Gwizdała, Bartłomiej Kielpiński, Dawid Kielpiński, Wiktoria Koszykowska, Natalia Maj, Piotr Masłowski, Igor Meger, Julita Meyer, Martyna Möller, Oliwia Połum, Martyna Pozorska, Mateusz Puchowski, Igor Rudnik, Hubert Skrzypiński, Roksana Suwalska, Wiktor Szreiber, Marcel Tyda, Paulina Wilkowska, Jakub Woźniak, Oliwia Zabrocka, Błażej Ziółkowski. Wychowawca: Lucyna Drązkowska

Klasa V technik informatyk i technik hotelarz

Jakub Bock, Wiktoria Dorsz, Kacper Galiński, Patryk Górka, Fabian Januszewski, Michał Kątny, Anita Kląder, Karol Klepin, Mikołaj Landmesser, Kamil Matern, Oskar Narloch, Karol Ortmann, Maksymilian Szproch, Kacper Szymański, Weronika Tyda, Wiktoria Ulanowska, Karol Wirkus, Ilona Wolska, Dominika Wysocka, Maksymilian Zielazny, Maja Zukaroli. Wychowawca: Sławomir Kryś

Kto najlepiej namalował... piosenkę?

Trzeba znać język angielski, mieć plastyczne zacięcie, a do tego dobrze, jak lubi się muzykę. Na czym polega licealny „Illustrating Songs”?

Uczestnicy V edycji „Illustrating Songs”.

Nowodworek już po raz piąty zorganizował konkurs dla klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu powiatu tucholskiego pn. „Illustrating Songs”. Jak słyszymy od organizatorek: **Magdaleny Sienkiewicz-Lipińskiej** oraz **Katarzyny Stachowicz-Grabowskiej**, idea konkursu jest promowanie artystycznie uzdolnionej młodzieży i zachęcanie jej do twórczych działań.

„Illustrating Songs” przeznaczony jest nie tylko dla uczniów uzdolnionych stricte plastycznie, ale również dla tych z zamiłowaniem do muzyki. Dlatego

też organizatorki podkreślają, że konkurs stał się przedsięwzięciem „niszowym”. Jakie są zasady? Zadaniem uczestników było, podobnie jak w latach ubiegłych, zilustrowanie słów anglojęzycznej piosenki w formie plakatu. Technika – dowolna.

Wykonanie tego zadania wymagało od uczniów nie tylko talentu, ale również kreatywności i pomysłowości. Dowodem na to były prace z tegorocznej edycji, które odzwierciedlały niekiedy bardzo oryginalne postrzeganie utworów muzycznych, a wykonane zostały różnorodną techniką. Miłą niespodzianką by-

ły nagrody dla wszystkich uczestników wręczone przez wicedyrektorkę Liceum Ogólnokształcącego im. Bartłomieja Nowodworskiego w Tucholi – **Joannę Drożdż** oraz organizatorki. Przy artykule podajemy ostateczne rozstrzygnięcia.

(kt), fot. nadesłane

Praca, która została najwyżej oceniona.

Zwycięzcy Dominika Nowicka.

Amelia ze swoim plakatem wywalczyła II miejsce.

I miejsce: Dominika Nowicka, Szkoła Podstawowa nr 1 im. ks. ppłk. J. Wryczy w Tucholi, opiekunka: Dagmara Olczak

II miejsce: Amelia Zielińska, SP nr 1 w Tucholi, opiekunka: Dagmara Olczak

III miejsce: Luiza Nakielska, Szkoła Podstawowa nr 5 w Tucholi, opiekunka: Hanna Joppek

Wyróżnienia: Lena Brzezińska (Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Żalnie, opiekunka: Anna Jarońska), Izabela Mews (Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi, opiekunka: Beata Szmelter), Julia Kołodziejaska (SP nr 3 w Tucholi, opiekunka: Danuta Wiśniewska).

400 lat od śmierci Nowodworskiego. Liceum pamięta o swoim patronie

Wykład z ciekawostkami dotyczącymi słynnej postaci będącej patronem Liceum Ogólnokształcącego w Tucholi, a także konkurs fotograficzny złożyły się na oddanie hołdu Bartłomiejowi Nowodworskiemu.

Nagrodzone zdjęcie Katarzyny Masalon. Młodzież liceum w strojach z epoki Bartłomieja Nowodworskiego.

Postać Bartłomieja Nowodworskiego – z komentarzem, że jego życie to gotowy scenariusz na film – na naszych łamach szeroko przedstawiliśmy dwa tygodnie temu. Było to dokładnie w dzień 400. rocznicy śmierci kawalera maltańskiego, który zasłużył się wieki temu w walce zbrojnej, a resztę swojego życia poświęcił działalności charytatywnej i proedukacyjnej. Bartłomiej Nowodworski to patron Liceum Ogólnokształcącego w Tucholi. Społeczność Nowodworka nie mogła przejść obojętnie obok okrągłej okazji i zorganizowała poświęcone mu wydarzenie.

Wykład pełny ciekawostek pt. „Bartłomiej Nowodworski „komandos w psiej skórze” z Borów Tucholskich. 400 lat od śmierci 13 lutego 1625-2025” wygłosił nauczyciel historii **Paweł Redlarski** (autor artykułu w TT sprzed dwóch tygodni).

Redlarski przedstawił kolejne życie Nowodworskiego i jego szczególne zasługi w nadaniu fundacji na rzecz Akademii Krakowskiej i kształcenia czterech studentów z powiatu tucholskiego, a także utrzymania trzech profesorów uczących w szkołach prywatnych przy Akademii Krakowskiej. Zaprezentował też nowe fakty na temat daty śmierci Nowodworskiego i miejsca jego pochówku.

Drugą część święta patrona stanowił konkurs, który odbył się

w ramach projektu fotograficznego realizowanego w ubiegłym roku szkolnym przez grupę uczniów z obecnych klas: II d, III c i III e pod opieką **Aliny Okonek** i **Aleksandry Wegner**. Przedsięwzięcie polegało na wykonaniu sesji zdjęciowych z bohaterami stylizowanymi na epokę zbliżoną do życia Bartłomieja Nowodworskiego. Idealne okazało się wykorzystanie strojów, które wcześniej przywdziewali członkowie Zespołu Muzyki Dawnej „Capella pro Musica Antiqua”. Nowodworek otrzymał je od szefowej byłej formacji **Marzenny Tyrańskiej**. Stylizowane na epokę renesansu ubrania założyli **Adrianna Roda**, **Mikołaj Grzonna**, **Zofia Zielińska**, **Jan Wiśniewski**, **Szymon Grudzina**, **Igor Zaremba**, **Zuzanna Kądziała**, **Patrycja Gwizdała**, **Ivan Shelekhov**, **Zofia Mrozik**, **Jakub Domisz**.

Inni uczniowie fotografowali koleżanki i kolegów, tworząc w ten sposób konkursowe prace. Podczas święta patrona w szkole wyniki ogłosił dyrektor **Waldemar Ptak**. Wcześniej wyboru dokonywało jury, w którym zasiadli **Martyna Olejnik** i **Andrzej Drelich**.

Pierwsze miejsce zajęła **Katarzyna Masalon**, natomiast trzy wyróżnienia trafiły do **Witolda Blachnierka**, **Marceliny Wesołowskiej** i **Jakuba Szyngwelskiego**.

(pp)

Brydż – Turnieje Piątkowe

Tłum brydżystów na podium

Wystarczy turniej par, by na szczycie zaroilo się od zawodników, którzy osiągnęli po tym spotkaniu podobne wyniki. Ta niecodzienna sytuacja dodaje kolorów rywalizacji w tradycyjnych spotkaniach.

Na pewno tak wręcz egzotyczny stan na samej górze zestawienia nie potrwa długo, jednak należy się cieszyć, iż rywalizacja jest wyrównana, czego dowodem są wyniki po ostatnim turnieju, gdy grano w duetach. Niektórych może zdziwić nieobecność w pierwszej trójce piątkowych duetów **Adama Chelchowskiego**, ale nie zawsze się wygrywa i nie zawsze można być obecnym na każdym turnieju. Mistrz z poprzedniego roku spadł na drugą lokatę (dzieli ją z sekretarzem każdych

zawodów – **Stefanem Gierszewskim**), ale traci tylko punkt do **Mariana Górnowicza**. Każdy sobie zdaje sprawę, że sytuacja jest rozwojowa i wielu nie może

się doczekać kolejnych rozdań. Dynamika turniejów wzrasta i jeszcze niejedną raz czołówka się będzie zmieniać.

Jarosław Kania

Reklama, ogłoszenie płatne

Piątek (21 lutego)

1. Marek Kozłowski/Stefan Gierszewski
2. Marian Górnowicz/Kazimierz Trawczyński
3. Zbigniew Kozłowski/Kazimierz Zaręba

Klasyfikacja generalna

1. Marian Górnowicz – 49 pkt.
2. Adam Chelchowski, Stefan Gierszewski (ex aequo) – 48 pkt.
3. Kazimierz Zaręba, Wiesław Wruck (ex aequo) – 40 pkt.

Sport w tygodniu

Kręgle

1-2 marca (sobota – niedziela)
9:30 Mistrzostwa Polski Juniorów U23 w Sprintach i Tandemach Mieszanych (kręgielnia we Wronkach, pl. Targowy 5)

Piłka ręczna

1 marca (sobota)
18:00 LKS Kęsowo – MGKS Pokolenie Człopa (liga autonomiczna, hala sportowa w Kęsowie)

Piłka nożna

28 lutego (piątek)
Chojniczanka III Chojnice – Rawys CEO Raciąż (mecz sparingowy, godzina do ustalenia między drużynami; boisko „Modrak” w Chojnicach, ul. Bałtycka 1)

1 marca (sobota)
12:15 Tucholanka Kaemde Tuchola – Gwiazda Karsin (mecz sparingowy)

16:00 TKP Tuchola – Brda Wielkie Chelmy (mecz sparingowy)
17:00 Jantar Pawłowo – Myśliwiec Gostycyn (mecz sparingowy; boisko „Modrak” w Chojnicach, ul. Bałtycka 1)

2 marca (niedziela)
13:00 Grom Osie (juniorzy starsi) – Cis Cekcyn (mecz sparingowy) (jk)

zmarli

- † Bernard Śpica, l. 73 – Klonowo
- † Stanisław Kęsik, l. 74 – Lubiewo
- † Jerzy Moga, l. 74 – Tuchola
- † Henryk Andrzej Krzywański, l. 85 – Tuchola
- † Urszula Piotrowska, l. 97 – Wiśniówka
- † Celina Barbara Pasińska, l. 74 – Tuchółka

G.

Reklama, ogłoszenie płatne

Stowarzyszenie Hospicjum im. św. Małgorzaty
– organizacja katolicka przy parafii
rzymskokatolickiej pw. Bożego Ciała w Tucholi
z całego serca pragnie podziękować

Pani Ryszardzie Modze
oraz wszystkim uczestnikom ceremonii pogrzebowej

śp. Jerzego Moga

za wsparcie finansowe dla naszego hospicjum.
Serdeczne „Bóg zapłać”

Wszystkim, którzy uczestniczyli
we mszy św. i ceremonii pogrzebowej,
odprowadzając na miejsce
wiecznego spoczynku

śp. Jerzego Moga

księdzu proboszczowi
Sławomirowi Mowinskiemu
z parafii w Legbądzie,
panu organiście, ministrantom,
krewnym, znajomym i sąsiadom
za modlitwę i komunię św.
oraz Zakładowi Pogrzebowemu Bolińscy
za profesjonalną obsługę

serdeczne
podziękowania
składa rodzina

Pani
Urszuli Wegner
oraz Jej Rodzinie i Bliskim

WYRAZY GŁĘBOKIEGO
WSPÓŁCZUCIA
Z POWODU ŚMIERCI

MAMY

KOLEŻANKI
DYREKTORKI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
GMINY TUCHOLA

Wszystkim,
którzy w tak bolesnych dla nas chwilach
uczestniczyli w modlitwie różańcowej,
mszy św. i ceremonii pogrzebowej,
odprowadzając na miejsce wiecznego spoczynku

śp.
**Mieczysława
Gierszewskiego**

w szczególności rodzinie, sąsiadom, delegacjom,
ks. proboszczowi Janowi Palubickiemu,
panu organiście i pani prowadzącej różaniec
za słowa wsparcia, modlitwę
i komunię św. oraz złożone kwiaty
serdeczne podziękowania składa rodzina

Personelowi Hospicjum

im. św. Małgorzaty w Tucholi,
w szczególności

doktorowi Aleksandrowi Fennigowi
i pielęgniarce Aleksandrze Kroplewskiej
oraz personelowi

Miejskiego Centrum Lekarskiego w Tucholi,

w szczególności

doktorowi Sławomirowi Puciulowi
za opiekę nad

śp. Jerzym Moga

serdeczne
podziękowania
składa rodzina

Dom Pogrzebowy Bolińscy

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Załatwiamy zasiłek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

Tuchola, ul. Starodworcowa 1

500 206 206 (całodobowo)

zpbolinscy

Zakład pogrzebowy od 1962 r., ponad 60 lat tradycji i doświadczenia
Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi, ul. Świecka 68

tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI
24 GODZINY NA DOBĘ

- całodobowy przewóz zwłok na terenie kraju i z zagranicy
- własna chłodnia i kaplica
- obsługa ceremonii świeckich i wyznaniowych
- profesjonalne przygotowanie zwłok do pogrzebu
- ekshumacja i kremacja zwłok
- kopanie grobów, zdejmowanie nagrobków
- sprzedaż odzieży żałobnej i kwiatów
- oprawa muzyczna - trębasz i skrzypaczka
- załatwianie formalności urzędowych w ZUS, USC, MSWiA

Posiadamy jako jedyni nowoczesne karawany klasy „E”
i windę amerykańską!

Rekordowy tłum chciał to zobaczyć

Cekcyńska „Randka w ciemno”

Grupa teatralna Szpakowaci z Cekcyna zawsze ściągała szeroką publiczność. Ale tym razem tłum widzów w Gminnym Ośrodku Kultury w Cekcynie był rekordowy! Mnóstwo ludzi chciało wziąć udział w... „Randce w ciemno”.

Szpakowaci to grupa teatralna działająca przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Cekcynie, pod czujnym okiem Ilony Lesikowskiej (tej samej, która jest od niedawna przewodniczącą rady powiatu tucholskiego). Mniej więcej raz do roku formacja przygotowuje sztukę teatralną, która swoją premierę ma w Gminnym Ośrodku Kultury w Cekcynie, a potem nierzadko prezentowana jest na innych scenach.

Nie znasz Szpakowatych? Poprzednie sztuki obejrzysz w internecie

„Tygodnik Tucholski” towarzyszy poczynaniom Szpakowatych od początku istnienia i może z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że cieszą się oni niezwykłą popularnością. Jak rzadko kto, zapelniają nadkompletemi widowie. Publiczność zawsze jest ciekawa, co przy-

gotowali aktorzy, którzy na co dzień są jej bliskimi, sąsiadami itd. Ludźmi z Cekcyna i okolic. Szpakowaci odwiedzali z gościnnymi występami Tucholę lub Lubiewo. Zbierają pozytywne recenzje. Najlepiej czują się w konwencji komediowej z romansami i intrygami w tle. Ich wcześniejsze sztuki w liczbie pięciu (m.in. „Jak pozbyć się narzeczonej”, „Cudowne szaty króla” czy „Biuro matrymonialne”) można obejrzeć w każdej chwili w internecie. Są dostępne na YouTube na profilu „Szpakowaci”.

Intryga i zwroty akcji

Grupa 21 lutego zapelniała GOK w Cekcynie – najprawdopodobniej – w rekordowym stopniu! Trudno było się przemieszczać przed startem sztuki, a w pełni zaludniony był także balkon nad salą domu kultury. Cel tłumy publiczności – „Randka w ciemno”. Tak właśnie brzmi tytuł najnowszej sztuki Szpakowatych, na podstawie scenariusza Moniki Kosińskiej w reżyserii Andrzeja Chichłowskiego. Mówiąc wprost: warto było znaleźć miejsce w tym niebywałym ścisku. Spektakl przeleciał w mgnieniu oka. Intrygująca fabuła, salwy śmiechu, plot twisty – czyli niespodziewane zwroty akcji. Całość osadzona w... biurze matrymonialnym „Złoty je-

sienny liść” z bohaterami takimi, jak np. Adela Przekręt. W dodatku z telewizją lokalną i... „Tygodnikiem Tucholskim” przemyconym raz ku naszemu zaskoczeniu. W trakcie zapowiadana w tytule „Ranka w ciemno” z pytaniami i odpowiedzianymi, jak w słynnym i wspomnianym z sentymentem programie telewizyjnym. Którą z blondynek

wybrał bohater poszukujący miłości? Dlaczego nazwisko Przekręt pasowało do intrygi? Kto miał być mężem zaledwie przez miesiąc, ale zapomniał sformalizować rozwód? Nie będziemy odpowiadać na pytania i zdradzać całej fabuły cekcyńskiej „Randki w ciemno”, mając nadzieję, że Szpakowaci wrócą z tą sztuką na lokalne sceny. Nie będziemy więc kolejnym widzom psuć zabawy. Polecamy!

Zbiórka i urodziny

Premiera w Cekcynie miała dodatkowe ważne momenty. W trakcie spektaklu trwała zbiórka dla poszkodowanych w głośnym pożarze w Cekcynku, który obszernie opisywaliśmy tydzień temu. W piątek zbiórkę do puszek prowadziły soltys Teresa Barwik i radna Barbara Górka.

Dodajmy, że szczególne chwile czekały na Jadwigę Gromowską, która tego dnia obchodziła urodziny. Nadkomplet publiczności odśpiewał jej „Sto lat”. Ta jako aktorka wkroczyła na scenę w ostatnim, najbardziej emocjonującym momencie fabuły.

Tekst i fot. Piotr Paterski

Nie było gdzie szpilki wcisnąć. Liczba widzów przeszła najśmielsze oczekiwania, mimo że Szpakowaci zawsze osiągał frekwencyjny sukces.

Szpakowaci, „Randka w ciemno”. Wystąpili:

Ewa Bednarska-Chmara, Bogusław Sumionka, Ilona Lesikowska, Grażyna Gabrych, Edmund Gabrych, Grzegorz Łukaszewski, Jadwiga Łukaszewska, Zofia Smoleń, Elżbieta Zakryś, Grażyna Boczulak, Jadwiga Gromowska, Magda Rychnowska, Grzegorz Tichman.

Ważny akcent cekcyńskich wydarzeń w ostatni weekend. Zbiórka po pożarze w Cekcynku. Z puszkami Teresa Barwik i Barbara Górka.

Witamy na świecie

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat:

Fot. al, G.

Klara Ginter, 17.02, 3350 g, 56 cm, Chojnice

Kajetan Wozinski, 17.02, 3800 g, 56 cm, Brda

Filip Bratz, 17.02, 3700 g, 60 cm, Wysoka Krajeńska

Wiktor Korda, 18.02, 3030 g, 53 cm, Tuchola

Aleksander Gajkowski, 18.02, 2800 g, 54 cm, Człuchów

Marianna Kortas, 20.02, 3590 g, 56 cm, Czersk

Jagoda Szydeł, 20.02, 3400 g, 58 cm, Sępólno Krajeńskie

Aleksandra Trzebińska, 20.02, 3140 g, 56 cm, Człuchów

Aleksander Kozachuk, 20.02, 3370 g, 56 cm, Śliwiczki

Bruno Draszanowski, 23.02, 3810 g, 57 cm, Chojnice

Maja Synak, 24.02, 3730 g, 54 cm, Polnica

Ogłoszenie płatne

**Masz
temat
– DZWOŃ!
52 336 30 50**

Pani
Urszuli Wegner
Dyrektor
Przedszkola nr 2 w Tucholi
Rodzinie oraz Bliskim
wyraży szczerego współczucia,
żalu i słowa otuchy
z powodu śmierci
Matki
składa Burmistrz Tucholi Tadeusz Kowalski
wraz
z pracownikami Urzędu Miejskiego w Tucholi

Z głębokim żalem zegnamy
Henryka
Krzywańskiego
Burmistrza Tucholi
w latach 1990-1991.
Składamy wyrazy
głębokiego współczucia
i słowa otuchy.
Burmistrz Tucholi wraz z pracownikami
Urzędu Miejskiego w Tucholi
oraz
Przewodniczący Rady Miejskiej w Tucholi
wraz z Radnymi Rady Miejskiej w Tucholi

Piłka nożna

Patrycja z Tucholi – futsalowa mistrzyni Polski!

Dziewczęcy futbol w stolicy Borów ma wymierny charakter, a sportsmenki biegające za piłką na murawie odnoszą sukcesy, będąc na co dzień tytanami sportowej pracy. O tucholance, która zdobyła mistrzowski tytuł w piłce halowej, mieliśmy już okazję pisać. Dziś przedstawiamy jej drogę do mistrzostwa Polski.

Tęcza Bydgoszcz obroniła tytuł młodzieżowego mistrza Polski w futsalu. Patrycja Gwizdała druga z lewej w dolnym rzędzie. Fot. Łukasz Kozłowski

Od najmłodszych lat gra w piłkę i ma już na swoim koncie mistrzowskie tytuły w centralnych rozgrywkach kobiecych. **Patrycja Gwizdała** to 17-latką, która zaczęła swoją przygodę z piłką w Tucholi. Teraz jest cenną zawodniczką w „dorosłym” KKP Bydgoszcz (I liga). Jak każda młoda piłkarka, Patrycja gra też w rozgrywkach młodszych piłkarek, czyli w CLJ U18 – z **Zuzanną Czapiewską** i **Mają Wiśniewską**). Ta ostatnia gra również w pierwszej drużynie bydgoszczanek.

Patrycja Gwizdała w bieżącym roku broniła tytułu halowej mistrzyni Polski z zeszłego roku. W styczniu pojechała razem z Tęczą Sportis SISU Bydgoszcz do Olsztyna, by w hali Urania powalczyć o medale Młodzieżowych Mistrzostw Polski Kobiet U17 w Futsalu. Zespoły były podzielone na cztery grupy po tyle samo drużyn w każdej.

– Trafiliśmy w grupie na Śląsk Wrocław, Stomilanki

Olsztyn i Rekord Bielsko-Biała – relacjonuje Patrycja. – Tydzień wcześniej grałyśmy z gospodyniami w turnieju i wówczas wygrałyśmy. Tym razem też byłyśmy lepsze. Do Olsztyna pojechało nas czternaście. Czuliśmy napięcie, bo obrona tytułu w gronie szesnastu zespołów nie jest łatwą sprawą, ale mocno zobowiązującą.

Przedwczesny finał i udany rewanż

Bydgoszczanki w grupie wygrały dwa mecze; pokonały olsztynianki 3:0 i wrocławianki 3:2. Patrycja strzeliła jednego gola w tym pojedynku. Nie był to spacer, bo Śląsk prowadził już dwiema bramkami. Patrycja i spółka odrobiły straty w sposób mistrzowski. Ostatni mecz w grupie Tęcza przegrała 1:3 z bielszczankami.

– Miałymy już awans w kieszeni i trener wystawił w tym meczu dziewczęta z drugiej piątki, by nas, czyli pierwszy skład,

oszczędzić na fazę pucharową – wspomina Tucholanka. – Było nam to potrzebne, by na wszystko popatrzeć z innej perspektywy, z boku.

Targowianka Targowisko była pierwszym rywalem bydgoszczanek w walce o awans do strefy medalowej. Dziewczęta z Małopolski stawiały zacięty opór w pierwszych dwunastu minutach, ale ostatecznie uległy Tęczy 0:2. Tym samym Patrycja Gwizdała i jej koleżanki znalazły się wśród czterech najlepszych zespołów w Polsce.

W półfinale nie było lekko, ponieważ bydgoszczanki musiały gonić wynik. FSA Kraków prowadził długo jednym trafieniem, ale kolejny raz Tęcza pokazała niezłomny charakter i wiarę w zwycięstwo. To poprowadziło bydgoszczanki do wygranej 2:1 i pozwoliło zameldować się w finale.

Mecz o złoto był w pełni udanym rewanżem za porażkę na poziomie grupy. Rywal, czyli Rekord Bielsko – Biała, był już znany, taktyka ustalona. Spotkanie zakończyło się przekonującym triumfem Tęczy 3:0. Ostatniego gola zdobyła Borowiczka. Najniższy stopień podium zajęły dziewczęta z FSA Kraków, które dwiema bramkami pokonały UKS SMS Łódź.

Białystok i Hiszpania – działo się dużo

Koniec ubiegłego roku był też dla tucholanki udany i intensywny. W listopadzie Patrycja Gwizdała przebywała w hiszpańskim Salou (Katalonia) na turnieju międzynarodowym o nazwie Surf Cup International. Dziel-

Po dekoracji czas na czystą radość z koleżankami. Telefon trzyma Patrycja Gwizdała. Fot. ze zbiorów prywatnych

częta z Borów zagrały tam z najlepszymi klubami Starego Kontynentu, m.in. z Realem Madryt. Zespół z Bydgoszczy zajął tam czwarte miejsce.

– Real dał nam lekcję piłki, bo przegrałyśmy z „Królewskimi” 1:4 wspomina Patrycja. – Mecz o brąz był dość pechowy, bo tylko jedną bramką wygrał z nami Espanyol Barcelona. Gorycz porażki wynagrodził mi pewien wypadek losowy. Na lotnisku w Barcelonie natknęłam się na samą

Ewę Pajor. Szczęśliwy traf zakończył się wspólnym zdjęciem.

W grudniu 2024 Patrycja i Zuzanna Czapiewska zostały brązowymi medalistkami na finale Mistrzostw Polski w Futsalu Kobiet U19, który odbywał się w Białymstoku.

Nadchodzi piłkarska wiosna i tucholanka zapowiada, że nie ustanie w sportowym pędzie. Będzie to jeden kierunek – na bramkę rywala podczas wielu meczów.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Zabrzmił ostatni gwizdek. Tęcza mistrzem Polski. Patrycja najwyższa z dziewcząt (z lewej). Fot. Łukasz Kozłowski

Wysok tucholanki w walce o piłkę. Patrycja jest filarem swojej drużyny. Fot. Łukasz Kozłowski

Ten najważniejszy moment, gdy można poczuć w rękach wspiane trofeum. Fot. Łukasz Kozłowski

Siatkówka – liga wojewódzka młodzików

Siatkarki w pierwszej trójce województwa. Jadą na mistrzostwa Polski!

Odchodzący ze stanowiska na emeryturę dyrektor OSiR-u Janusz Zawadzinski (drugi z lewej) pogratulował siatkarkom awansu do mistrzostw Polski.

Młode siatkarki Tucholanki Europrojekt wyrastają na zawodniczki z wielką klasą sportową. Umiejętności – owszem, bez nich żadne cuda się nie zdarzą. Ale w przypadku siatkarek Karoliny Redlarskiej dochodzi jeszcze charakter, który może imponować. Dziewczęta na dziś są w trójce najlepszych zespołów w województwie. W tucholskim turnieju I ligi zajęły drugą lokatę. To początek wielkiej przygody, bo siatkarki w Bydgoszczy powalczą o medale mistrzostw województwa podczas ostatecznego turnieju. Miejsce uzyskane w tej rywalizacji zadecyduje, dokąd tucholanki pojadą na 1/8 finału mistrzostw Polski, bo ten awans już mają w kieszeni.

MLKS Tucholanka Europrojekt Tuchola – MSPS Inowrocław 2:1 (25:19, 21:25, 15:4)

Niezwykle emocjonujący mecz wsparty dwoma bębniami, dwoma werblami i tłumem kibiców rozpoczął się od gry tucholanki opierającej się na precyzji i skupieniu. Efekt był właściwy i pożądanym – Borowiaczki wyszły na czteropunktowe prowadzenie. Działo wszystko, jak powinno, ale tylko do pewnego czasu, bo w połowie seta Kujawianki dostały wiatr w żagle. Nie tylko wyrównały, ale wyprzedziły tucholanki dwoma oczkami. Napędzane ostrymi podpowiedziami trenera inowrocławianki solidnie stawiały blok – tu dwa razy z rzędu tucholanki traciły punkty. Poza tym ustawienie gości podczas ataków z drugiej strony siatki było perfekcyjne. Nie istniał u nich martwy punkt na parkiecie. Trwała wymiana punkt za punkt, ale przełom nastąpił wówczas, gdy na zagrywce stanęła Agata Spica. Cztery punkty z rzędu pozwoliły zwyciężyć w tej części meczu, a piękny atak zakończył ten set.

Odwrotny niż w pierwszym secie był początek drugiego. Nie skoncentrowane gospodynie straciły po prostych błędach aż trzy oczka i trzeba było gonić wynik. W szeregach gości dobrze funkcjonowała asekuracja bloku, nie odnosiły też skutku kiwki z drugiej piłki. Kilka błędów popełniły nie tylko siatkarki, ale sam sędzia, który nie zauważył podwójnych odbić pod siatką. Jego zagapienie w kilku akcjach wzbudzało irytację po obu stronach. Trudno się temu dziwić. Nie zmieniło to faktu, że tucholanki nie umiały znaleźć sposobu na inowrocławianki. Te były piłkę w parcie z każdej akcji. Trener gości pieklił się w niektórych sytuacjach i otrzymał żółtą kartkę. Tucholanki przebudziły się na koniec seta, ale było zbyt późno, by dogonić MSPS.

Tie-break powinien być materiałem szkoleniowym dotyczącym sposobu wygrywania z rywalem w najważniejszym momencie meczu. Nie było słabego ogniwa w monolocie tucholanki. Dziewczęta szalały, krzyczały po każdym punkcie, grały jak w transie. Trybuny im wtórowały, najbardziej zaś zmęczone tym wszystkim były...

werble i bębny, które nie miały wytchnienia. Dla nich nikt nie brał czasu jak na parkiecie.

W drugim meczu KS Pałac Bydgoszcz pokonał MSPS Inowrocław 2:0 (25:12, 25:8)

KS Pałac Bydgoszcz – MLKS Tucholanka Europrojekt Tuchola 0:2 (20:25, 13:25)

Oni są niezatapialni. Mają potężne pokłady sił do kibicowania.

Set z inowrocławiankami zmierza ku szczęśliwemu końcowi. Radość jest wręcz nieposkromiona.

Po okresie euforii i gry jak z nut w meczu z bydgoszczankami trzeba było zejść na ziemię. Przegrana z Pałacem nie oznacza spadku jakości gry. Po prostu bydgoszczanki w pełni rozwinęły skrzydła, a tucholanki, zmęczone na pewno trzema setami z MSPS-em, stawiały opór w zasadzie tylko w pierwszym secie. Tucholanki były czujne pod siatką, dzięki czemu broniły ataki gości, to z kolei przełożyło się na pełne emocje, długie akcje. Borowiaczki po asie serwisowym w pewnym momencie zbliżyły się na jeden punkt, ale nie zdołały pokonać bydgoszczanek. Po jedenastym oczku Pałac ostro „odjechał” z wynikiem i był nie do dogięcia. W drugim secie Borowiaczki nie miały nic do powiedzenia. Pałac wysoko wygrał i był w I lidze najlepszym zespołem.

– Nasz sukces, czyli awans do 1/8 finału mistrzostw Polski, to zasługa przede wszystkim sa-

mych siatkarek – komentuje Karolina Redlarska. – Warto jednak pamiętać, że złożyło się na tę radość i dumę wielu trenerów, którzy prowadzili dziewczęta od najmłodszych lat. Miejsce w bydgoskim turnieju rozlokują poszczególne zespoły na 1/8 krajowego finału w różnych częściach Polski. Tymczasem dziękuję wszystkim, w tym rodzicom, którzy – powtórzę to – są najlepszymi kibicami, jakich kiedykolwiek ziemia nosiła.

Tucholanka Europrojekt I Tuchola:

Burzyńska, Iwicka, Opoczyńska, Wytrząsek, Smoczyńska, Jaskowska, Badtke, Szumała, Bońska, Kozielska, Kłosowska, Spica, Jaworska, Dąbrowska, Tomczyk. Trenerki: Karolina Redlarska, Ewa Domjan

Tekst i fot. Jarosław Kania

Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny), tel. kom. 505 166 687 (e-mail: piotr@tygodnik.pl)

Kamil Tajl, tel. kom. 781 770 703 (e-mail: kamil@tygodnik.pl)

Agata Wiśniewska, tel. kom. 781 770 702 (e-mail: agata@tygodnik.pl)

Anna Lipska, tel. kom. 452 541 700 (e-mail: anna@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biurowe czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Hanna Szulwic; rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska;

sekretariat, skład komputerowy i łamanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: biuro@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut;

wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy. Teksty artykułów,

zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim. Nakład: 3545 egz.

Stowarzyszenie Gazet Lokalnych

DZIAŁ REKLAMY:

przedstawiciel na powiat tucholski:

Kamil Tajl,

tel. kom. 503 140 734,

(e-mail: reklama@tygodnik.pl)

redakcja: Krzysztof Janikowski,

tel. kom. 515 149 391,

(e-mail: biuro@tygodnik.pl)

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy do wtorku do godz. 16.00, a reklamy i ogłoszenia ramkowe do wtorku do godz. 12.00.

KLAUZULA INFORMACYJNA

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscytcie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuję, iż:

- administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
- Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
- Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Żwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

- Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.

- posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;

- ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, że przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;

- podanie przez Pana/Pani danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w konkursie/plebiscytcie.

- Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

Niespodziewany scenariusz z kontuzją w tle. To oni wygrali ligę

Dotychczasowe edycje ligi gminnej nie miały tak nieprzewidzianych wydarzeń, jak tegoroczna, której zakończenie odbyło się w niedzielę (23 lutego) w tucholskiej kręgielni. Zaskakujący finał sprawił, że układ na podium był zgoła inny, niż spodziewała się większość kibiców i uczestników ligi. Wielkim pechowcem był Speedway Team.

JK Bystaw I w glorii zwycięstwa. Od lewej: Marcin Wysocki, Adam Hennik i Arkadiusz Weilandt.

Kto przyszedł na ostatni turniej podsumowujący ligę gminną, tak lubianą i szanowaną przez graczy i kibiców, na pewno był pod wrażeniem dwóch faktów. Pierwszy z nich to wysoki poziom sportowy, który w zasadzie nie jest już niczym nowym, a tu, podczas ostatniego kulania, sięgnął zenitu. Mamy tu na myśli choćby wyczyn **Arkadiusza Weilandta**, o czym niżej. Drugi fakt to nieprzewidziane okoliczności, które zadecydowały o miejscach na podium. Speedway Team kroczył prostą drogą do zwycięstwa i nic nie zapowiadało, by miało coś się zmienić. Do czasu. Gdy na tor wszedł **Mateusz Knitter** i w swoim stylu siłowo, żywiołowo kulał, po dziewiętnastym rzucie skrzywił się z bólu i chwycił za mięsień na udzie. Fatalna kontuzja sprawiła, że musiał przerwać na chwilę serię rzutów. Próbował kierować kulę na kręgle oburącz i bez roz-

biegu, ale ból był paraliżujący i wykluczył gracza z rywalizacji. Był to przełomowy moment. Powstała konsternacja, pojawiło się zamieszanie, co teraz należy zrobić, by w jakiś sposób dokończyć serię sześćdziesięciu rzutów. Dało się odczuć spore napięcie, ponieważ szła gra o złoto. „Żużlowcom” deptali po piętach inni groźni rywale. Kontuzjowanego zawodnika Speedway Teamu zastąpił inny, **Paweł Wielewski**.

Mimo potężnych starań prowadzącego teamu, jego członkowie nie zdołali osiągnąć takich wyników, które pozwoliłyby im utrzymać pierwszą lokatę. Starali się wszyscy, ale pechowy przypadek **Mateusza Knittera** wytrącił z rytmu „żużlowców”, co wykorzystali, wedle prawideł sportu, inni rywale. Ktoś musi przegrać, by ktoś wygrał. Żal tylko było sportowców ze Speedway Teamu,

że ze smutnymi minami obserwowali dalszy przebieg zawodów. Los potrafi być bezlitosny, bo był to ostatni turniej i walka o najwyższe trofea.

– Gratulujemy przeciwnikom, a sami uważamy, że ostatecznie liga to przede wszystkim dobra zabawa w duchu fair play – podsumował **Karol Lipiński** ze Speedway Teamu. – Jesteśmy na tyle dojrzały, że oczywista jest przewaga zdrowia nad wszystkim innym. Mateusz niech wraca do zdrowia i do zobaczenia za rok.

Po turnieju dowiedzieliśmy się nieoficjalnie, że lekarze z Chojnic zdiagnozowali u **Mateusza Knittera** naderwanie mięśnia dwugłowego uda.

Złoto i srebro – zadecydowała liczba kręgli

Tego dnia drużynę JK Bystaw I do zwycięstwa w lidze po-

prowadził wcześniej wspomniany **Arkadiusz Weilandt**. Na torze był niesamowity i nie po raz pierwszy „wykręcił” rewelacyjny wynik. Tym razem było to 385 kręgli. Kibicowali mu żona i dziecko, co niektórzy upatrywali jako swoisty środek dopingowy, jak najbardziej dozwolony, wręcz wskazany. Również inne rodziny w komplecie pojawiły się na trybunach.

Drugim zawodnikiem grającym tego dnia wyśmienicie był nierzucający się w oczy **Patryk Szwe-min**. Kręgle kładły mu się pokotem, a jego rezultat to 365 straceń. Najmłodszy uczestnik ligi otrzymał należytą porcję braw. Wiele było gratulacji nie tylko dla niego, bo nikt nie wątpił, że każdy zawodnik dla swojego teamu pozostawił serce na torze.

Jak magiczną moc mają kręglarskie przyspiewki, można było przekonać się podczas turnieju. **Marzena Krueger**, sędzina kręglarska i zawodniczka Aspektu, wierna kibicka w każdych rozgrywkach, jak zwykle zarażała pozytywną energią i gdy jeden z zawodników stracił osiem kręgli, głośno zanuciła znaną przyspiewkę, że „osiem to za mało i więcej by się przydało”. Jaki był efekt? Jak na koncercie życzeń – zawodnik po ósemce i śpiewie trafił pełną dziewiątkę. Przypadek czy siła sugestii? Każdy może to interpretować, jak chce, było jednak wiele śmiechu i żartów w tej sytuacji, że tak kierującego grą kibica chciałby mieć każdy.

Po zakończeniu startów nastąpiło liczenie punktów. Okazało się, że JK Bystaw I i Hydromat mają po tyle samo punktów. O zajęciu pozycji na I i II miejscu zadecydowała liczba kręgli, a tu różnica wynosiła 26 na korzyść bysławian. Przybyły na uroczystość ustępujący już niedługo z funkcji dyrektora

Najbardziej pechowy moment dla **Mateusza Knittera**. Kontuzja wykluczyła go z gry.

tucholskiego OSiR-u **Janusz Zawadzinski** w kilku wzruszających słowach pożegnał się ze sportowcami i ligą. Obiecał, że będzie kibicował każdemu, kto rozślawia Tucholę dzięki startom na torach kręglarskich. Dyrektor razem z sędziującą, nieomylną i profesjonalnie prowadzącą zawody **Pauliną Hennik** wręczył puchary każdej z sześciu drużyn. Koniec czegoś jest nowym początkiem i już teraz kręglarze ligi będą odliczać dni do jesieni, kiedy znów pojawią się na torach.

Tekst i fot. **Jarosław Kania**

Klasyfikacja zespołowa Gminnej Ligi Kręglarskiej w Tucholi

- I miejsce – JK Bystaw I (42 pkt.)
- II miejsce – Hydromat I (42 pkt.)
- III miejsce – Speedway Team (39 pkt.)
- IV miejsce – Pomorskie Pralinki (37,5 pkt.)
- V miejsce – Hydrobig (29 pkt.)
- VI miejsce – JK Bystaw II (23,5 pkt.)

Arkadiusz Weilandt ma dla kogo pokazywać się z jak najlepszej strony. Podczas finału poprowadził swoją drużynę do zwycięstwa.

Wszystkie teamy podczas dekoracji kończącej rozgrywki.

AGRO

BEZPŁATNY
DODATEK

TYGODNIK

AgroTygodnik – bezpłatny dodatek
do Tygodnika Tucholskiego, 27 lutego 2025 r.
Redakcja: Anna Lipska, Agata Wiśniewska, Piotr Paterski, Kamil Tajl
Dział reklamy: Krzysztof Janikowski, Kamil Tajl
Wydawca: Jo! Media Sp. z o.o.

Tygodnik
Tucholski
tygodnik.pl

Reklama

P.P.H.U. SAN-PASZ Grzegorz Finc w Bystawiu oferuje:

- pasze, koncentraty, mieszanki mineralno-witaminowe
- preparaty mlekozastępcze
- sruły: sojową i rzepakową, wysłodki melasowane, DDGS
- folie przyrmowe, siatki rolnicze, sznurki, fliz na stogi
- materiał siewny
- nawozy

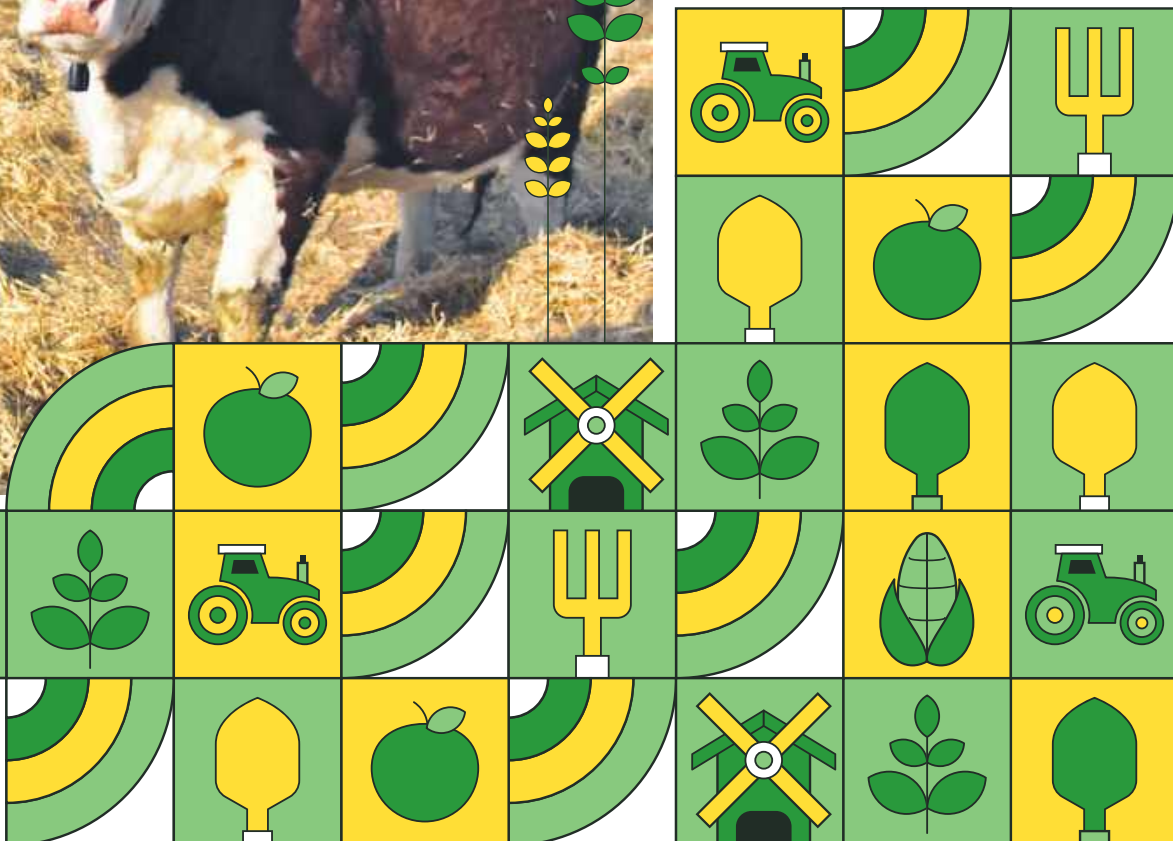
Zapraszamy, tel. 607 596 709

**ZDROWY START
TWOICH CIELĄT**

Agrocentrum Więcej – str. 3

W środku:

- AgroTygodnik po raz pierwszy!
- Ciągniki i nowości
- Krowy na monitoringu
- Pryszczycza i niebieski język
- Czas na rekompensatę
- Młodzi na polskiej wsi
- Antybiotyk to ostateczność?
- Superowoc
- Ogień w gospodarstwie
- Czy to się opłaca? Długa rozmowa z rolnikiem
- Renta wdowia

Reklama

DORADZTWO ROLNICZE
inż. Marcin Lewandowski
Agro-Consulting

**ZAKRES
USŁUG
DORADCZYCH:**

- wypełnianie wniosków do dopłat bezpośrednich
- wykonanie potrzebnych dokumentacji w zadaniach inwestycyjnych PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 i inne
- QMP bydło
- QAFP trzoda chlewna
- Integrowana Produkcja Roślin
- ekologia
- sprawozdania z BDO
- pobór próbek glebowych
- IRZ plus
- wszelkie inne zadania związane z działalnością rolniczą

INTEGROWANA PRODUKCJA

Siedziby biur:

Lubiewo, ul. Wodna 1,
89-526 Lubiewo

Sępólno Krajeńskie, ul. Przemysłowa 2,
89-400 Sępólno Krajeńskie

Tel. 782 149 353

AgroTygodnik po raz pierwszy!

„Tygodnik Tucholski” zawsze był blisko środowiska rolników. Wiemy, że jesteście czytelnikami i recenzentami naszych treści. Zwłaszcza, gdy szczegółowo opisujemy tematy dla Was najbardziej istotne i bezpośrednio Was dotyczące. Od materii edukacyjnej po sprawy ekonomiczne ciężkiej wagi.

Stawiamy dziś krok do przodu. Po raz pierwszy ukazuje się dodatek rolniczy – AgroTygodnik. Wykorzystujemy dobry wzorzec dodatków budowlanych, które publikujemy razem z „Tygodnikiem Tucholskim” regularnie od wielu lat. Wzorzec, ale w świeżej formie. AgroTygodnik, który dziś zajmuje aż 20 stron (!), pojawi się również w wersji internetowej: na tygodnik.pl z udostępnieniem treści w mediach społecznościowych.

Treść redakcyjną przygotowała redakcja „Tygodnika Tucholskiego” przy wsparciu merytorycznym lokalnych przedstawicieli branży rolniczej oraz instytucji specjalizujących się w tej tematyce. W AgroTygodniku chęć reklamowania się wyrazili przedstawiciele firm i małych działalności z terenu powiatu tucholskiego, ale i różnych zakątków regionu! Dziękujemy za zaufanie.

Jeszcze podczas przygotowania AgroTygodnika bardzo pozytywnie zaskoczyła nas reakcja zarówno rolniczych ekspertów, jak i partnerów biznesowych. Entuzjastyczna, popierająca nową ideę „Tygodnika Tucholskiego” i portalu tygodnik.pl.

Wielokrotnie usłyszeliśmy pytania, czy to jednorazowy pomysł, czy AgroTygodnik będzie wracać regularnie. Chcemy postawić na to drugie rozwiązanie.

Piotr Paterski

Szkoła, która kształci przyszłe pokolenie rolników!

Na zdjęciu Mikołaj Nowicki i nauczycielka Katarzyna Mindykowska.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych im. Leona Janty-Połczyńskiego w Tucholi nastawiony jest w dużym stopniu na nowoczesne kształcenie przedstawicieli branży

rolniczej. Wychowankowie szkoły odnoszą niemałe sukcesy.

Mikołaj Nowicki z ZSLiA pod koniec 2024 roku zasłużył na I miejsce w ogólnopolskim konkursie „Indeks dla Rolnika”.

Podczas zmagania w Starym Brześciu okazało się, że jego wiedza z zakresu produkcji zwierzęcej i produkcji roślinnej jest na tyle bogata, aby być najlepszym z 91 uczestników konkursu.

Ogólnopolski konkurs „Indeks dla Rolnika” poświęcony jest rzecz jasna wiedzy rolniczej, a jego organizatorami są: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Jądwigi Dziubińskiej w Starym Brześciu oraz Wydział Rolnictwa i Biotechnologii, a także Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Politechniki Bydgoskiej.

Anna Lipska

Już teraz zaplanuj dożynki gminne 2025!

Pięć z sześciu gmin powiatu tucholskiego określiło już termin tegorocznych dożynek gminnych. Czekając jeszcze na Tucholę, już teraz możemy zdradzić, że szczególnie gorący w tym roku będzie 23 sierpnia, który przypadnie w sobotę.

Nieodłączny, tradycyjny element dożynek gminnych. Na zdjęciu Cękyn i dzielenie chleba przez starościnę dożynek Joannę Augustyńską. Fot. (pp)

Tradycyjne święto plonów co roku gromadzi środowisko rolnicze na wsiach, zarówno w stolicach gmin, jak i sołectwach. Warto podkreślić, że dożynki coraz lepiej czują się także w samej Tucholi. Było tak zwłaszcza w ubiegłym roku w parku za urzędem miejskim. Oprócz tradycyjnych dożynkowych elementów i przyjazdu przedstawicieli sołectw, świętu nadano iście borowiacki charakter. Połączenie regionalizmu i tradycji dożynkowych sprawdza się bardzo dobrze. W tę mieszkankę coraz częściej idą poszczególne gminy. Prawie wszystkie z nich zdążyły ustalić terminy tegorocznego święta plonów, czekamy jeszcze na gminę Tuchola. Już wiemy, że gorącym dniem będzie 23 sierpnia, w którym odbędą się aż... cztery

23 sierpnia – Dożynki gminne w Zdrojach (gmina Cękyn)

23 sierpnia – Dożynki gminne w Kamienicy (gmina Gostycyn)

23 sierpnia – Dożynki gminne w Bysławku (gmina Lubiewo)

23 sierpnia – Dożynki gminne w Okoninach Nadejzornych (gmina Śliwice)

30 sierpnia – Dożynki gminne w Kęsowie

? – Tuchola – czekamy na ustalenie terminu tegorocznych dożynek gminnych

dożynki gminne. W ramce dołączonej do zapowiedzi podajemy terminy i miejsca imprez.

red.

Reklama

AGROOBSŁUGA sp. z o.o.

Wieszczyce 3, 89-506 Kęsowo

PRH Wieszczyce

W naszej ofercie:

**środki ochrony roślin,
nawozy, nasiona, folie,
siatki, sznurki,
artykuły ogrodnicze oraz węgiel**

**Godziny otwarcia:
pon.-pt. 7:30-15:30,
sob. 8:00-13:00**

Kontakt:

**Dariusz, tel. 508 196 115,
Michał, tel. 502 460 949,
Krzysztof, tel. 501 866 658**

Właściwe żywienie i odchów cieląt ZDROWY START

Prawidłowy odchów cieląt i jałówek zapewnia nie tylko zmniejszenie kosztów utrzymania do czasu pierwszego wycielenia, ale również wzrost wydajności mlecznej stada i wydłużenie okresu użytkowania krów. Wspólnie z Tomaszem Kaliszewskim, doradcą żywieniowym z firmy Agrocentrum, przygotowaliśmy praktyczny przewodnik dotyczący odchovu cieląt. Omówimy w nim, krok po kroku, jak właściwie żywić i dbać o nie. Skupimy się na jakości siary oraz preparatach mlekozastępczych.

Odpowiednie przygotowanie krowy do laktacji równa się lepsza jakość siary. Czy to prawda?

Tomasz Kaliszewski: Tak. Proces tworzenia siary zaczyna się już na 3-4 tygodnie przed wycieleniem i w tym właśnie czasie powstają i gromadzą się w wymieniu przeciwciała. Już w tym okresie mamy wpływ na jakość odchovu naszych cieląt. Dlatego tak ważne jest, aby na trzy tygodnie przed planowanym terminem porodu, krowy trafiły do odpowiednio przygotowanej porodówki. W pomieszczeniu tym zapewniamy im możliwie najlepsze warunki, czyli:

- świeżą i suchą ściółkę,
- odpowiednią wentylację,
- stały i swobodny dostęp do paszy (powyżej 70 cm/szt przy stole paszowym),
- odpowiednio bilansujemy dawkę pokarmową – pod kątem: białka, energii oraz koncentracji paszy treściwej,

– zwracamy uwagę na skład mineralno-witaminowy pokarmu, w szczególności na zawartość sodu, wapnia, fosforu, magnezu oraz witamin A, D3 i E,

– znaczący w tym okresie jest również ujemny bilans kationowo-anionowy dawki,

– oprócz zbilansowanej dawki bardzo ważna jest również jej jednorodność, strukturalność oraz smakowitość, co zapewni tak ważne w tym okresie – wysokie pobranie suchej masy.

Kiedy przeprowadzamy pierwszy udój po porodzie?

TK: Tak szybko, jak to możliwe. Oczywiście używamy czystego i sprawnego aparatu udojowego, gdyż jakość mikrobiologiczna siary jest znacząca dla zdrowia cielęcia.

Pamiętajmy, że im lepiej zadamy o krowę przed porodem, tym lepszą jakość siary uzyskamy. Czyli odpowiednie odpojenie cielęcia siarą zapewni mu lepszą zdrowotność i w przyszłości wyższą wydajność.

TK: Oczywiście. Oto kilka wskazówek na ten temat. Po pierwsze zawsze badamy siarę i określamy ilość zawartych w niej przeciwciał. Na skalibrowany refraktometr nakładamy 2-3 krople siary i odczytujemy wynik. Wynik powyżej 22% BRIX świadczy o dobrej jakości siary, którą z całą pewnością podajemy cielęciu (nadwyżkę możemy zamrozić w banku siary na tzw. czarną godzinę). Po drugie podajemy odpowiednią ilość siary – 10% masy ciała cielęcia, czyli ok. 4 litrów. Najlepiej zrobić to w dwóch porcjach, po dwa litry, w odstępie 2 godz., z uwagi na pojemność trawieńca. Jeśli cielę nie chce pić ze smoczka, nie bójmy się używać sondy! W przypadku siary bardzo dobrej jakości (powyżej 30% BRIX) cielę będzie zabezpieczone już po podaniu 2 l, pod warunkiem, że dostanie ją zaraz po urodzeniu. Pamiętajmy też o odpowiedniej higienie wiaderka lub sondy do pojenia oraz pomieszczenia, w którym znajduje się nowo narodzone cielę.

Kiedy podać cielęciu siarę?

TK: Siara to pierwszy i najważniejszy pokarm cieląt. Podajemy ją najwcześniej, jak się da. Przystawalność przeciwciał spada w ciągu pierwszych 6 godz. życia cielęcia o ok. 40%, a po upływie 24 h zanika zupełnie. Nie przegapmy tego czasu! I jeszcze bardzo ważna kwestia – aż 70% cieląt pijących siarę samodzielnie z wymienia nie pobiera wystarczającej ilości przeciwciał, więc nawet jeśli cielę ssło matkę samo, podajmy mu siarę dodatkowo. Warto również kontrolować skuteczność odpojenia – można to zrobić, badając surowicę krwi cieląt pomiędzy 24. a 48. godziną życia. Wynik powyżej 15 g/l IgG świadczy o bardzo dobrze zabezpieczonym cielęciu.

Kiedy zacząć podawać preparaty mlekozastępcze?

TK: Po trzecim dniu życia cieląt następuje bardzo ważny okres karmienia ich preparatem mlekozastępczym. Powinien on trwać przez kolejne osiem tygodni, w ciągu których dążymy do podwojenia masy urodzeniowej zwierzęcia. Dlatego też podawany preparat powinien być najwyższej jakości. Wybierając taki produkt, należy zwrócić uwagę na jego skład. Bardzo ważne, aby głównym surowcem użytym do produkcji preparatu było mleko w proszku (najlepsze preparaty zawierają go powyżej 50%), a składniki roślinne stanowiły bardzo mały udział. Należy też sprawdzić skład analityczny mleka, który powinien zawierać 22% białka, 19% tłuszczu, powyżej 40% laktozy oraz nie zawierać w ogóle włókna. W swojej codziennej pracy rekomenduję hodowcom preparaty mlekozastępcze z linii Agrolak firmy Agrocentrum. Hodowcy chętnie wybierają naszego Czempiona. Produkowany jest on w unikalnej metodzie co-spray, dzięki której jest bardzo dobrze rozpuszczalny oraz nie tworzy osadu na wiaderkach. Dzięki surowcom najwyższej jakości i zabezpieczeniu prebiotycznym gwarantuje zdrowy odchów cieląt i wysokie dobowe przyrosty.

Jak odpowiednio przygotować pójło?

TK: Aby pójło miało odpowiednie stężenie, trzeba użyć 140 g preparatu na 1 l roztworu. Dla przykładu – aby przygotować 10 l pójła, mieszamy 1400 g preparatu z 8 l wody. Po wymieszaniu uzupełniamy wodę do pożądanego poziomu, czyli do 10 l. Pamiętajmy, aby temperatura podawanego preparatu mlekozastępczego wynosiła pomiędzy 38-40 st. C. Należy też pamiętać, że preparat mlekozastępczy nie zastąpi świeżej wody, która powinna być dostępna całą dobę. Dobrą praktyką jest, aby każde cielę było pojone własnym wiaderkiem, zapobiegając to rozprzestrzenianiu się ewentualnych chorób.

AGROCENTRUM

POLSKI
PRODUCENT
PASZ

WSPÓLNIE

osiągamy wysokie WYNIKI

Dystrybutor:
P.P.H.U. SAN-PASZ
GRZEGORZ FINC
BYSŁAW 32
tel. 607 596 709

Chcesz być na bieżąco,
szukaj nas w social media
@agrocentrum

Czym się teraz jeździ? Nowości w salonie ciągników!

Sprawdzamy konkretne modele włoskich, czeskich, a nawet indyjskich marek ciągników. Jakie jest ich wyposażenie, moc i cena? Przyglądamy się nowoczesnym maszynom, a w naszym przeglądzie analizujemy nawet chiński sprzęt i elektryczne ładowarki teleskopowe.

Adam Wesołowski na tle 155-konnego ciągnika marki McCormick.

Motoryzacja, zwłaszcza w kontekście aut osobowych, dość często pojawia się w przestrzeni publicznej. Europejski rynek zalewają nowe modele, które przywędrowały do nas z dalekich Chin, a gorącym tematem pozostają niezmiennie samochody elektryczne.

Ale przemysł motoryzacyjny niejedną ma twarz, a jego ogromną gałęzią jest produkcja sprzętu dla branży rolniczej. Czym się teraz jeździ i jakie sprzęty wykorzystuje w pracy w terenie? Co z markami, które stają się alternatywą dla największych graczy? Jak silniki są na topie? Zaglądamy do salonu ciągników i maszyn rolniczych.

Włoski z amerykańskim rodowodem

O nowinkach motoryzacyjnych w branży rolniczej rozmawiamy z **Adamem Wesołowskim** – dyrektorem handlowym firmy Inter-Vax ze Żnina, która na rynku funkcjonuje od 35 lat.

Specjalista skupia się na trzech producentach ciągników – dwóch, którzy szybko zyskują popularność – głównie dzięki niezawodności

i konkurencyjnym cenom oraz jednym bardzo rozpoznawalnym, zwłaszcza w Polsce.

– Zaczniemy od stosunkowo nowej marki, czyli McCormick. To włoski producent ciągników. Przedział mocy silników jest tutaj szeroki: od 50 do 320 koni mechanicznych. Wybór modeli jest naprawdę bardzo duży. Mamy do czynienia z nowoczesnymi ciągnikami, produkowanymi przez fabrykę we Włoszech, a sama marka McCormick pochodzi z USA – wyjaśnia Adam Wesołowski.

Podkreśla, że mowa tu o wyspecjalizowanym sprzęcie. Ciągniki są wyposażone w nawigację samojeżdżącą i systemy obsługi programu Rolnictwo 4.0.

– Program 4.0 dotyczy zakupu maszyn z dofinansowaniem. Chodzi o sprzęt do precyzyjnej obsługi współpracujący z oprogramowaniem, które rolnik posiada w gospodarstwie. Działa to tak, że maszyna w czasie pracy na polu musi łączyć się i wymieniać dane w czasie rzeczywistym właśnie z oprogramowaniem gospodarstwa – tłumaczy dyrektor handlowy.

Zetor to od lat sprawdzona marka na polskim rynku.

Największy producent na świecie z... Indii?

Ciekawą propozycją, z pozoru nieco egzotyczną, może okazać się indyjska marka Solis. Jak zaznacza Wesołowski, Solis jest największym producentem ciągników na świecie, w Inter-Vaxie zajmują się ich dystrybucją od 3 lat.

– W przypadku tej firmy mamy obecnie ciągniki o mocy od 16 do 90 KM. Wiemy, że pracują nad takim o mocy 110 KM, który powinien ukazać się jeszcze w tym roku. Są to proste, mechaniczne pojazdy. Małe 16-26 KM wykorzystywane do lekkich prac w sadownictwie, ogrodnictwie, ale też przez hodowców koni. Większe, czyli 50 KM wżwyz sprawdzają się w gospodarstwach jako ciągniki pomocnicze – przekazuje nasz rozmówca.

Sprawdzony sąsiad

Wiodącą marką na rynku bez wątplenia pozostaje Zetor. W gamie znajdują się silniki od 76 do 164 KM. Zetor jest czeskim producentem wywodzącym się ze Słowacji. Polska od kilku lat po-

zostaje największym importerem tych ciągników na świecie.

Aktualnie zmieniane są nazwy poszczególnych modeli – na wzór systemów firm zachodnich. W Zetorach będą zatem modele serii: 4, 5 lub 6. Jak słyszymy od specjalisty, w ciągu miesiąca powinien ukazać się pierwszy ciągnik model 5 fortera – z silnikiem Deutza.

Porównanie: podzespoły te same, a cena o 1/3 niższa

Dopytujemy Adama Wesołowskiego o porównanie wymienionych dotychczas ciągników do sprzętów innych, znanych marek na świecie. Jak tłumaczy, w McCormick wykorzystywany jest dokładnie ten sam silnik (FPT) i skrzynie, co w New Hollandzie czy Case.

– Jeśli chodzi o podzespoły, to ciągniki te są bardzo podobne. Różnią się wyglądem zewnętrznym, symbolem i producentem. Większość ciągników jest teraz produkowanych na stałych podzespołach, silnikach FPT, Deutz czy Kubota. Ze względu na emisję spalin firmy nie produkują swoich silników, tylko kupują je od zewnętrznych producentów. Jest to dla nich korzystniejsze, silniki są od razu dostosowane do wymaganej aktualnie emisji EURO 5 – mówi specjalista. Podkreśla: kupujący często nie wiedzą, że „niebieski” ciągnik jest tak samo wyposażony, jak ten „czerwony”. A różnica w cenie (z uwagi na logo) może sięgać 30%, a w niektórych przypadkach nawet 50%!

Konkretne przykłady? Cena 6-cylindrowego (160 KM) McCormicka, do ciężkiej pracy, zaczyna się od 380 tys. zł netto. Mocny ciągnik tego producenta, z bardzo

bogatym wyposażeniem, nawigacją, bezstopniową skrzynią i mocą 240 KM kosztuje ok. 600 tys. zł netto wżwyz.

– W ciągnikach najważniejsza jest moc, czyli konie mechaniczne, ale też liczba cylindrów: 3, 4 lub 6. Zawsze trzeba dobrać odpowiedni sprzęt do potrzeb rolnika. Do tych kwestii podchodzimy bardzo indywidualnie – mówi Wesołowski.

Ogromny wybór maszyn, dużo polskich marek

Ciągniki to rzecz jasna nie wszystko. Warto zauważyć, że na rynku obecnych jest wielu producentów przeróżnych maszyn rolniczych. Adam Wesołowski zaczyna od rodzimych, polskich firm, choćby: Unia Grudziądz (dawniej głównie pługi do orki, obecnie tzw. crossy, siewniki czy opryskiwacze), AgroTom (maszyny uprawowe), SaMASZ (przede wszystkim maszyny zielonkowe do uprawy łąk), Sipma (prasy, rozrzutniki, owijarki). Nowoczesne marki zachodnie to np. Amazone, Krone czy Maschio Gaspardo.

– W ofercie mamy też sprawdzone ładowarki teleskopowe włoskiej firmy Dieci. W tym roku planujemy stworzyć plac wystawowy ładowarek. Będzie ich ponad 10, powstanie specjalny tor, na którym będzie można przetestować taki sprzęt – dodaje Adam Wesołowski.

Elektryki

Co z chińską motoryzacją specjalistyczną? Czy podobnie jak na rynku aut osobowych, pojawiają się ciągniki z tego azjatyckiego kraju?

– Pojawiają się takie firmy, ale musimy przyznać, że na razie podchodzimy do nich z dystansem. Oferujemy sprawdzony sprzęt i nie chcemy wchodzić w wynalazki, również dlatego, że mamy pełen serwis. A z dostępnością części do marek chińskich bywa różnie. Sprzedajemy za to, w korzystnych cenach, dobre ładowarki tureckie. To producent, który na naszym rynku jest już od kilku dobrych lat – podkreśla nasz rozmówca.

Czy elektromobilność jest już widoczna w rolniczym świecie? Jak słyszymy, pojawiają się ciągniki elektryczne, ale na razie klienci o nie nie pytają.

– Byliśmy natomiast w fabryce Dieci i tam już od dwóch lat są w ofercie ładowarki elektryczne. Mają tzw. wymienne baterie, trochę na zasadzie elektronarzędzi, choćby wiertarek, zachowując oczywiście pełną skalę. To są maszyny dość drogie, często wykorzystywane w pomieszczeniach, np. w chłodniach, przy warzywach, gdzie nie może być spalin. Sprzęt przydatny w takich miejscach, ale trzeba pamiętać, że cena może być nawet 2 razy wyższa niż w przypadku silników spalinowych – kończy Adam Wesołowski.

Tekst i fot. Kamil Tajl

Nowoczesna ładowarka teleskopowa włoskiej firmy.

FIRMA GRANROS OFERUJE USŁUGI:

- siew pasowy z podsiewem nawozu
- talerzowanie z siewem poplonu
- omlot kombajnem CLAAS TRION
- prace ładowarką teleskopową JCB

GRANROS 501 726 216

INTER - VAX ŻNIN

**ODDZIAŁ
SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE**

ul. Kościuszki 15
tel. kom.: 601 900 523
tel. kom.: 798 806 219

**SIEDZIBA GŁÓWNA
UL. DWORCOWA 29**

35 lat
1990-2025

88-400 ŻNIN

SPRZEDAŻ CIĄGNIKÓW I MASZYN

TEL. 606 407 352

SPRZEDAŻ CZĘŚCI ZAMIENNYCH

TEL. 798 806 204 (możliwość wysyłki)

SPRZEDAŻ / SERWIS / FINANSOWANIE

AgroTom
PRODUCENT MASZYN ROLNICZYCH

**MASCHIO
GASPARDO**

CIĄGNIKI / MASZYNY ROLNICZE / CZĘŚCI ZAMIENNE

Solis

od 16 KM do 90 KM

Zetor

od 90 KM do 170 KM

MCCORMICK

od 61 KM do 313 KM

Zetor

MCCORMICK

Solis

DIECI

AgroTom

SaMASZ

METAL-FACH

**MASCHIO
GASPARDO**

UNIA

**POMOT
CHOJNA**

**FORTIS
TECHNOLOGY**

ARKOP

PROMAR

**POM
AUGUSTOW**

STIHL

Makita

KÄRCHER

Milwaukee

Tama

agrifirm

BASF
We create chemistry

Elektroniczne systemy zbierają informacje o zwierzętach i wspomagają chów

Krowy mają... liczniki kroków i przeżuwania. Rolnik z domu widzi, co u nich „w trawie piszczy”

System monitoringu stada za pomocą responderów jest innowacyjną formą hodowli dla bydła mięsnego, bowiem wykorzystanie elektronicznych systemów zbierających informacje o zwierzętach nie jest w tym przypadku tak popularne, jak przy hodowli krów mlecznych. Zatem, czym jest system monitoringu stada i w jaki sposób pomaga rolnikowi w prowadzeniu gospodarstwa? Dlaczego system monitoringu zwiększa efektywność zarządzania stadem?

są inne sprawy. Czasu brakuje. Nieraz było tak, że nie sprawdziłem w odpowiednim momencie i nie wiedziałem, czy ruja zaczynała się, czy kończyła. System z 12-godzinnym wyprzedzeniem podpowiada. Teraz zawsze mogę cofnąć się na wykresach do odpowiedniego czasu i sprawdzić, co się działo. System podpowiada także informacje dotyczące zdrowia zwierzęcia. Ocenia je. Głównie jednak ułatwia inseminację. Widzę, że to się sprawdza. Nie muszę poświęcać czasu na samodzielną obserwację. (...) Ta obserwacja jest jak gdyby czasem kupionym. Czasu podobno nie można kupić. A ja kupiłem – chwalił wdrożony w swoim gospodarstwie system monitoringu Roman Iwicki.

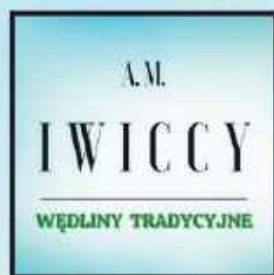
„Dodatkowe oczy, a w dodatku bardzo dokładne”

Zgromadzone przy pomocy responderów dane są przekazywane do „bazy”, którą u naszego rozmówcy docelowo jest smartfon albo komputer. Analiza odbywa się na tych urządzeniach. Słyszymy, że bazując na zasobach gromadzonych przez respondery, ważna jest rutyna, bo to właśnie z powtarzalności wnioskuje się, czy zaczyna dziać się cokolwiek, co odbiega od stałego układu zachowań, czyli wcześniej zebranych danych behawioralnych. Zastosowanie tego typu technologii, którą można nazwać inteligentną, wspomaga chów bydła, bo przy większej ilości sztuk w stadzie, niemożliwe jest wychwycenie wszystkich zmian. Rutyna potrzebna jest również, np. po to, aby w nocy, kiedy bydło powinno leżeć, jest spłoszone, bo np. w jego pobliżu pojawiły się wilki. Wtedy nasz rozmówca otrzymuje powiadomienie, że jest coś nie tak. Rolnik komentuje, że ten innowacyjny system to

Roman Iwicki w ubiegłym roku zajął I miejsce w konkursie na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w województwie kujawsko-pomorskim, a następnie wywalczył III miejsce w rywalizacji na szczeblu ogólnopolskim. Główną dziedziną jego rolnej działalności jest hodowla bydła mięsnego rasy hereford, którą monitoruje poprzez respondery.

Reklama

Polecamy swoje wędliny

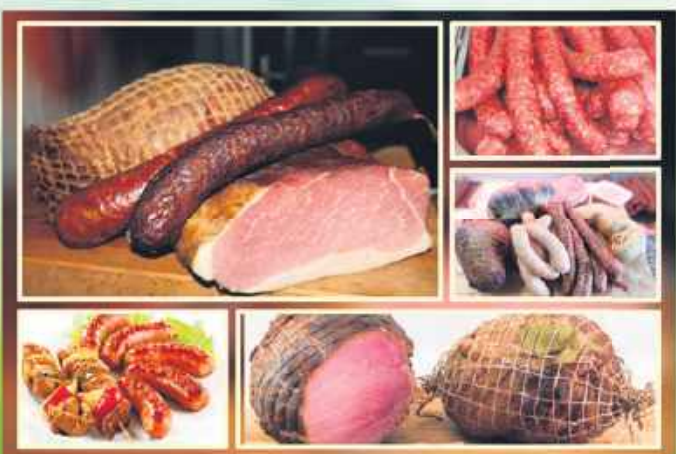

Andrzej i Magdalena Iwicy
Lipienica 3
86-182 Świekatowo

Rolniczy Handel Detaliczny

Tel.: 660-837-615

www.facebook.com/iwicy/

Czym jest system monitoringu stada i w jaki sposób pomaga rolnikowi w prowadzeniu gospodarstwa? O tym rozmawiamy z praktykiem tego mechanizmu **Romanem Iwickim** z Lubiewa, który latem 2024 roku zdecydował się na wdrożenie w swoim ekologicznym gospodarstwie, innowacyjnego dla hodowli bydła mięsnego systemu.

„Ta obserwacja jest jak gdyby czasem kupionym”

Przybliży na podstawie rozmowy z Iwickim i jego dotychczasowych doświadczeń, czym jest system monitoringu stada (w przypadku naszego rozmówcy bydła rasy hereford hodowanego w systemie otwartym) i w jaki sposób pomaga rolnikowi w prowadzeniu gospodarstwa.

Krowy mają zamontowane na obrozach przy szyi małe czujniki nazywane responderami, które zbierają najogólniej rzecz ujmując dane o tym, co robi

poszczególne sztuki ze stada. Ile je i ile przeżuwa, jak wygląda jej aktywność czy jaką ma temperaturę. Najważniejszymi gromadzonymi danymi są jednak te związane z rują.

– System bardzo pomaga mi określić czas rui i okres, kiedy inseminować. Odciażyło mnie to od obserwacji, bo bez tego systemu trzeba było 2 lub 3 razy dziennie dokonywać 15-minutowej obserwacji. A wiadomo, jak to w gospodarstwie czy życiu,

Zwierzęta hodowane są w systemie otwartym, czyli stale mają dostęp do pól z pastwiskami, co tylko zwiększa ich rangę w gospodarstwie.

„dodatkowe oczy, a w dodatku bardzo dokładne”.

– System też się uczy, bo pierwsze 10 dni zbiera tylko dane. Porównuje na przykład jedną sztukę do średniej w stadzie. Jeżeli jest grupa 10 krów, a jedna z nich zaczyna być bardziej ruchliwa i mniej je, to sugeruje, że ona wchodzi w cykl rujowy. (...) Gdybym ja dokonywał tej obserwacji, to zapewne też zauważałbym tę różnicę. Ale wiadomo, że nie mogę tego robić 24 godziny na dobę. A system właśnie tyle działa. Zbiera informacje w dzień i w nocy. Pada, czy nie pada, zimno czy nie. Posługując się przykładem krowy, która przestaje jeść. Ja sam przez pierwszą dobę nie zauważę, że ona je mniej. Potrzebowałbym nawet dwóch dni. Wtedy zwrócę uwagę, że po ta-

kim czasie porusza się wolniej za całym stadem. Dzięki elektronicznemu systemowi mam informacje o wiele szybciej, że podnosi się jej temperatura lub mniej je. Człowiek może szybciej wkroczyć do akcji. A jeżeli jest taka potrzeba, zareaguje szybciej również lekarz weterynarii – wyjaśnia Roman Iwicki.

Warto podkreślić, że monitoring stada – co szczególnie ważne w rolnictwie ekologicznym – zmniejsza ryzyko stosowania antybiotykoterapii w przypadku chorób, bo zagrożenie jest wykrywane szybciej. Wiadomo, że im szybsza interwencja człowieka, tym lżejszymi środkami można spróbować pomóc zwierzęciu. System monitoringu stada przede wszystkim, jak już wspominaliśmy wspomaga sterowa-

nie cyklem rozrodczym u krów i zastępuje techniki hormonalne, które w gospodarowaniu ekologicznym są niedozwolone. Dlatego, jak deklaruje nam Roman Iwicki, ten system ułatwia mu zarządzanie.

Wyjątkowość w hodowli bydła mięsnego

Dodajmy, że gospodarz w swoim stadzie wdrożył system monitoringu zamontowany na obrozach przy szyi. Mógł on zostać jednak zastosowany w formie kolczyka lub chipu. Aby mógł odczytywać gromadzone dane, potrzebny jest dostęp do internetu i anteny, która zbiera sygnały z responderów.

– Przy hodowli bydła mlecznego, które znajduje się w oborze, łatwiej jest

Monitoring stada pozwala na jego stałą obserwację i interwencję, gdy tylko zajdzie taka potrzeba. Specjalne urządzenia nie są szkodliwe dla bydła.

pod względem technicznym. Ja muszę mieć większy zasięg, bo bydło chodzi na pastwiska – przyznaje Iwicki.

Monitoring stada jest nowością, jeśli chodzi o gromadzenie danych na temat stad bydła mięsnego.

– W przypadku Polski i bydła mięsnego takie zastosowanie jest

na razie rzadkie. U stad mlecznych jest – strzelam – w naszym powiecie średnio tyle tych monitorinków, ile w bydłach mięsnych w całej Polsce. W hodowli mięsnej jest to coś wyjątkowego, ale w mlecznej staje się coraz popularniejsze – podsumowuje Roman Iwicki.

Anna Lipska

Responderzy pomagają przede wszystkim kontrolę rui, ale także działają na korzyść monitoringu zdrowia poszczególnych sztuk ze stada.

Reklama

Systemy monitorowania krów regularnie zyskują na popularności.

Stosowane są dla:

- bydła mięsnego,
- bydła mlecznego.

Najczęstsze zastosowania monitoringu dotyczą:

- zdrowia krów w stanie rzeźniczym,
- ryzyka wystąpienia choroby,

- rui,
- inseminacji,
- wycielania.

Monitoring przekazuje informacje do baz danych na aplikacjach:

- smartfonie,
 - komputerze,
 - innych urządzeniach.
- Bazy danych pozwalają m.in. na pobieranie wyników badań w wybranym okresie, tworzenie statystyk itd.

Wśród różnych rodzajów responderów używanych w danym monitoringu zwierząt są urządzenia, np.:

- opaski,
- kolczyki,
- chipy.

Rynek oferuje szeroką gamę marek specjalizujących się w monitoringu bydła (i również szeroki zakres cen). Firmy proponują personalizację oferty pod kątem stada.

Ponad 35 lat doświadczenia
Najlepsza jakość
Smaczne, wysoko cenione,
ekologiczne wyroby

Sklep firmowy:
Śliwice,
ul. Dworcowa 3
tel. 52 33 40 200

więcej informacji
- zeskanuj kod

Oferujemy usługowy ubój oraz przerób trzody i bydła.

Polecamy także pieczone dziki, prosiaki
na uroczystości weselne i inne jubileusze
– z dowozem na miejsce.

Rozmawiamy o zagrożeniu, które może pociągnąć za sobą skutki ekonomiczne na wielką skalę

Pryszczycyca i choroba niebieskiego języka. Czy przed tymi chorobami można uchronić zwierzęta?

Polska nie jest już krajem wolnym od choroby niebieskiego języka, a tuż za naszą zachodnią granicą stwierdzono pryszczycę. Są to zagrożenia dla gospodarzy, które generują przede wszystkim straty ekonomiczne, co jest szczególnie trudne w czasach wszechobecnej drożyzny. Jakie są drogi zakażenia w obu chorobach i jak powinna wyglądać ochrona zwierząt przed nimi?

O kolejnych zagrożeniach, z jakimi przyszło mierzyć się polskiemu rolnictwu, rozmawiamy z inspektorem weterynaryjną lek. wet. **Dominiką Ścieburą** z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Tucholi. Dociekamy, czy obie z chorób, jakimi są pryszczycyca i choroba niebieskiego języka są realnym niebezpieczeństwem.

„Jak każda choroba zakaźna stanowi bardzo duże niebezpieczeństwo ekonomiczne”

Jak czytamy na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii, choroba niebieskiego języka (Bluetongue) jest zakaźną chorobą przeżuwaczy, zarówno domowych jak i dzikich. Zachorować bowiem na nią może bydło, owce i kozy, ale także sarny, jelenie, łosie czy nawet afrykańskie antylopy, wielbłądy oraz słonie. Co warto podkreślić, zwierzęta nie zarażają się bezpośrednio od siebie (drogą kropelkową),

Reklama

a jedynie poprzez owady kłujące – ssące z rzędu muchówek, rodzaju kuczmany oraz poprzez krew lub nasienie. Co za tym idzie, choroba nie przenosi się na inne gatunki zwierząt gospodarskich i domowych oraz na ludzi. Oznacza to, że mięso, mleko, skóry i wełna oraz inne produkty pochodzące od przeżuwaczy nie stanowią zagrożenia dla ludzi.

W artykule skupimy się na bydło, które jest powszechnie hodowane w naszym powiecie. Bydło zakaża się znacznie częściej niż owce, aczkolwiek bydło choruje rzadko. Ponadto wymieniona choroba u bydła przebiega w łagodniejszej postaci niż u owiec. Jednak po przechorowaniu bydło może stać się nosicielem zarazki, co prowadzi do zakażenia kuczmanów i przenoszenia wirusa za ich pośrednictwem na zwierzęta zdrowe.

Ze względu na długi okres wylegania choroby niebieskiego języka objawy kliniczne u bydła mogą

nie być widoczne nawet do 60-80 dni po zakażeniu. Kiedy wystąpią, można zaobserwować m.in. gorączkę, ślinotok, zaczerwienienie i obrzęk błony śluzowej jamy ustnej, owrzodzenie opuszki zębowej i niekiedy końca języka czy rodzenie zdeformowanych cieląt, przy czym deformacje dotyczą najczęściej głowy (na zakażenie najbardziej podatne są płody w okresie rozwoju mózgu).

W ramach monitorowania choroby niebieskiego języka na terytorium Polski, inspekcja weterynaryjna prowadzi badania kontrolne bydła, owiec i kóz w kierunku tej choroby, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt. Próbkę do badań pobierane są w miesiącach maj-czerwiec oraz październik-listopad.

Jak wystrzegać się przeniesienia zagrożenia do swojego gospodar-

O kolejnych zagrożeniach, z jakimi przyszło mierzyć się polskiemu rolnictwu, rozmawiamy z inspektorem weterynaryjną Dominiką Ścieburą z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Tucholi.

stwa? Trzeba zadbać o to, aby zwierzęta miały jak najmniejszy kontakt z owadami. Głównymi zasadami ochrony są przede wszystkim: niekupowanie zwierząt pochodzących z niewiadomego źródła, kupno zwierząt wyłącznie ze świadectwami zdrowia czy zapewnianie okresowych wizyt lekarza weterynarii w gospodarstwie. Zwierzęta przed zachorowaniem można chronić poprzez szczepienie profilaktyczne. Leczenia jako takiego owego nie ma.

Jakie skutki niesie za sobą omawiana choroba?

– Jak każda choroba zakaźna stanowi bardzo duże niebezpieczeństwo ekonomiczne – zwraca uwagę Dominika Ściebura.

„W dalszym ciągu czekamy na ukazanie się rozporządzenia”

W 2024 roku potwierdzono 7 ognisk tej choroby. Natomiast w 2025 roku stwierdzono ją do tej pory w 3 gospodarstwach. Z tego powodu wyznaczono niebieskie

AGRI-TOM

OFERUJEMY USŁUGI ROLNICZE I LEŚNE NA NAJWYŻSZYM POZIOMIE:

- zbiór zielonek przyczepą samozbierającą lub sieczkarnią
- usługa siewu kukurydzy
- zbiór kukurydzy na kiszonkę z odwozem i formowaniem pryzm
- zrębkowanie biomasy z możliwością odwozu
- usługi minikoparką (kopanie, odmulanie, meloriacja rowów)
- wulkanizacja opon rolniczych i ciężarowych
- serwis klimatyzacji
- wynajem siewnika do podsiewu traw
- wynajem rozrzutnika do obornika i wapna
- części rolnicze nowe i używane
- sprzedaż i naprawa pasów do pras

POLECAMY

AGRI-TOM TOMASZ ANDREARCZYK

Lińsk 31, 89-530 Śliwice

Tel.: 509 817 711,

600 665 740, 606 573 362

strefy. Według tego, co napisane jest na stronie wetgiw.gov.pl, niebieskie strefy są obszarami o promieniu 150 km, wytyczonymi wokół ogniska choroby.

– Na mapie zamieszczonej na stronie WETGiW-u możemy na bieżąco śledzić obszary, które objęte są ograniczeniami. Na mapie powiat tucholski praktycznie w całości jest objęty niebieską strefą. Jedynie gmina Lubiewo pozostaje poza jej granicami. Jednak ze względu na fakt, że dotąd nie ukazało się rozporządzenie, w którym oficjalnie powiat tucholski byłby wymieniony jako obszar, na którym występuje choroba niebieskiego języka lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, przyjmujemy, że nasz powiat jest w białej strefie – wyjaśnia w rozmowie z „Tygodnikiem” lekarz weterynarii.

Inspektor weterynaryjny wskazuje, że wciąż obowiązujące rozporządzenie łatwo można odszukać poprzez wpisanie w wyszukiwarce frazy „rozporządzenie niebieski język”. Wyświetli się nam wtedy Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem choroby niebieskiego języka, które wyszczególnia tereny z chorobą niebieskiego języka lub tereny zagrożone wystąpieniem tej choroby. Dokument uwzględnia ww. tereny z podziałem na województwa i powiaty.

– Rozporządzenie z grudnia mówi o tym, że jeżeli rolnik chce zakupić bydło, przemieścić poza obszar niebieski, np. do nas, musi pamiętać o tym, że właściciel sprzedający zobowiązany jest na własny koszt wykonać badania w kierunku niebieskiego języka. Dopiero jeżeli te wyniki są ujemne, musi zgłosić się do powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla miejsca, gdzie te zwierzęta są przetrzymywane i taki lekarz musi wydać zgodę na przemieszczenie. Powiatowy lekarz weterynarii w Tucholi musi zostać powiadomiony o przemieszczeniu zwierząt nie później niż na 24 godziny przed planowanym transportem – słyszymy.

Pryszczycza – czy możliwa jest ochrona hodowli przed zarażeniem?

Pryszczycza (Foot and mouth disease – FMD) jest zakaźną i zaraźliwą chorobą zwierząt parzystokopytnych domowych oraz dzikich. Na zakażenie najbardziej wrażliwe jest bydło, następnie świny, owce i kozy. Chorobę wywołuje wirus, który wydalanany jest przez zakażone zwierzę na około 4 dni przed wystąpieniem u niego objawów chorobowych. Przeżywacze mogą być nośicielami wirusa nawet do trzech lat. Ostatni przypadek FMD w Polsce stwierdzono w 1971 roku. Polska jest uznana za kraj urzędowo wolny od tej choroby przez Światową Organizację ds. Zdrowia Zwierząt (OIE). Jednak o tej chorobie przyszło nam mówić ze względu na potwierdzenie jej ogniska na początku stycznia w miejscowości Hoppegarten w Brandenburgii (Niemcy), około 70 km od granicy z Polską.

– Wirus pryszczycy ze względu na to, że przenosi się przez bezpo-

średni kontakt ze zwierzętami, jest dużo groźniejszy niż wirus niebieskiego języka, bo może rozprzestrzenić się: drogą kropelkową, za pośrednictwem mięsa i produktów mięsnych, mleka, przetworów, nasienia, skór, wełny, paszy, sprzętów czy środków transportu. Chorobę można po prostu zawlec na teren, gdzie ona nie występowała – przestrzega Ściebura.

Wektorem wirusa mogą być również człowiek, ptaki, owady i gryzonie. Zdaniem naszej rozmówczyni bioasekuracja jest najważniejszym aspektem ochrony i zminimalizowania wystąpienia choroby.

Objawami zakażenia u zwierząt są m.in. pęcherzyki i pęcherze występujące: w jamie gębowej, na wargach, języku, w okolicy otworów nosowych oraz na wymieniu, strzykach, w szparze międzyracicowej i na koronkach racic, po ich pęknięciu – nadżerki oraz temperatura ciała podwyższona o 1,5-2,5 stopnia, apatia, obfite ślinienie, kulawizna jednocześnie na wiele kończyn czy sztywny chód. Choroba wiąże się z niewielką śmiertelnością zwierząt dorosłych a zwierzęta młode (cielęta, prosięta, jagnięta) są bardzo wrażliwe i często padają z powodu zapalenia mięśnia sercowego bez innych oznak choroby.

Stwierdzenie choroby wiąże się z wybićciem pogłowia zwierząt

– Pryszczycza jest groźną wirusową chorobą, która szybko się rozprzestrzenia. W Polsce i Unii Europejskiej zgodnie z wytycznymi WOAH pryszczycza jest chorobą objętą obowiązkiem zwalczania. W ogniskach choroby wdrażane są standardowe procedury, takie jak w przypadku innych chorób zwalczanych z urzędu – likwidacja i utylizacja zwierząt, utylizacja ściółki, paszy i nawozów naturalnych, a także mycie i dezynfekcja obiektów i elementów wyposażenia – słyszymy od inspektora weterynaryjnego.

Chorobą mogą zarazić się również ludzie. Objawy obejmują zmiany pęcherzykowe na błonach śluzowych jamy ustnej, na skórze dłoni/stopach, ale także gorączkę, ból gardła, bóle głowy. Przebieg choroby jest łagodny i kończy się wyzdrowieniem w ciągu 1-2 tygodni. Choroba nie stanowi większego zagrożenia dla ludzi. Jak czytamy na stronie wetgiw.gov.pl ludzie zarażają się w wyniku bezpośredniego kontaktu z chorym zwierzęciem, jak również spożywając mięso, mleko i niepasteryzowane przetwory mleczne pochodzące od zakażonego zwierzęcia.

Czy możemy mówić o realnym zagrożeniu dla polskiego rolnictwa w związku z wystąpieniem choroby tuż za granicą Polski?

– Sytuacja epidemiologiczna jest stabilna, a ryzyko zawleczenia choroby z Niemiec jest coraz niższe. Aktualnie posługuję się komunikatem głównego lekarza weterynarii z 14 lutego tego roku. Do dziś [24 lutego – przyp. redakcji] miały być prowadzone kontrole na granicy, natomiast ze względu na poruszenie wśród rolników ich czas został przedłużony – dodaje lekarz weterynarii.

Tekst i fot. Anna Lipska

Reklama

SKUP ZBÓŻ I RZEPAKU

SPRZEDAŻ MATERIAŁU SIEWNEGO I NAWOZÓW

AGRO-ZEA Sp. z o.o.

Budyń 1, 86-122 Bukowiec

523 322 794 | 606 354 036 | 608 318 579

piotr.kurtys@agro-zea.pl

URZĄDZENIA OGRODOWE

STIHL

AUTORYZOWANY DEALER:

SKLEP I SERWIS BIERNAT

TUCHOLA, BYDGOSKA 13/1

503 599 458, 504 992 164, 500 415 018

2025 rok ze wsparciem z ARiMR

Nowy rok niesie za sobą możliwość uzyskania wsparcia finansowego dla gospodarstw rolnych. By być na bieżąco z prowadzonymi przez Agencję naborami, Magdalena Kiciak-Kucharska Dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR zachęca do obserwowania strony Agencji.

Magdalena Kiciak-Kucharska
Dyrektor
Kujawsko-Pomorskiego
Oddziału
Regionalnego
ARiMR w Toruniu

Ważne informacje dla beneficjentów poddziałań premiowych PROW 2014-2020

ARiMR przypomina, że zakończenie realizacji biznesplanu i złożenie wniosków o płatność drugiej raty pomocy przez beneficjentów następujących poddziałań premiowych objętych PROW 2014-2020:

- 6.1 „Premie dla młodych rolników”,
- 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”,
- 6.3 „Restrukturyzacja małych gospodarstw”

powinno nastąpić w nieprzekraczalnym terminie **do 31 sierpnia 2025 r.**

Beneficjenci ww. poddziałań premiowych mogą rozliczyć projekty w maksymalnym terminie nie dłuższym niż do dnia 31 sierpnia 2025 r., przy czym powinien zostać zachowany odpowiednio 2 letni (6.2) lub 3 letni (6.1, 6.2) termin na realizację biznesplanu, wynikający z decyzji o przyznaniu pomocy.

Warunkiem koniecznym umożliwiającym Agencji wypłatę drugiej raty pomocy jest zrealizowanie przez beneficjenta całego biznesplanu w ww. terminach.

Pierwszy nabór wniosków w ramach interwencji I.12.1 o dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich dobiega końca

Do 28 lutego rolnicy, którzy hodują świnię, bydło, owce, kozy, konie lub drób i ubezpieczyli posiadane zwierzęta od ryzyka wystąpienia co najmniej jednej z kilkudziesięciu chorób zakaźnych, mogą ubiegać się o refundację 70 proc. opłaconej składki. Pomoc realizowana jest w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, a wnioski są przyjmowane wyłącznie drogą elektroniczną.

„Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich” to kontynuacja znanego rolnikom z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 działania „Zarządzanie ryzykiem”. Realizowana w ramach PS WPR 2023-2027 interwencja została jednak rozszerzona o nowe gatunki zwierząt gospodarskich oraz rodzaje chorób, na które można otrzymać wsparcie.

Rolnicy, którzy chcą wnioskować o taką pomoc, powinni:

- dysponować nieruchomością, na której terenie prowadzona jest działalność rolnicza;
- zawrzeć umowę ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia u zwierząt co najmniej jednej z następujących chorób: pryszczycy, klasycznego pomoru świń, afrykańskiego pomoru świń, wysoce zjadliwej grypy ptaków, afrykańskiego pomoru koni, księgosuszu, pomoru małych przeżuwaczy, choroby pęcherzykowej świń, choroby niebieskiego języka, ospy owiec lub ospy kóz, gorączki doliny Rift, choroby guzowatej skóry bydła, pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej, wenezuelskiego wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni, choroby krwotocznej zwierzęcy płowej, zarazy płucnej bydła, rzekomego pomoru drobiu, gruźlicy bydła, brucellozy bydła, brucellozy owiec i kóz, węglik, wścieklizny, bąblowicy, przenośnych gąbczastych encefalopatii, kampylobakteriozy, listeriozy, salmonellozy odzwierzęcej, włośnicy, szczepu E. coli wytwarzającego werotoksynę, zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła (otrętu bydła), wirusowej biegunki bydła, choroby mętwikowej bydła, zarazy rzęsiastkowej bydła, enzoootycznej białaczki bydła, gorączki Q, paratuberkulozy;
- mieć polisę obejmującą ubezpieczenie co najmniej: 1000 sztuk rzeźnych: kurcząt, gęsi, kaczek, perlic, indyków lub drobiu mięsnego; 14 sztuk świń lub 4 sztuk bydła, owiec, kóz lub koni.

Pomoc przyznawana jest w formie refundacji 70 proc. opłaconej składki pod warunkiem, że z umowy ubezpieczenia wynika, że wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku wystąpienia ponad 20 proc. strat w produkcji zwierząt spowodowanych przez co najmniej jedną z ww. chorób. Istotne jest również to, że okres objęty ubezpieczeniem nie może rozpocząć się przed 1 stycznia 2024 r., a starający się o dofinansowanie nie korzystał z innych dopłat do ubezpieczenia.

Wnioski o przyznanie pomocy można składać od 27 stycznia do 28 lutego 2025 r. wyłącznie za pośrednictwem formularza udostępnionego na Platformie Usług Elektronicznych ARiMR. W drugiej połowie 2025 roku w harmonogramie planowanych naborów wniosków w ramach Planu Strategicznego

dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 zaplanowany jest II nabór wniosków w ramach interwencji I.12.1 Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich.

Obowiązek udziału w szkoleniu

Do 14 marca 2025 r. rolnicy, którzy ubiegali się o płatności dobrostanowe w ramach ubiegłorocznej kampanii, powinni wziąć udział w szkoleniu dotyczącym metod ograniczających stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej. Natomiast do 21 marca 2025 r. należy dostarczyć do ARiMR zaświadczenie potwierdzające udział w takim kursie.

Szkolenia na temat metod ograniczających stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej są organizowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego i wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Dostępne są różne formy kształcenia dla ubiegających się o przyznanie wsparcia w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt:

- kurs internetowy – więcej informacji na stronie CDR – otwórz;
- webinaria prowadzone przez przeszkolonych doradców rolnych;
- stacjonarne wykłady organizowane przez ODR-y.

W przypadku niespełnienia obowiązku udziału w szkoleniu, trzeba się liczyć z ryzykiem nałożenia kary w wysokości 30 proc. należnej płatności. Zaświadczenie o ukończeniu kursu najlepiej złożyć za pomocą aplikacji eWniosekPlus.

Pomoc dla producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń

Pomoc finansowa dla producentów świń, którzy zaprzestali produkcji świń w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Pomoc jest skierowana do producenta rolnego:

1. któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
2. który w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 9, art. 45 ust. 1 pkt 3a, art. 46 ust. 3 pkt 3a, art. 47 ust. 1 lub art. 48b ust. 1 pkt 2 lub ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, zaprzestał produkcji świń.

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej należy składać **do kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy**, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez ARiMR

- bezpośrednio w kancelarii Biura Powiatowego,
- za pośrednictwem platformy ePUAP lub usługi mObywatel na stronie gov.pl,
- listownie za pośrednictwem operatora pocztowego (najlepiej rejestrowaną przesyłką pocztową),
- za pomocą publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczonej przez operatora wyznaczonego (PURDE) na adres do doręczeń elektronicznych (ADE).

Nabór wniosków prowadzony jest w systemie ciągłym.

Zbliża się Kampania 2025

Wzorem lat ubiegłych, wnioski o przyznanie płatności w roku 2025 będzie można złożyć w terminie podstawowym, tj. od dnia 15 marca do dnia 15 maja 2025 r. Istnieje również możliwość złożenia wniosków w terminie sankcyjnym, tj. w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, lecz w takim przypadku na rolnika będzie nałożona kara w wysokości 1% danej płatności za każdy dzień opóźnienia, nie licząc dni ustawowo wolnych od pracy oraz sobót. Wnioski będą składane w aplikacji eWniosekPLUS.

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz niektórych innych ustaw, przedłożony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Najważniejsze zmiany i uproszczenia w zakresie płatności bezpośrednich i płatności obszarowych II filaru WPR, które MRiRW proponuje wdrożyć od kampanii 2025 r.:

- ❖ warunkowość – wdrożenie od dnia 1 stycznia 2025 r. normy GAEC 2 Ochrona terenów podmokłych i torfowisk.
- ❖ warunkowość społeczna – nowy mechanizm polegający na uzależnieniu wysokości wsparcia od przestrzegania wybranych krajowych przepisów z zakresu prawa pracy oraz zasad BHP i jest obligatoryjnym elementem systemu płatności we wszystkich państwach UE od roku 2025 r.

❖ Ekoschematy obszarowe:

- rozszerzenie przepisów ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji o możliwość ubiegania się przez rolników o wsparcie nie tylko do gruntów ugorowanych, ale także do gruntów ugorowanych, na których położone są nowo utworzone elementy krajobrazu (żywoploty, pasy gruntów zadrzewionych, zadrzewienia liniowe, pojedyncze drzewa, zagajniki śródpolne, rowy, oczka wodne, miedze śródpolne lub strefy buforowe),
- rozszerzenie ekoschematu Retencjonowanie wody na TUZ o obszary objęte nową normą GAEC 2,
- zróżnicowanie stawek w ramach ekoschematu Integrowana Produkcja Roślin,
- obniżenie punktacji w ramach praktyk: Uprozczone systemy uprawy oraz Wymieszanie słomy z glebą w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi,
- w zakresie ekoschematu Biologiczna ochrona upraw wprowadzenie od 2025 r. możliwości wsparcia do stosowania nawozowych produktów mikrobiologicznych,
- wdrożenie nowego ekoschematu Materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany z założeniem, że płatność będzie przyznawana do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany określonych gatunków roślin, tj. zbóż i ich mieszanek, roślin strączkowych oraz ziemniaków,
- wprowadzenie limitu powierzchniowego na poziomie gospodarstwa – płatność będzie przyznawana do łącznej powierzchni zgłaszanej do płatności w ramach wszystkich ekoschematów obszarowych lub praktyk lub wariantów, ale nie większej niż 300 ha użytków rolnych, z wyjątkiem ekoschematu retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych.

❖ Ekoschemat Dobrostan zwierząt

- zmiana warunków kwalifikowalności do płatności zwierząt w ramach dobrostanu tuczników polegająca na zwiększeniu z 50 km do 100 km odległości siedziby stada loch, od których mogą pochodzić tuczniaki kwalifikujące się do płatności dobrostanowej oraz zmiana przelicznika DJP dla tuczników z 0,3 na 0,1.

❖ Inwestycje i premie leśno-zadrzewieniowe

- zmiany w Interwencji 10.12 Tworzenie zadrzewień śródpolnych oraz Interwencji 10.13 Zakładanie systemów rolno-leśnych w celu dostosowania interwencji do aktualnych potrzeb środowiskowych i społecznych, poprzez rozszerzenie listy drzew, którymi mogą być prowadzone nasadzenia, o drzewa wspierane w ramach interwencji I 8.4. – Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych.
- w ramach interwencji I 10.11. Zalesianie gruntów rolnych, I 10.12. Tworzenie zadrzewień śródpolnych oraz I 10.13. Zakładanie systemów rolno-leśnych dodanie nowego kryterium wyboru operacji, w ramach którego preferowane będą zalesienia, zadrzewienia i systemy rolno-leśne wykonane przy użyciu co najmniej 4 różnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, co przyczyni się do zwiększenia bioróżnorodności.

Proponowane zmiany wymagają akceptacji Komisji Europejskiej.

Harmonogram naborów wniosków

Zachęcamy do zapoznania się z harmonogramem planowanych przez ARiMR naborów wniosków w ramach PS WPR na lata 2023-2027 w 2025 roku dostępnego na stronie www.gov.pl/web/arimr

W harmonogramie znalazły się m.in. nabory:

- interwencje w sektorze pszczałarskim;
- interwencje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej;
- rozwój małych gospodarstw, w tym:
- interwencje leśne;
- premie dla młodych rolników.

Zachęcamy do zapoznania się ze stroną internetową ARiMR, na której na bieżąco informujemy o wszystkich trwających oraz planowanych naborach.

Nie otrzymałeś zapłaty za produkty rolne? Zgłoś się po rekompensatę!

Jeśli nie otrzymałeś zapłaty za sprzedane produkty rolne od podmiotu prowadzącego skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych (który jest niewypłacalny w latach 2023, 2024), staraj się o przyznanie rekompensaty! Trwa nabór wniosków, które będą przyjmowane do 31 marca.

Źródło: MRiRW gov.pl

Takie możliwości wynikają z ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa, a o możliwościach przypomina Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Nabór wniosków o przyznanie rekompensaty rozpoczął się 1 lutego i potrwa do końca marca. Wniosek z tytułu nieotrzymania dopłaty od niewypłacalnych podmiotów może złożyć jeden producent rolny albo ich grupa. Wnioski składa się na w danym oddziale terenowym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR, w naszym przypadku OT Bydgoszcz).

Wierzytelność nie może być przedawniona

Ministerstwo określa dokładnie, w jakich sytuacjach producent rolny lub grupa (charakterystyka wynika z przepisów ustaw) można starać się o rekompensatę w 2025 roku. Ta możliwość dotyczy go, gdy nie otrzymał zapłaty za sprzedane produkty rolne, które sam wyprodukował (lub które zostały wyprodukowane przez grupę). Wierzytelność nie mo-

Jak złożyć wniosek i kogo dotyczy?
Sprawdź na stronie KOWR
– zeskanuj kod QR

że być przedawniona i powstała ona przed datą niewypłacalności podmiotu skupującego. Dłużnik producenta rolnego, który może wnioskować o rekompensatę, musi być podmiotem prowadzącym skup (przez przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych), jest płatnikiem podatku od towarów i usług, a niewypłacalny stał się w latach 2023 i 2024.

Wszelkie szczegóły dotyczące wniosku znajdują się na stronie internetowej Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (kod QR przy artykule). Dowiesz się na niej, jak złożyć wniosek, jakie są zasady wypłaty rekompensat, kto jest producentem, a kto grupą producentów, kiedy podmiot, który ci nie zapłacił, staje się niewypłacalny albo kiedy należność ulega przedawnieniu.

Wielkość rekompensaty

W pigułce wyjaśniamy, że rekompensata przyznawana jest na podstawie decyzji dyrektora oddziału terenowego KOWR, a jej wysokość zostanie wskazana na podstawie procentowej stawki w oparciu o sumę kwot wierzytelności wynikających ze złożonych w roku 2025 wniosków o przyznanie rekompensaty oraz wysokości środków przeznaczonych do wypłaty na ten cel w roku 2025, pomniejszonej o wysokość otrzymanej pomocy *de minimis* w rolnictwie. Ta procentowa stawka na 2025 rok będzie ustalona przez ministra do 31 maja. Dodajmy, że rekompensacie podlegają tylko wierzytelności wynikające z faktur VAT i VAT PR.

(pp)

Reklama, ogłoszenie płatne

WEZMĘ W DZIERŻAWĘ GRUNTY ROLNE w gminach Cekcyn i Bystaw. W celach rolnych.

Tel. 783 240 704

LAMPCAR

CZĘŚCI DO PRZYCZEP I NACZEP

Bydgoszcz, ul. Koronowska 97
www.lampcar.com.pl
tel. 600 324 333

„Płatność dla młodych rolników” i „Premie dla młodych rolników”

Jak zatrzymać młode pokolenie na polskiej wsi?

Od dłuższego czasu mówi się o wyludnianiu polskiej wsi, a zwłaszcza o braku chęci przejmowania gospodarstw rolnych przez młode pokolenia. Na temat proponowanych rozwiązań dla młodych rolników informacji zaczerpnęliśmy w Kujawsko-Pomorskim Oddziale Regionalnym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Toruniu.

W 2025 roku rolnicy, w tym również młodzi rolnicy, będą mogli wnioskować o szereg różnego rodzaju płatności bezpośrednich, płatności w ramach przejściowego wsparcia krajowego oraz interwencje na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) na lata 2023-2027. W artykule skupimy się na – naszym zdaniem – najważniejszych benefitach, na jakie może liczyć młody rolnik.

„Płatność dla młodych rolników” w naszym regionie

W ramach całej gamy płatności bezpośrednich znajduje się „Płatność dla młodych rolników” skierowana wyłącznie do rolników spełniających następujące wymogi: wnioskodawca w pierwszym roku ubiegania się o płatność dla młodych rolników ma nie więcej niż 40 lat i kieruje gospodarstwem, co oznacza, że prowadzi

działalność rolniczą w gospodarstwie osobiście, na własny rachunek i we własnym imieniu, ponosi koszty i czerpie korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności.

Gospodarz ubiegający się o taką płatność ponadto musi mieć m.in. co najmniej: wykształcenie zasadnicze branżowe, średnie branżowe, średnie lub zasadnicze zawodowe w rozumieniu przepisów prawa oświatowego lub 3-letni staż pracy w rolnictwie. Dodajmy, że „warunek posiadania wykształcenia uważa się za spełniony, jeżeli rolnik do dnia 20 września roku, w którym po raz pierwszy ubiega się o przyznanie płatności dla młodych rolników, uzyskał to wykształcenie”.

Dowiedzieliśmy się w Agencji, że w powiecie tucholskim w 2024 roku o „Płatność dla młodych rolników” w ramach płatności bezpośrednich, ubiegało się 146 gospodarzy. Natomiast „stawki płatności ustalane są rocznie wg kursu euro ogłoszonego przez Europejski Bank Centralny na dzień 30 września danego roku. W roku 2024 staw-

ka płatności dla młodych rolników wyniosła 256,55 zł/ha”.

Dla kogo „Premie dla młodych rolników”?

Młodzi rolnicy, którzy dopiero mają zamiar rozpocząć prowadzenie działalności rolniczej lub rozpoczęli ją niedawno, oprócz płatności bezpośrednich mogą skorzystać z programu skonstruowanego specjalnie dla nich. Mowa o interwencji w ramach PS WPR na lata 2023-2024 „Premie dla młodych rolników”.

O tym, kto może zostać beneficjentem pomocy, piszemy w ramce przy artykule. Osoby spełniające kryteria przyznania pomocy mogły ubiegać się o jej przyznanie w naborach przeprowadzonych w latach 2023 i 2024. Z kolei w bieżącym roku nabór wniosków – zgodnie z harmonogramem zamieszczonym na stronie internetowej ARiMR – planowany jest w terminie od 2 czerwca 2025 r. do 31 lipca 2025 r. Wysokość premii dla młodych rolników została określona w Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027 zatwierdzonym przez Komisję Europejską 30 sierpnia 2023 roku (z późniejszymi zmianami). Stanowi ryczałt w wysokości 200 tys. zł wypłacanych w dwóch ratach. 70 procent przyznanej kwoty pomocy należy przeznaczyć na zakup środ-

ków trwałych – wyłącznie nowych oraz wartości niematerialnych i prawnych. W oddziale regionalnym ARiMR w Toruniu wyjaśniono nam, że w chwili obecnej nie planuje się zwiększenia wysokości kwoty pomocy.

Po pozytywnej ocenie wniosku złożonego przez osobę ubiegającą się o premię zawierana jest umowa o przyznaniu pomocy. Pomoc jest wypłacana beneficjentowi w dwóch ratach. Pierwsza z nich wynosi 70 procent kwoty przyznanej pomocy (140 tys. zł), a druga pozostałe 30 procent kwoty (60 tys. zł). Z kolei zobowiązania, jakie ciąży na „młodym rolniku”, określone są w umowie o przyznaniu pomocy i obejmują okres minimum 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, są to m.in. prowadzenie działalności rolniczej jako kierujący, osiągnięcie odpowiedniego wzrostu wielkości ekonomicznej najpóźniej w roku docelowym i utrzymanie tego wzrostu do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

Na koniec dodajmy, że w „dotychczas przeprowadzonych dwóch naborach młodzi rolnicy z województwa kujawsko-pomorskiego złożyli 452 wnioski, w tym 19 wniosków od rolników zamieszkałych w powiecie tucholskim”.

Anna Lipska

Beneficjentem pomocy może być pełnoletnia osoba fizyczna, która:

- nie ukończyła 41 lat,
- rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż 24 miesiące przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy albo nie rozpoczęła jeszcze prowadzenia działalności rolniczej,
- ma nadany numer identyfikacyjny producenta rolnego,
- posiada odpowiednie kwalifikacje lub zobowiąże się je uzupełnić w terminie 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty,
- złoży biznesplan, który zobowiąże się zrealizować w terminie nie dłuższym niż 3 lata kalendarzowe po roku złożenia wniosku.

Pomoc przyznaje się, jeżeli:

- gospodarstwo wskazane w biznesplanie ma powierzchnię UR równą co najmniej średniej powierzchni gospodarstwa w kraju lub województwie, w tym 50% stanowią grunty własne lub dzierżawy z ZWRSP,
- gospodarstwo wskazane w biznesplanie ma powierzchnię UR stanowiących własność wnioskodawcy lub dzierżawy z ZWRSP, równą co najmniej połowie powierzchni minimalnej i wielkość ekonomiczną powyżej 15 tys. euro,
- powierzchnia gospodarstwa nie przekracza 300 ha i wielkość ekonomiczna gospodarstwa nie przekracza 150 tys. euro.

Reklama

**SKLEP
ROLNICZY**
RUNKA

SKLEP ROLNICZY ANNA RUNKA

Buszkowo 10
86-010 Koronowo
Tel. 692-386-942
GODZINY OTWARCIA:
PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK
8:00-17:00
SOBOTA
8:00-14:00

OFERUJEMY:

- CZĘŚCI DO MASZYN ROLNICZYCH
- CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW ROLNICZYCH
- ARTYKUŁY DO PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ
- CZĘŚCI HYDRAULICZNE
- NARZĘDZIA WARSZTATOWE I OGRODOWE
- ARTYKUŁY ZNORMALIZOWANE
- ODZIEŻ OCHRONNĄ

OFERUJEMY:

- PRASOWANIE SŁOMY ORAZ SIANOKISZONKI
- ZBIÓR KUKURYDZY NA KISZONKĘ
- SIEW KUKURYDZY
- SIEW ZBÓŻ
- ROZSIEWANIE WAPNA
- WYWÓZ OBORNIKA
- WYWÓZ GNOJOWICY Z APLIKATOREM
- UPRAWĘ AGREGATEM BEZORKOWYM

USŁUGI ROLNICZE RUNKA
Tel. 539-980-090

WIOSNA 2025

Rozpoczynamy nowy sezon Wiosna 2025 i z nadzieją wypatrujemy pierwszych zabiegów oraz uprawek na polach, by dotrzeć do Państwa gospodarstw w najbardziej newralgicznych momentach i kolejny raz służyć skutecznym wsparciem.

Zespół **Agro-Sieć** jest gotowy na nowe wyzwania Wiosny 2025. Jesteśmy odpowiednio przeszkoleni zarówno w zakresie merytorycznym dotyczącym upraw, jak i w kontekście ich ekonomii.

Taka wszechstronna wiedza pozwala nam świadczyć najlepsze doradztwo oraz budować prawdziwe partnerstwo z Państwa gospodarstwami. Technologie nawożenia i ochrony roślin, które proponujemy, opierają się na najlepszych praktykach, najwyższej skuteczności oraz rzetelnych kalkulacjach tak, aby wybierać rozwiązania korzystne i właściwe. Chcemy zapewnić naszym klientom, że **Agro-Sieć** oferuje sprawdzone koncepcje, o których skuteczności jesteśmy przekonani dzięki liczным powtórzonym próbom na polach całej północnej Polski.

W naszej ofercie znajdują Państwo rozwiązania dostępne wyłącznie w naszej sieci - niosą one za sobą unikatowe korzyści, czego przykładem są chociażby produkty **Fundamental** czy **Biokurator**. Czym są te produkty, które w ostatnim czasie cieszą się coraz większym zainteresowaniem?

Są to produkty mikrobiologiczne, a w ich składzie znajdują się: bakterie kwasu mlekowego, drożdże, bakterie wspomagające fotosyntezę, bakterie rozkładające resztki poźniwe, woda, melasa z trzciny cukrowej.

Dlaczego warto sięgnąć po te produkty? W ostatnich latach obserwujemy coraz gorszy stan fitosanitarny gleb i zubożenie różnorodności mikroorganizmów glebowych.

Wynika to z uproszczonego płodozmianu (dominacja zbóż) oraz intensyfikacji technologii produkcji (duże dawki nawozów mineralnych i pestycydów). Zdaniem naukowców produkty biologiczne są cenne szczególnie ze względu na coraz mniejszą liczbę substancji aktywnych możliwych do wykorzystania w obecnym rolnictwie, a także ze względu na to, że stanowią dodatkowy sposób na ochronę i poprawę zdrowia roślin. Podkreślają jednak bardzo mocno, że produkty mikrobiologiczne powinniśmy traktować jako uzupełnienie - a niekoniecznie jako zamiennik dotąd stosowanych rozwiązań.

Biorewolucja jest odpowiedzią na najnowsze trendy i wyzwania zachodzące w rolnictwie, oczekiwania konsumentów, wycofywanie substancji aktywnych środków ochrony roślin oraz politykę Europejskiego Zielonego Ładu. **Fundamental** i **Biokurator** to innowacyjne produkty mikrobiologiczne, które służą do zaszczepienia gleby i nalistnego działania przeciwko patogenom we wszystkich fazach rozwojowych roślin. Ponadto produkty te posiadają świadectwo kwalifikacji do stosowania w rolnictwie ekologicznym - są całkowicie bezpieczne dla użytkownika i środowiska naturalnego.

Efekty stosowania doglebowo:

- szybki rozkład organicznej biomasy na próchnicę i dostępne dla roślin składniki odżywcze

- aktywacja życia glebowego - wzrost różnorodności biologicznej drobnoustrojów,
- zakłócenie cyklu życia patogenów glebowych,
- lepsza dostępność składników odżywczych,
- lepsza struktura gleby,
- intensywniejszy rozwój systemu korzeniowego.

Efekty stosowania - zabiegi nalistne:

- roślina w okresie wzrostu jest optymalnie zaopatrywana w wapń,
- wapń jest nieodzowny dla ścian komórkowych i chloroplastów,
- bilans wodny rośliny staje się bardziej efektywny
- bardziej żywotne i odporne rośliny (na suszę, upał, szkodniki i choroby),
- skrócenie okresu wegetacyjnego.

Jesteśmy dumni, ponieważ nasze produkty mikrobiologiczne potwierdziły swoje działanie oraz skuteczność dzięki czemu otrzymały prestiżową nagrodę w kategorii „Innowacyjny produkt rolniczy” przyznawaną w plebiscycie VII edycji „Złotej Setki Rolnictwa”, zorganizowanym przez tygodnik „Wprost”.

Fundamental oraz **Biokurator** znajdują się na liście nawozowych preparatów mikrobiologicznych, więc ich aplikacja pozwoli Państwu skorzystać z zapowiadanego ekoschematu:

„NAWÓZOWE PRODUKTY MIKROBIOLOGICZNE”
gdzie szacunkowa stawka płatności ma wynieść **22,47 Euro/ha**

Ważnym elementem dzisiejszego rolnictwa poza wyborem odpowiedniego środka ochrony roślin jest także dodatek odpowiedniego adiuwantu, który podniesie skuteczność oprysku. Dlatego w naszej ofercie posiadamy dwa doskonałe i sprawdzone produkty: **Optimiz** i **ADV Elite**. Pierwszy z nich łączy w sobie właściwości kondycjonera wody i adiuwantu znacznie podnosząc skuteczność produktów wrażliwych na twardą wodę, np. glifosat czy sulfonilomoczniki. Przy okazji **Optimiz** ogranicza znoszenie i spływanie cieczy roboczej z liści. Doskonale homogenizuje ciecz roboczą w przypadku rozwarstwienia roztworu używanego do zabiegu. **ADV Elite** natomiast sprawdza się doskonale wszędzie tam, gdzie potrzebna jest precyzja i doskonałe pokrycie. Zapewnia również lepsze wnikanie substancji organizmów chwastów i szkodników, chroni naniesioną substancję aktywną przed zbyt szybkim rozkładem pod wpływem promieniowania słonecznego.

Wszystkie te nowatorskie metody ochrony testujemy najpierw na naszych własnych polach, zanim wprowadzimy je do oferty, dlatego z pełnym przekonaniem polecamy je Państwu. Nasze motto: „Z nami osiągniesz więcej” zostało już wielokrotnie zweryfikowane przez zadowolonych klientów, którzy skorzystali z naszej wiedzy i wsparcia.

www.agrosiec.pl

W naszej ofercie znajdują Państwo także:

- środki ochrony roślin,
- preparaty mikrobiologiczne,
- materiał siewny
(zbóż, kukurydzy, rzepaku, traw itp.),
- odżywki doliśne,
- nawozy granulowane,
- siatki, sznurki, folie,
- śrutę i pasze,
- paliwa rolnicze.

Zapraszamy Państwa do kontaktu.
Punkt sprzedaży Agro-Sieć Sp. z o.o.

Łyskovo 50

89-520 Gostycyn

883-316-250

e-mail: lyskowo@agrosiec.pl

Zapraszamy!

Za nami tydzień szkoleń Ośrodka Doradztwa Rolniczego w każdej gminie powiatu tucholskiego

Przestrzegają przed nadmiernym stosowaniem antybiotyków. Bo te przestaną działać

Antybiotykoodporność stała się tematem cyklu szkoleń wśród rolników na terenie powiatu tucholskiego. Dane wskazują, że w Europie stopień wykorzystywania antybiotyków spada, ale w samej Polsce już nie. Rok do roku urósł o ok. 12%. Zarówno Unia Europejska, jak i instytucje doradcze sugerują zastosowanie szeregu zachowań, zanim pojawi się potrzeba zastosowania antybiotyku, np. u bydła.

Marcin Szwoch, kierownik Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Tucholi.

Przez cały poprzedni tydzień poszczególne gminy powiatu tucholskiego odwiedzali pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie (Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Tucholi), aby przeprowadzić szkolenia dotyczące antybiotykoodporności, metod ograniczenia stosowania antybiotyków i regulacji prawnych oraz strategii, które są wprowadzane, aby to zjawisko ograniczyć. Szkoleniu służyły materiały Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Spotkania przeznaczone były dla beneficjentów ekoschematu

Dobrostan zwierząt. **Tu zwracamy uwagę, że w AgroTygodniku szeroko o zapowiadanych zmianach w ekoschematach na rok 2025 pisze Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (str. 10).**

Ogranicz antybiotyki – element strategii UE

Już w 2017 roku Unia Europejska zaczęła działać przeciwko zjawisku narastania oporności mikroorganizmów na środki drobnoustrojowe. Wtedy przyjęła plan działania „Jedno zdrowie”, ale zdecydowanym wzmocnieniem tego planu jest

Grupa gospodarzy z terenu gminy Kęsowo, która uczestniczyła w spotkaniu zamykającym cykl szkoleń na terenie powiatu tucholskiego.

obowiązująca od 2020 roku strategia „Od pola do stołu”. To plan 10-letni. Czego oczekuje UE do 2030 roku? Między innymi o 50% chce zmniejszyć stosowanie pestycydów i ryzyko związane z ich stosowaniem, a o 20% zmniejszyć użycie nawozów. Zmniejszeniu ma ulec sprzedaż środków przeciwdrobnoustrojowych stosowanych w hodowli i w akwakulturze. Znow – o 50%. Statystyki wskazują, że generalnie w krajach Unii Europejskiej użycie antybiotyków stopniowo maleje. Jednak nie jest tak w Polsce. Tutaj rosło z roku na roku

o 11,7 procent. Okazuje się, że Polska jest na drugim miejscu w UE pod względem sprzedaży antybiotyków. Wyprzedza nas tylko Hiszpania. Unia – diagnozując zjawisko antybiotykoodporności – w regulacjach prawnych wykonuje wiele ruchów zmierzających do jego zwalczania. Na przykład zakazuje stosowania antybiotyków u różnych grup zwierząt. Państwa członkowskie muszą gromadzić dane dotyczące sprzedaży i stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych. Czy stosowanie antybiotyków u zwierząt ma być ostatecznością? Hodowcy, według wytycznych i regulacji prawnych, mają najpierw zrobić wszystko, aby nie doszło do takiej konieczności. Pierwszeństwo ma mieć profilaktyka. I tu wymieniane są jej cztery działy.

Najpierw pamiętaj o tych zasadach

Poprawa dobrostanu zwierząt. To popularne pojęcie mówi ogólnie o stanie, w którym zwierzę jest zdrowe, trzymane w odpowiednich warunkach, czuje się komfortowo, jest bezpieczne, nie cierpi z powodu takich zjawisk, jak ból, strach i niepokój. Człowiek może na podniesienie poziomu dobrostanu wpłynąć poprzez żywienie, warunki utrzymania, ale też opiekę i profilaktykę. W ramach profilaktyki mieści się ochrona zwierząt gospodarskich. Tu w szeregu zadań są m.in. zachowanie wysokich kompetencji personelu czy stosowania właściwej technologii chowu zwierząt, kontro-

lowania ich zdrowia według przyjętej praktyki. Profilaktyka obejmuje też opiekę nad zwierzętami chorymi. A jeśli trzeba, ich izolację lub wzywianie lekarza weterynarii. I tu należy pamiętać, że tylko lekarz weterynarii może decydować o wprowadzeniu antybiotyków do leczenia zwierząt. W skrócie dodajmy, że działania profilaktyczne w zakresie dobrostanu to także m.in. utrzymanie i higiena budynków i pomieszczeń (od stężenia gazów po oświetlenie i swobodę ruchów zwierzęcia).

Bioasekuracja, jedno z popularniejszych określeń we współczesnym rolnictwie narażonym na występowanie i rozprzestrzenianie się chorób. Występuje w kilku naszych dzisiejszych materiałach. Przypomnijmy w skrócie, że wszelkie praktyczne czynności wykonywane w ramach biobezpieczeństwa mają za cel spowolnić rozprzestrzenianie się patogenów (wirusów, bakterii, pasożytów, grzybów). Zasady i lista działań są bardzo szerokie, ale mieszczą się w bioasekuracji zewnętrznej fermy, bioasekuracji wewnętrznej oraz w zarządzaniu zakażonym stadem.

W tym, aby antybiotyk mógł być najpóźniejszą fazą leczenia, ma pomóc chociażby niedopuszczenie do zachorowania. Zeszłotygodniowe szkolenia podkreślały znaczenie szczepień ochronnych. Oceniane są najbardziej skuteczne działania profilaktyczne w zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych wywołanych przez wirusy i bakterie. Z prezentacji Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie dowiadujemy się, że:

Przydatność szczepień profilaktycznych doceniają zazwyczaj właściciele dużych stad, często prowadzący obrót zwierzętami na dużą skalę oraz hodowcy ze stad, w których wystąpiły zachorowania prowadzące do dotkliwych ekonomicznie strat produkcyjnych. Wprowadzenie szczepień ochronnych wskazuje, że hodowca ma świadomość istniejących zagrożeń dla jego hodowli, ale podjęte działania muszą być długofalowe, żeby fundusze zainwestowane w szczepienia dały pożądane efekty.

Zwraca się uwagę na stosowanie szczepionek wieloważnych, które mają generować odporność na kilka patogenów. Dla poszczególnych hodowców stosuje się dany program szczepień. Należy pamiętać, że szczepieniom poddawane są zwierzęta, które nie mają objawów choroby. Podobnie jak u człowieka.

Ponadto program profilaktyki przypomina o odrobaczaniu, ale też przewiduje szereg rozwiązań alternatywnych. ODR szkoli, że należą do nich użycie zakwaszaczy, probiotyków, prebiotyków, synbiotyków, preparatów ziołowych i wyciągów roślinnych.

Tekst i fot. Piotr Paterski

ZAPRASZAMY DO SKLEPU ROLNICZO-TECHNICZNEGO

GRENE

TUCHOLA, ul. Bydgoska 7

+48 663 510 355

W ofercie także
GAZY TECHNICZNE

tuchola@sklepgrene.pl

Superowoc także na mniejszych plantacjach. To jak manufaktura

– Moim celem nigdy nie było prowadzenie sprzedaży wielkim odbiorcom. Są oczywiście plantacje, które mają po kilkaset hektarów i to właśnie robią. Oni są w stanie bez problemu obniżyć cenę produktu o złotówkę. Przy naszej skali produkcji byłoby to za dużo – o specyfice lokalnej branży borówkowej opowiada Piotr Iwicki.

– Chcemy pozostać w produkcji przeznaczonej dla klienta lokalnego i końcowego – tłumaczy lokalny plantator Piotr Iwicki.

Piotr Iwicki prowadzi plantację borówki amerykańskiej. Nie nazywa siebie rolnikiem, a raczej przedsiębiorcą. Jednak trafiając do worka z innymi sadownikami spotyka się z podobnymi wyzwaniami, co cała ta grupa. „Działkę” borówek – dosłownie i w przenośli – przejął po swoich rodzicach. Pomagał im w tym biznesie już od 14 roku życia. Wówczas, ok. 2000 roku, pracował w punktach sprzedaży, od targów po giełdę owoców i warzyw. Teraz ma pole i doświadczenie do analizy. W tamtych latach dopiero zaczęła kreować się świadomość, czym jest borówka. Przez wygląd mylono ją nawet z jagodami.

– Gdyby szukać podobieństw w smaku, to chyba bliżej borówce do truskawek – zastanawia się Piotr Iwicki. Borówka „amerykańska” to nazwa potoczna. Generalnie na naszej półkuli da się uprawiać tylko northern hemisphere blueberry's – NHB i SHB to grupy gatunków.

Krótki łańcuch

Iwicki zwraca uwagę, że – w związku z wielkością – plantacja nie jest głównym źródłem utrzymania dla jego rodziny. Ale jeśli by się uprzeć i wprowadzić dywersyfikację, rozszerzając działalność o dodatkowe gałęzie, byłoby to możliwe. Mieszkaniec gminy Lubiewo nie chce iść w masówkę i rozbudowywać szerzej plantacji.

– Chcemy pozostać w produkcji przeznaczonej dla klienta lokalnego i końcowego. W tym przypadku widzę perspektywę dla branży – mówi Piotr Iwicki, który stawia na krótki łańcuch dostaw. Jego produkcję można nazwać manufakturą, wielu klientów ma na miejscu. Owoce z tej plantacji trafiają do całej Bydgoszczy. W Tucholi w detalu ich nie kupimy. Dla lokalnego, małego plantatora lepiej jest – i nie chodzi tu tylko o borówki, ale o cały handel – by marża zostawała na miejscu i nie było potrzeby dzielenia z kolejnymi pośrednikami. Poza tym plantator dzięki krótkiej linii sprzedaży ma pełną kontrolę nad tym, co dzieje się z jego owocami. Sprzedaje to, co wyprodukował, nikt po drodze nie wpływa na ja-

kość produktu. Chce sprzedawać to, co dałby do zjedzenia swoim dzieciom. Stali klienci osobiście przyjeżdżają na tę plantację położoną na skraju lasu.

– Nie chciałbym dojść do sytuacji, w której to odbiorca będzie decydować za mnie i mówić, w jakiej cenie może kupić moje owoce – zastrzega Piotr Iwicki. Zauważa, że w jego przypadku rośnie procent klientów detalicznych, tzw. końcowych. Kiedyś to był ułamek całej sprzedaży, teraz jest już to nawet 20 procent całości. Pojawia się tutaj trend większej świadomości klienta i popularności wytwórcy lokalnego czy regionalnego. Ludzie chcą z większą pewnością wiedzieć, co dokładnie spożywają.

– Moim celem nigdy nie było prowadzenie sprzedaży wielkim odbiorcom. Są oczywiście plantacje, które mają po kilkaset hektarów i to właśnie robią. Oni są w stanie bez problemu obniżyć cenę produktu o złotówkę. Przy naszej skali produkcji byłoby to za dużo – wyjaśnia podstawową różnicę ekonomiczną między małym a dużym plantatorem. Duży używa innych środków, ma inne sposoby przechowywania owoców. Zresztą w Borach Tucholskich trudno byłoby zostać dużym producentem. Zdecydowanie lepsze tereny dla wielkich plantatorów w Polsce są np. na Lubelszczyźnie.

Pogoda

Jak większość plantacji, także borówka zależna jest od pogody przez cały rok: od długości zimowania, przez czas rozrostu i owocowania po zbiory. Pogoda sadowników nie rozpieszcza, choć w ubiegłym roku bardziej oszczędziła województwo kujawsko-pomorskie. W maju 2024 r. przez media przetoczyła się informacja o niespodziewanych przymrozkach, które zagroziły całemu winnicom w zachodniej Polsce i wielu zakątkach Europy. Plantatorzy z mrozem walczyli ogniem. Dla nieznających realiów takiego przeciwstawiania się zagrożeniu, zaskakujące były zdjęcia setek małych ognisk przy krzakach owocowych. Po takie rozwiązania akurat w ubiegłym roku nie

Plantacja borówek, jak wiele innych w sadownictwie, ma rodzinny charakter. Fot. Argymir Iwicki

musiała sięgać lokalna plantacja borówek. Warto zwrócić uwagę, że borówka jest względnie odporna na pogodę. W okresie zimowania – przy zastosowaniu rozwiązań profilaktycznych – potrafi wytrzymać do –20/30 stopni C. Wymaga to intensywnej pracy, bo każdy krzak musi być obsypany kopczykiem z odpowiedniego materiału, np. trocin. Gdy rozpoczyna się faza nabrzmiewania pąków, odpowiednio zabezpieczona borówka wytrzymuje do ok. –10 stopni C w przymrozku. Na drugim biegunie jest susza i bardzo wysokie temperatury, które w tej części Polski są już regułą. Kwatery plantacji Iwickiego mają swój system nawadniania. W sytuacjach, kiedy owoc, jest już dojrzały, liczy się czas reakcji i szybkie przeprowadzenie zbiorów. W przypadku utrzymywania się bardzo wysokiej temperatury powietrza, owocom może grozić nawet zagotowanie. Takie plantacje, jak ta którą odwiedzamy, stosuje rozwiązanie technologiczne, aby w krótkim okresie – do momentu przyjazdu klienta

– móc przechowywać borówkę po zbiorze. Jedną z pierwszych decyzji Piotra Iwickiego, gdy wziął całą odpowiedzialność za plantację na siebie, była budowa chłodni.

– Pogoda warunkuje naszą pracę i zbiory. Wielokrotnie przechodziliśmy przez przymrozki. Próbowaliśmy ochrony czynnej i ubezpieczeniowej. Ale ostatecznie to nie działa. Przyrodzie trzeba się poddać. Z walki z żywiołem masz tylko tyle, że się nie wypiszesz – podsumowuje ten wątek Piotr Iwicki i wspomi-

Borówka amerykańska to potoczna nazwa borówki wysokiej. Jest to owoc, który charakteryzuje się zarówno walorami smakowymi, jak i odżywczymi. Dzięki niewielkiej kaloryczności oraz dużej zawartości witamin, składników mineralnych i substancji o właściwościach antyoksydacyjnych owoce borówki amerykańskiej stanowią ważny element diety. Ich regularne spożycie jest istotne w profilaktyce wielu chorób. Borówka nosi miano superowocu. (źródło: mp.pl)

na widok zamrożonych borówek z kilkucentymetrowymi sopłami.

Trociny

Ile borówki daje plantacja Iwickiego rocznie? Widelki ustawione są szeroko: od kilkunastu do kilkadziesiąt ton. O poziomie w dużym stopniu decyduje pogoda. W ubiegłym roku sprzedawał borówkę w cenie 20 zł/kg.

– To fakt, że borówka jest odporna. Ratuje nas dywersyfikacja odmian i stanowisko. Oraz to, że nie rosną one w jednej, wielkiej monokulturze. Znaczenie ma fakt, że nie jesteśmy olbrzymią plantacją. Możemy produkować owoce zdrowie, a całą produkcję rozciągnąć w czasie – tłumaczy plantator. Okres produkcji co roku zależy od tego, kiedy zaczyna się wiosna. Jak będzie w tym roku, trudno powiedzieć. Niedobrze jest, gdy styczeń albo luty jest ciepły, bo to pobudza roślinę do wzrostu. Potem przymrozki mogą wiele zniwieżyć.

– W tym roku pogoda nie przyniosła jeszcze nic nadzwyczajnego. Myślę, że sprzedaż zaczniemy zgodnie z harmonogramem, a więc w połowie lipca – prognozuje Iwicki.

Właściciela plantacji pytamy, z jakim najważniejszym problemem musi się borykać. Nie wskazuje tu wcale pogody, a materię, której używa do zabezpieczania plantacji.

– Najbardziej boli nas brak dostępności materii organicznej. Borówka, żeby dobrze rosła, potrzebuje trocin. W dalszej kolejności: torfu, czy węgla. Należy tę materię jej dostarczać. Trociny robią się niespotykane drogie, a jest to związane z „zieloną przemianą” na świecie, która ma wpływ chyba na każdy biznes. Widzimy to już od paru lat – przyznaje Piotr Iwicki. Borówka pod względem liczby owoców musi zarobić na trocinach. Kiedyś za 1 metr przestrzenny trocin płacono się ok. 20 zł. Teraz jest to już 50 zł. Cena to jedno, ale drugie to sama dostępność trocin. Dla plantatora największym konkurentem pod tym względem jest producent pelletu.

Tekst i fot. Piotr Paterski

Reklama

AKUMULATORY

do aut osobowych, ciężarowych, trakcyjne do maszyn budowlanych itp.

NAJNIŻSZE CENY W REGIONIE

DOWÓZ DO KLIENTA

tel. 608 694 327

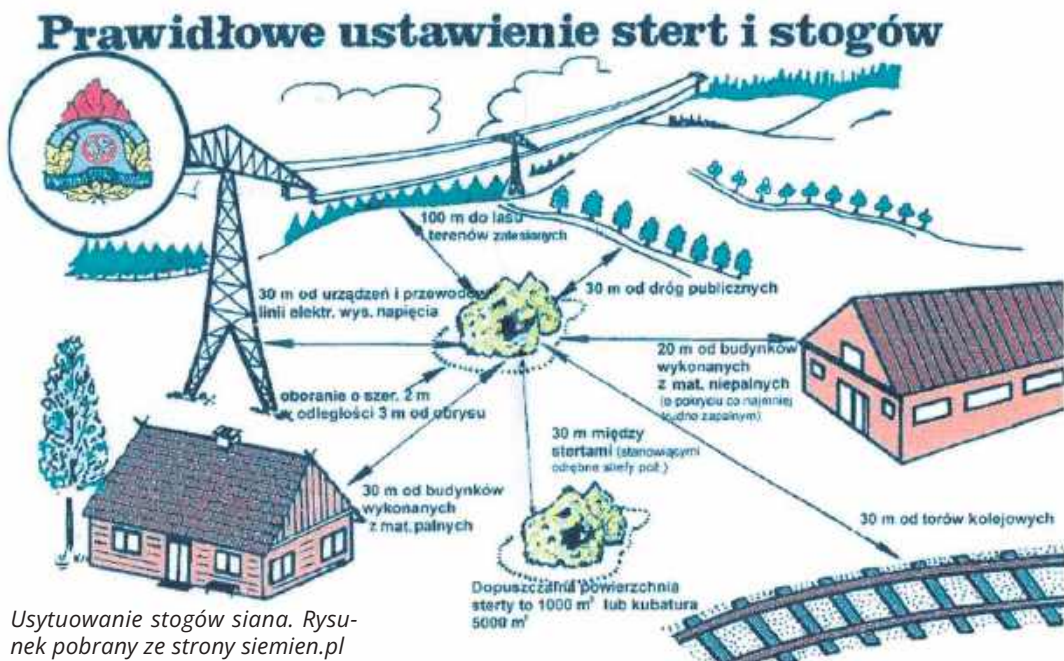
PROMOCJA

– akumulatory rolnicze w najniższych cenach

Ochrona przeciwpożarowa w gospodarstwie

Przechowuj paliwo zgodnie z przepisami, pilnuj papierologii, spytaj agenta ubezpieczeniowego o...

Korzystając z wiedzy fachowca, przedstawiamy małe vademecum ppoż. na gospodarstwie. Dowiesz się z niego m.in., jak prawidłowo składować paliwo, ale i jakich formalności dopełnić, by w razie pożaru mieć szansę na wypłatę pełnej kwoty odszkodowania.

Usytuowanie stogów siana. Rysunek pobrany ze strony siemien.pl

O ochronie pożarowej w gospodarstwie rozmawiamy z **Krzysztofem Glazikiem**, zawodowym strażakiem i zarazem prowadzącym Zakład Usług Przeciwpowozarowych „Marszałek” w Byławiu.

„Tygodnik Tucholski”: Rozpocznijmy od tego, czym w ogóle jest ochrona przeciwpożarowa.

Krzysztof Glazik: Ochrona Przeciwpowozarowa jest to zbiór przedsięwzięć mających na celu obronę życia, mienia, środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Najważniejsze w takim wypadku jest ratowanie życia ludzkiego, inwentarza, dopiero potem majątku. Jeżeli chodzi o ochronę

przeciwpożarową w gospodarstwie rolnym, to jest cała masa rozporządzeń, która to reguluje, chociażby: Ustawa o ochronie przeciwpożarowej, Ustawa Prawo Budowlane, Rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenu.

A jakie są główne przyczyny pożarów w rolnictwie?

Niezabezpieczone materiały łatwopalne i paliwa składowane na terenie obejścia lub w pobliżu budynków i maszyn, wady urządzeń grzewczych w budynkach, nieszczelność przewodów kominowych, przeciążenia i zwarcia w instalacjach elektrycznych

budynków. Dalej: przeciążenia i zwarcia w instalacjach elektrycznych ciągników i maszyn rolniczych, przegrzanie elementów roboczych, w tym łożysk kombajnów, pras. Przyczyną pożarów są też nieprawidłowo usytuowane sterty, stogi, wyładowania atmosferyczne czy palenie tytoniu podczas prac żniwnych, transportu słomy lub siana. Nie brakuje również zdarzeń, które wywołało wypalenie słomy i pozostałości roślinnych na polach, łąkach, nieużytkach, co zazwyczaj jest całkowicie zabronione. Na roli zdarzają się też umyślne podpalenia.

W rolnictwie około 20 proc. pożarów dotyczy budynków w zwartej zabudowie, a pozostałe 80 proc. związanych jest z grunta-

mi, polami, uprawami, nieużytkami i tak dalej.

Jak w takim razie ustrzec się od takich zdarzeń albo przynajmniej zminimalizować ich skutki?

Powinniśmy zacząć od tego, żeby wyeliminować ewentualne przyczyny pożaru. Nawiązując do poprzedniej wypowiedzi, nie wypalać słomy i pozostałości rolnych na polach czy nieużytkach. Jeżeli kupujemy nowy sprzęt dla rolnictwa, to też mamy dokumentację, jak ten sprzęt bezpiecznie użytkować. Jeżeli jest zapis, że na czas po żniwach paliwo powinno być opróżnione ze zbiornika, to do tego należy się stosować. Dalej, kombajn jako pojazd jezdny musi być wyposażony w gaśnicę minimum 2 kg, a kiedy używamy go podczas omłotu, musi on mieć dodatkowo wyposażenie w postaci dwóch gaśnic. Jedna gaśnica może być proszkowa, a druga wodna, choć z doświadczenia wiem, że lepiej sprawdzą się dwie gaśnice proszkowe.

Wspominał pan również o usytuowaniu stogów i stert. Proszę o rozwinięcie tej kwestii.

Zasady rozmieszczenia, składowania stogów i stert reguluje wspomniane już wcześniej Rozporządzenie MSWiA z 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Zgodnie z nim stóg powinien być ulokowany w odpowiedniej odległości od miejsc, w których może dojść do rozprzestrzenienia się ognia, tj.: 100 metrów od lasu i terenów zalesionych, a 30 metrów od dróg publicznych i torów kolejowych, urządzeń i linii wysokiego napięcia, budynków z materiałów palnych oraz pozostałych stogów i stert. Dalej, 20 metrów od budynków z materiałów niepalnych. Sama strefa pożarowa sterty nie powinna zaś przekraczać powierzchni 1000 m² lub kubatury 5000 m³. Podsumowując, produkty roślinne powinny być składowane w odpowiedni sposób uniemożliwiający wystąpienie zjawiska samozapłonu.

Rolnicy na własne potrzeby mogą magazynować paliwa płynne w zbiorniku naziemnym dwupłaszczowym o pojemności do 5000 litrów. Ale tutaj też są obwarowania związane z bezpieczeństwem.

Hit! Speed layer – środek dla niosek na pobudzenie nieśności

materiał siewny pasze

złotowska AGRO

złotów Centrum Zaopatrzenia Rolniczego

- PASZE dla zwierząt gospodarskich
- PASZE DLA KONI marki Złotowal
- materiały BUDOWLANE
- akcesoria OGRODNICZE
- OPAL
- środki OCHRONY ROŚLIN
- NAWOZY
- materiał SIEWNY
- NASIONA

zboża jare kukurydza

węgiel lub groszek, ekogroszek

Tuchola
ul. Transportowa 4
tel.: 606 757 722
www.zlotowska.pl

Facebook

Dokładnie. Takie paliwo może być składowane w odległości 5 metrów od innych obiektów budowlanych i granicy sąsiedniej działki, a 10 metrów od budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Ale uwaga, te odległości mogą być zmniejszone o połowę, jeśli zastosujemy pomiędzy budynkiem lub obiektem a zbiornikiem ścianką oddzielającą przeciwpożarową o klasie odporności ogniowej co najmniej REI 120.

Magazynowanie paliwa w mniejszych ilościach też wymaga szczególnych środków ostrożności. Należy pamiętać, że w pomieszczeniu lub na stanowisku pracy możemy dysponować taką ilością substancji łatwopalnej, aby nie przekraczać wyznaczonych przepisami limitów. Poza tym, z uwagi na trujące działanie oparów paliw, należy zadbać o odpowiednie warunki wentylacji pomieszczenia.

Jakie warunki trzeba spełnić w przypadku gaśnic?

Nasze obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne lub przewożne, spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN). Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do grup pożarów, które mogą wystąpić w danym obiekcie lub pomieszczeniach. Pomieszczenia, w których przechowywane są substancje łatwopalne powinny być właściwie oznakowane i wyposażone

w odpowiedni podręczny sprzęt gaśniczy, m.in. gaśnice, stałe urządzenia gaśnicze czy koce gaśnicze. Jeśli chodzi o miejsca omłotów, stertowania i kombajnowania, one także muszą być wyposażone w gaśnice, a w razie potrzeby w sprzęt do wykonywania pasów ograniczających rozprzestrzenianie się pożaru. Kiedyś był taki przepis, który mówił, że jak mamy omłoty to wystawia się beczkę 200 l wody i 2 łopaty. Z dobrych praktyk wynika, że w momencie pożaru, który idzie w jedną stronę zgodnie z kierunkiem wiatru, dobrze sprawdza się właśnie ten dwumetrowy pas ograniczający rozprzestrzenianie się pożaru od strony jego frontu. On faktycznie powoduje, że pożar nie przeskoczy dalej. Należy nadmienić, iż rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne w takich przypadkach są sobie zawsze pomocni.

Gaśnice wymagają przeglądów. To, że tak powiem też pana działka.

Przegląd gaśnic powinien być przeprowadzany raz w roku, wymiana środka gaśniczego w zależności od typu gaśnic jest realizowana pomiędzy 3 a 5 lat. Tutaj rozwinę swą wypowiedź, bo z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej ważne są też inne przeglądy czy kontrole. I tak przegląd hydrantów wewnętrznych i zewnętrznych z pomiarem ciśnienia i wydajności powinno się wykonywać raz w roku, a próbę

ciśnieniową węża hydrantowych trzeba przeprowadzać co 5 lat. Kontrolę również podlega instalacja elektryczna, odgromowa czy drzwi pożarowe. Nie można też zapominać o przeglądzie kominarskim przewodów spalinowych czy wentylacyjnych.

Sporo tego wszystkiego i dużo idących za tym papierów.

Te papiery są bardzo ważne. Na wszystko powinien być dokument, bo jeśli doszłoby do pożaru, to my możemy nie tylko zapewnić, ale i pokazać naszemu ubezpieczycielowi, że zrobiliśmy wszystko, aby zadbać o nasze mienie. Jeśli założymy, budynek, który strawił pożar będzie wart 100 tys. zł, a my nie będziemy mieli odpowiedniej dokumentacji, zabezpieczeń prewencyjnych, to firma ubezpieczeniowa nigdy nam pełnej kwoty nie wypłaci. Większość nowoczesnych już obiektów jest wysoka, a ich kubatura przekracza wiele tysięcy metrów sześciennych. Jeżeli nie będziemy mieli wdrożonej instrukcji przeciwpożarowej na obiekt, to gwarantuję, że w takim wypadku firma ubezpieczeniowa nie wypłaci pełnej kwoty odszkodowania.

Agentowi ubezpieczeniowemu warto zadać jedno pytanie, najlepiej mailem lub na piśmie, czy my jako gospodarstwo spełniamy wszystkie warunki ochrony przeciwpożarowej do wypłacenia pełnej kwoty odszkodowania.

Czym jest instrukcja przeciwpożarowa dla obiektu?

Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego opracowuje się dla budynków m.in. magazynowych, których kubatura przekracza 1000 m³, a w przypadku budynku inwentarskiego 1500 m³. Taką instrukcję wykonuje się bez względu na to, czy budynek jest podłączony do instalacji elektrycznej. Kluczowa tutaj jest jego wielkość i przeznaczenie.

Instrukcja określa m.in.: warunki ochrony przeciwpożarowej, wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe,

Pożary w rolnictwie
80% – grunty, pola, uprawy, nieużytki itd.
20% – budynki

Przyczyny pożarów w rolnictwie. Wymienia Krzysztof Glazik:

- niezabezpieczone materiały łatwopalne i paliwa składowane na terenie obejścia lub w pobliżu budynków i maszyn,
- wady urządzeń grzewczych w budynkach,
- nieszczelność przewodów kominowych,
- przeciążenia i zwarcia w instalacjach elektrycznych budynków,

gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, postępowanie na wypadek pożaru lub innego zagrożenia, sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod kątem pożarowym, warunki i organizację ewakuacji ludzi, zwierząt oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.

W naszej firmie tego typu dokumentacja jest wykonana z przeznaczeniem dla: zarządcy obiektu, jego użytkowników, firmy ubezpieczeniowej jak również dla jednostek straży pożarnej. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego podlega każdorazowo aktualizacji przy zmianie sposobu użytkowania obiektu oraz minimum raz na 2 lata przy stałym jego użytkowaniu.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała
Agata Wiśniewska

Reklama

SGB Bank Spółdzielczy w Tucholi
Liczysz się dla nas

DROGI ROLNIKU!

Bank Spółdzielczy w Tucholi od wielu lat skupia się na wspieraniu działalności rolniczej. Naszym atutem jest doświadczenie i przejrzyste zasady współpracy.

Będąc blisko i wsłuchując się w potrzeby rolników, oferujemy usługi będące doskonałym wsparciem prowadzonej działalności, takie jak: rachunki bieżące z dostępem poprzez bankowość internetową SGB24 i Aplikację Mobilną SGB, kredyty: na zakup rzeczowych środków obrotowych, inwestycyjne na zakup ziemi/maszyn, z dopłatami ARiMR, kłaskowe z dopłatami ARiMR oraz leasing.

Aby odkryć wszystkie korzyści naszej Oferty dla rolnika zapraszamy do Placówek naszego banku.

Tuchola, ul. Świecka 15, tel. 515-496-013, (52) 334-22-89
Kęsowo, ul. Główna 24, tel. (52) 334-40-24

„Każdorazowy gorszy czas powoduje, że coraz mniej producentów w Polsce zajmuje się hodowlą trzody chlewnej”

Czy możemy mówić o opłacalności hodowli

W którym miejscu stoi ważna gałąź polskiego rolnictwa, jaką jest hodowla trzody chlewnej? Dlaczego coraz więcej mniejszych producentów wieprzowiny, czyli zwykłych rolników, których wszyscy znamy, rezygnuje z chowu świń? Niedługo czasu temu, można było obserwować licznych gospodarzy trudniących się tą dziedziną rolnictwa w każdej miejscowości, a teraz są wyjątkami. Z czego to wynika? Z jakimi problemami borykają się hodowcy świń?

Na temat opłacalności hodowli trzody chlewnej rozmawiamy z **Mateuszem Sassem** z Małej Kloni, który zajmuje się zamkniętym chowem świń. Nasz rozmówca pełni również ważną rolę w lokalnym środowisku gospodarzy. Jest przewodniczącym Powiatowej Izby Rolniczej w Tucholi.

„Każdorazowy gorszy czas powoduje, że coraz mniej producentów w Polsce zajmuje się hodowlą trzody chlewnej”

Początek 2025 roku przyniósł kolejne spadki cen skupu żywca wieprzowego, co przekłada się na spadek opłacalności hodowli trzody chlewnej i może prowadzić do zmniejszenia liczby utrzymywanych zwierząt. To z kolei skutkuje spadkiem pogłowia, a w konsekwencji ograniczeniem podaży wieprzowiny.

– Wahania cen są bardzo duże. Już praktycznie od 20 lat mamy do czynienia z górkami i dołkami świńskimi. Niestety ten okres, kiedy można zarobić na hodowli świń, jest bardzo krótki i każdorazowy gorszy czas powoduje, że coraz mniej producentów w Polsce zajmuje się hodowlą trzody chlewnej. A w miejsce tych producentów wchodzi duże korporacje zagraniczne. Na dziś mamy pogłowia około 8,5 mln sztuk, z czego połowa, czyli około 4 mln sztuk należy do 4 procent producentów zajmujących się hodowlą trzody chlewnej. To pokazuje, że duże korporacje przejmują hodowlę trzody w Polsce. Dla przykładu można powiedzieć, że między latami 1990 a 2000 produkowaliśmy 24 mln sztuk trzody chlewnej i byliśmy wtedy eksporterem, a dzisiaj można powiedzieć, że jesteśmy importerem, bo w Polsce zapotrzebowanie roczne to około 14 mln sztuk – wyjaśnia nam Mateusz Sass.

Jak stwierdza nasz rozmówca, zasób krajowej wieprzowiny jest niewystarczający, dlatego mięso jest importowane do Polski. Dopytujemy hodowcę, jak na obecny czas wygląda opłacalność trudnienia się tą gałęzią rolnictwa.

– Rolnik, licząc swoją pracę i zboże, które produkujemy oraz cenę za żywca w przedziale 4,30 zł – 5,00 zł za kg, do każdej sprzedanej sztuki musi dołożyć między 150 a 200 zł. Nie jest to zysk, tylko sprzedaż poniżej kosztów produkcji. W okresie, gdy ceny tuczników były wysokie, zysk ze sprzedaży na jednej sztuce sięgał około 300 zł. (...) Zużycie paszy to około 280 kg do momentu, w którym takiego tuczaka można sprzedać. Od 30-kilogramowego warchlaka

do 130-kilogramowego tuczaka, na kilogram przyrostu można liczyć 2,8 kilograma paszy. To około 300 zł. Wyprodukowanie prosiaka do warchlaka to kolejne nawet 300 zł. Do tego energia, woda, opieka weterynaryjna (...) – przedstawia rachunki gospodarz.

Swinia od 30-kilogramowego warchlaka do 130-kilogramowego tuczaka rośnie około 3 miesięcy. Natomiast od urodzenia, czyli od prosiaka do dorosłego tuczaka, trzeba liczyć około 5 miesięcy chowu w cyklu zamkniętym. Ten okres jest jednak uwarunkowany, np. występowaniem chorób.

Wyjaśnijmy, że w Polsce mamy trzy warianty hodowli trzody chlewnej. Pierwszy z nich to cykl zamknięty, czyli gdy w gospodarstwie utrzymywane są maciory i rodzą się prosięta, które sprzedaje się jako gotowy wyrób, czyli tuczaki. Cykl otwarty występuje, jeżeli gospodarstwo jest nastawione na kupowanie prosiąt – krajowych lub importowanych, np. z Danii lub Holandii. Te prosięta się tuczy i sprzedaje. Ostatnim z wariantów jest tzw. tucz nakładczy, czyli za wygrodzenie.

– Rolnik podpisuje umowę z firmą, która zajmuje się tuczem i często ma swój zakład przetwórczy. Świadcząc taką usługę, rolnicy opiekują się tymi zwierzętami, otrzymując wszystko – pasze i leki weterynaryjne, wynagrodzenie – wyjaśnia nam Mateusz Sass.

Nasz rozmówca tłumaczy, że decyzja rolników o prowadzeniu tego typu hodowli, często uwarunkowana była tym, że rolnicy nie mieli wyboru, aby zapewnić byt rodzinom i nie doprowadzić do bankructwa gospodarstwa, „bo jeżeli ktoś zaciągnął jakieś kredyty na budowę (...), musiał coś zrobić, aby mieć obrót pieniędzy w gospodarstwie, aby te zobowiązania móc regulować”. Przewodniczący tucholskiej Izby Rolniczej dodaje, że w czasie, kiedy zboże było naprawdę drogie, a co za tym idzie wszystkie dodatki paszowe, do jednego tuczaka trzeba było dorzucić nawet kilkadziesiąt złotych.

– Jak ktoś miał cykl otwarty i na przykład drogo kupił warchlaka, to znalazł się pod kreską – kończy myśl Sass.

Dlaczego tzw. tucz za wynagrodzenie jest zagrożeniem dla rodzimych hodowców świń?

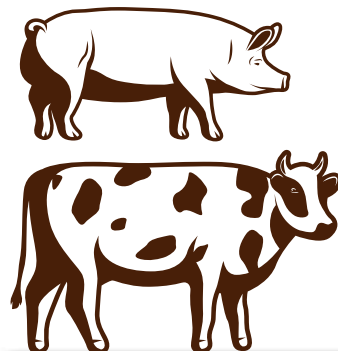
Nasz rozmówca w rozmowie z nami zdradza, że kwestie chowu i opłacalności nie są jedynym zagrożeniem dla rodzimej produkcji trzody chlewnej.

– Mogę powiedzieć, że niejednokrotnie alarmowaliśmy jako

Na temat opłacalności hodowli trzody chlewnej rozmawiamy z Mateuszem Sassem, który zajmuje się zamkniętym chowem świń.

Na temat opłacalności hodowli trzody chlewnej rozmawiamy z Mateuszem Sassem, który zajmuje się zamkniętym chowem świń. Srodki do produkcji musimy kupić w tej cenie, jaką nam proponują. To, co sprzedajemy, też jest w takiej cenie, jaką nam się proponuje. Nie możemy powiedzieć, że to kosztowo tyle, moja praca kosztowała tyle i muszę otrzymać tyle, żeby chociaż rachunek zamknął mi się na zero. Niejednokrotnie rolnicy ratują się kredytami, aby spiąć budżet. Nie będę ukrywał, że u nas jest prowadzona hodowla trzody w cyklu zamkniętym.

Kwartalnik agrobiznesu – jesień 2024 – opracowany przez analityków banku Credit Agricole.

1. Rosnąca podaż świń sprzyja spadkowi cen skupu

„Realizuje się nasz scenariusz, zgodnie z którym w III kw. 2023 r. mineliśmy punkt zwrotny na rynku trzody chlewnej. Oczekujemy, że kolejne kwartały przyniosą dalszy spadek cen skupu wspierany przez kontynuację stopniowej odbudowy pogłowia świń w UE ze względu na utrzymującą się wysoką opłacalność produkcji. Wysoka opłacalność produkcji wynika przede wszystkim ze znaczącego spadku cen pasz. Podtrzymujemy naszą ocenę, zgodnie z którą dołek cenowy na rynku trzody chlewnej zostanie osiągnięty w I kw. 2025 r., a następnie ceny zaczną stopniowo rosnąć. W kierunku wzrostu cen oddziaływać będzie oczekiwane przez nas zwiększenie kosztów produkcji, jak również ożywienie popytu na wieprzowinę w warunkach rosnącej siły nabywczej gospodarstw domowych. Głównymi czynnikami ryzyka dla naszego scenariusza są dalsze rozprzestrzenienie się ASF w Europie, a także tempo odbudowy pogłowia trzody chlewnej w UE.”

2. Nadal wysoka opłacalność produkcji wspiera wzrost podaży żywca wieprzowego

„W okresie I-VI 2024 r. wartość polskiego eksportu wieprzowiny (żywca, mięsa oraz przetworów) zwiększyła się o 3,5% r/r wobec wzrostu o 13,6% w analogicznym okresie 2023 r., co wynikało z wyższego wolumenu sprzedaży, podczas gdy ceny uzyskiwane przez eksporterów obniżyły się. Cena skupu żywca wyniosła w lipcu 7,37 zł/kg (-21,0% r/r), a cena pasz dla świń 1,76 zł/kg (-10,7% r/r). W rezultacie relacja cen żywca/pasza ukształtowała się w lipcu na poziomie 4,20 wobec 4,75 przed rokiem, wskazując na pogorszenie opłacalności produkcji. Po uwzględnieniu czynników globalnych oraz krajowych prognozujemy, że cena skupu żywca wieprzowego w Polsce na koniec 2024 r. wyniesie ok. 6,10 zł/kg oraz 6,90 zł/kg na koniec 2025 r.”

trzody chlewnej?

Portal nie podaje cen za klasę O i P.

Kwoty za 1 kg	Żywiec	Klasa S	Klasa E	Klasa U	Klasa R
MIN – MAX	5,00 – 6,00	6,90 – 7,60	6,70 – 7,50	6,90 – 7,10	6,55 – 7,00
ŚREDNIA	5,43	7,29	7,27	7,02	6,70

Notowania cen tuczników portalu CenyRolnicze.pl to największa baza aktualnych cenników skupu świń rzeźnych w Polsce. Dane na wymienionej stronie aktualizowane są w poniedziałek (wszystkie podmioty) i w czwartek rano po notowaniach VEZG (wybrane zakłady mięsne, ubojnie i fi rmy pośredniczące w obrocie żywca wieprzowego), a także po każdej zgłoszonej zmianie niezależnie od dnia tygodnia.

dzenia pierwszego przypadku ASF w Polsce minęło 11 lat, a część kraju wolna od tego wirusa jest bardzo mała, co można zobaczyć na mapie dostępnej na stronie internetowej Głównego Inspektora Weterynarii – wetgiw.gov.pl.

Wszystkie gminy z powiatu tucholskiego są wolne od afrykańskiego pomoru świń, dlatego rolnicy muszą przestrzegać zasad bioasekuracji, takich jak m.in. maty dezynfekcyjne, nieskarmianie zwierząt paszą niewiadomego pochodzenia ani produktami (w tym resztkami, zlewkami) pochodzenia zwierzęcego, niezakupowanie świń z niewiadomego źródła, czyli nieoznakowanych i bez świadectwa weterynaryjnego lub zabezpieczenie przed dostępem zwierząt dzikich do budynków inwentarskich, magazynów pasz oraz miejsc przechowywania ściółki. To tylko część podstawowych zasad bioasekuracji. Jednak przed afrykańskim pomorem świń nie ma stuprocentowego zabezpieczenia.

– Nie są to przyjemne rzeczy, kiedy dochodzi do wybicia stada. Mam kontakt z rolnikami z terenów, gdzie wystąpił ASF i gdzie były wybijane świny. Dla mnie osobiście jest paradoksem, że te wszystkie organizacje ekologiczne mówią, że rolnicy są zbrodniarzami. Niejednokrotnie wnioskowaliśmy, aby populacja dzika była zmniejszona. Dzik jest (...) nośnikiem tego wirusa w środowisku. Domagaliśmy się i dalej domagamy się, aby ich populację zredukować do minimum przeżywalności. Wiadomo, że one też pełnią swoją rolę w ekosystemie, ale większą stratą dla państwa, gospodarki i rolnictwa jest niszczenie takiego stada trzody. To się również odbija na psychice rolnika, bo nie jest przyjemnym patrzeć, jak dokonuje się zabijania świń. Myśliwi nie strzelają do prośnej lochy dzika, a tutaj nikt nie patrzy, czy locha prosi się lub jest wysoko w ciąży. Przychodzą panowie i panie z inspekcji weterynaryjnej i prądem zabijają te zwierzęta. To niehumanitarne – komentuje przewodniczący Powiatowej Izby Rolniczej w Tucholi.

Mateusz Sass w rozmowie z nami przytoczył wypowiedź jednego z rolników obecnych na wyjazdowym posiedzeniu tucholskiej Izby Rolniczej, które miało miejsce 18 lutego w Lubiewie. Padło tam stwierdzenie, że w lasach i na polach w powiecie tucholskim obser-

wuje się coraz więcej zwierzyny, w tym dzików.

Brak zrozumienia ze strony społeczeństwa?

– Rolników od dłuższego czasu przedstawia się jako zbrodniarzy, którzy źle oddziałują na środowisko, klimat. Ale nikt nie powie, ile robimy dobrego. To, co sieje się na polu, pochłania dwutlenek węgla i przetwarza go na tlen. Tak samo jeśli chodzi o zwierzęta, którym zapewniamy dobrostan. Odpowiedni dostęp do wody i paszy, odpowiednią ilość miejsca w danym kojcu dla grupy świń. Nie jest tak, że wszystko jest spędzone w jedno miejsce. Wiadomo, że muszą być zapewnione odpowiednie warunki, bo to też wiąże się z przyrostami. Nikt nie patrzy na to, aby świny jak najszybciej sprzedać, bo ma zostać z nich jakiś zysk. Świadomość rolników obecnie jest dużo większa. Społeczeństwo stawia się przeciwko rolnikom. Ciągłe tylko słyszymy, że rolnikom się daje jakieś pieniądze. My chcemy rozwiązań systemowych, bo za każdym razem proponuje się lekkie dopłaty, na które nie wszyscy się łapią, bo też jest szereg obostrzeń. Później nie mówi się o tym, że ileś gospodarstw zostaje włączonych z częściowych rekompensat. Przedstawia się w telewizji, że tyle miliardów spłynęło na polską wieś. Ludzie z miast bardzo szybko to podchwytyją i wszyscy myślą, że rolnicy nie mają co zrobić z pieniędzmi, bo mają nowe maszyny – opowiada hodowca trzody.

Niejednokrotnie polscy rolnicy korzystali z różnych programów unijnych, które związane są z dużą papierologią. Starając się o dodatkowe środki, gospodarze, zdaniem Sassa, przechodzą wiele stresu, bo muszą zaciągnąć duże kredyty, zanim uzyskają jakikolwiek zwrot. Ceny wspomnianych maszyn rolniczych są tak wysokie, że zwroty mają rekompensować tylko częściowo ich zakup.

– Sam sprzęt bardzo mocno podrożał, co widać, bo branża maszyn rolniczych jest również w kryzysie – dodaje rolnik.

Rolnicy muszą również prowadzić m.in. rejestr wjazdów na teren gospodarstwa, dbać o kolczykowanie zwierząt, gromadzenie odpowiednich doku-

mentów i wypełnianie szeregu wymogów, np. z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Przywołuje również, że ocenianie stanu polskiego rolnictwa przez pryzmat cen na sklepowych półkach to błędny obraz. Gospodarze swoje wyroby – zwłaszcza wieprzowinę – sprzedają na granicy opłacalności. Ceny w sklepach to przede wszystkim koszty i opłaty, jakie ciążyą na przetwórcach i zakładach masarskich.

Czy polskie rolnictwo chyli się ku upadkowi?

Zdaniem naszego rozmówcy obraz polskiej wsi nie maluje się w jasnych barwach.

– Wszystko dzieje się stopniowo, ale jest to już tak głęboko zakorzenione, że chyba pójdziemy raczej ku upadkowi, aniżeli powstaniu i odbudowie. Smutne jest, że coraz więcej młodych ludzi ucieka ze wsi, bo widać, że te wsie się wyludniają. Praca rolnika jest ciężka, bo jeżeli ktoś ma produkcję zwierzęcą, to pracuje 7 dni w tygodniu. Również w święta. Trzeba czasami noce zarwać, bo są na przykład jakieś oproszenia. (...) Rolnik nie ma 8-godzinnego cyklu pracy i jest tak, że pracuje się na przykład przez 20 godzin dziennie – obrazuje pracę w gospodarstwach trudniących się hodowlą zwierzęcą Sass.

Podsumowuje, że błędnym jest ocenianie gałęzi rolnictwa przez pryzmat cen, jakie obserwujemy na sklepowych półkach. Stwierdza, że rolą państwa jest poprawa jakości i bytu polskiego sektora rolniczego i pozycja, „bo rolnik nie jest sam w stanie wygrać z wielkimi zakładami przetwórczymi, gdzie nie są stosowane uczciwe praktyki”.

– Rolą państwa jest, aby doprowadzić do rozwiązań nie chwilowych, tylko systemowych o oddziaływaniu długofalowym. Produkcja trzody w Polsce podupadnie całkowicie. Wszystkie gałęzie w rolnictwie są powiązane. Produkcja zwierzęca jest powiązana z rolnictwem roślinnym. Brak zwierząt to brak zbytu zbóż – podsumowuje.

Na koniec stwierdza, że brak wycofania się z założeń Zielonego Ładu doprowadzi do upadku rolnictwa w Unii Europejskiej, co w następstwie doprowadzi do uzależnienia się od produktów rolno-spożywczych z innych kontynentów.

Tekst i fot. Anna Lipska

Wszystko, co powinieneś wiedzieć o rencie wdowiej

Czym jest renta wdowia i kto może ją otrzymać? Gdzie należy złożyć wniosek na to świadczenie? Jaka będzie jego wysokość? Odpowiedzi na te i inne pytania szukamy w materiałach przygotowanych przez KRUS, jak również w rozmowie z pracownicą bydgoskiej placówki.

1 stycznia 2025 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, dzięki którym od 1 lipca 2025 r. możliwa będzie jednoczesna wypłata renty rodzinnej nabytej z tytułu bycia wdową lub wdowcem oraz emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, czyli zbiegu świadczeń. Jedno ze świadczeń składających się na rentę wdowią będzie wypłacane w całości, a drugie w części równej 15%. Od 1 stycznia 2027 r. drugie świadczenie wypłacane będzie już w wysokości 25%.

Aby otrzymać prawo do wypłaty ww. świadczenia, trzeba spełnić kryteria związane z wiekiem, na co zwraca uwagę **Agnieszka Podemska** z KRUS-u w Bydgoszczy.

– Prawo do wypłaty świadczenia w zbiegu uzyska osoba, która osiągnęła powszechny wiek emerytalny – co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, oraz nabyła prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wyżej wymienionego wieku emerytalnego. Kobieta nie wcześniej niż w dniu ukończenia 55 lat, mężczyzna nie wcześniej niż w dniu ukończenia 60 lat. Poprzez nabycie prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, należy rozumieć nabycie prawa do renty rodzinnej z chwilą spełnienia przez wdowę czy wdowca wszystkich warunków określonych przepisami prawa wymaganych do jego powstania, niezależnie od daty złożenia wniosku – mówi zastępczyni kierownika wydziału świadczeń.

Gdzie i kiedy złożyć wniosek?

Wniosek o rentę wdowią możemy złożyć w dowolnym organie emerytalno-rentowym (KRUS, ZUS, WBE, ZER-MSWiA czy BESW), w którym jesteśmy uprawnieni do jednego ze świadczeń: emerytury, renty własnej lub renty rodzinnej. Osoby uprawnione do świadczeń z dwóch organów rentowych mogą same zdecydować, do którego z nich chcą złożyć wniosek o rentę wdowią. Taką czynność możemy wykonać już teraz. Jeśli zależy nam na tym, aby otrzymywać świadczenie od 1 lipca br., wniosek musimy złożyć w nieprzekraczalnym terminie do 31 lipca!

Jeśli wcześniej nie ubiegaliśmy się o rentę rodzinną lub o własne świadczenie i otrzymujemy tylko jedno świadczenie – na przykład emeryturę, należy złożyć wniosek o drugie świadczenie – na przykład rentę rodzinną. Wraz z nim możemy złożyć wniosek o rentę wdowią.

Wzór wniosku o zbieg świadczeń dostępny jest w każdej jednostce organizacyjnej KRUS i na stronie internetowej. Przed jego wypełnieniem należy zapoznać się z informacją dołączoną do formularza.

Wniosek o ustaleniu zbiegu świadczeń można złożyć osobiście, przesłać pocztą tradycyjną bądź poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą KRUS-ePUAP w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym bądź zaufanym.

Jakie dokumenty do wniosku?

Jeśli mamy prawo do renty rodzinnej lub (oraz) do innego świadczenia emerytalno-rentowego, to posiadamy już wymagane dokumenty. Tym samym do wniosku o ustalenie zbiegu świadczeń, zwanego rentą wdowią, nie musimy dołączać już żadnych dokumentów. Gdy instytucja rozpatrująca nasz wniosek stwierdzi, że potrzebne są dodatkowe dokumenty, sama poprosi o ich dostarczenie.

Jaka może być maksymalna wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu?

Wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu, nie może być wyższa od trzykrotności kwoty najniższej emerytury. Jeżeli suma świadczeń przekroczy tę kwotę, wypłata renty rodzinnej zostanie pomniejszona o kwotę przekroczenia.

Od 1 marca 2024 r. najniższa emerytura wynosi 1780,96 zł brutto a jej trzykrotność 5342,88 zł. Od 1 marca 2025 r. najniższa emerytura, w wyniku waloryzacji świadczeń wzrośnie do 1878,91 zł brutto, a jej trzykrotność wyniesie 5636,73 zł.

Ważne! Prawo do wypłaty świadczeń w zbiegu ustaje z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną.

Masz pytania? Dzwoni!

KRUS uruchomił infolinię poświęconą zasadom przyznawania renty wdowiej. Funkcjonuje ona od poniedziałku do piątku, w godzinach 9:00-14:00, pod numerem telefonu **22 592 66 40**.

– Najczęstsze pytania, z którymi zgłaszają się świadczeniobiorcy dotyczą przede wszystkim wieku, w którym owdowieli, a także co w sytuacji, gdy renta rodzinna będzie niższa od obecnie pobieranego świadczenia. Zdarzają się także pytania związane z wypełnieniem wniosku krok po kroku – przynajmniej zastępczyni kierownika wydziału świadczeń w bydgoskiej placówce.

(aw)

Czego nie wliczamy?

Przy ustalaniu wysokości świadczeń w zbiegu nie uwzględnia się m.in.:

- świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego,
- świadczenia wyrównawczego dla działaczy opozycji antykomunistycznej lub osób represjonowanych z powodów politycznych,
- świadczenia pieniężnego z tytułu pełnienia funkcji sołtysa,
- świadczenia ratowniczego,
- renty socjalnej,
- refundacji z tytułu opłacenia składki na obowiązkowe ubezpieczenie OC lub dobrowolne ubezpieczenie AC.

Co uwzględniamy?

W maksymalnej kwocie świadczeń ustalonych w zbiegu uwzględnia się następujące świadczenia:

- świadczenia wchodzące w skład zbiegu (np. emerytura i renta rodzinna),
- dodatki i świadczenia o charakterze innym niż jednorazowe wypłacane wraz ze świadczeniami (np. dodatek pielęgnacyjny, świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny, it.),
- emerytury i renty przyznane w trybie specjalnym przez Prezesa Rady Ministrów, Prezesa ZUS i Prezesa KRUS,
- świadczenie honorowe przyznane w związku z ukończeniem wieku 100 lat,
- świadczenia emerytalno-rentowe wypłacane przez instytucje zagraniczne.

– Należy podkreślić, że kwoty powyższych świadczeń będą obowiązywały na dzień wystawienia decyzji, czyli po corocznej waloryzacji – mówi Agnieszka Podemska z bydgoskiej KRUS-u.

Co pomniejszamy?

W przypadku przekroczenia trzykrotności kwoty najniższej emerytury jedno ze świadczeń wypłacanych w zbiegu ulegnie pomniejszeniu o kwotę przekroczenia.

Jeśli otrzymujemy świadczenia finansowane z budżetu państwa, zostaną one pomniejszone jako pierwsze, w następującej kolejności:

- świadczenia z zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych,
 - świadczenia z zaopatrzenia emerytalno-rentowego funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej,
 - inne świadczenia.
- Następnie, kolejno, zostaną pomniejszone:
- świadczenia finansowane z Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
 - świadczenia finansowane z Funduszu Pracy,
 - świadczenia finansowane z Funduszu Emerytur Pomostowych,
 - świadczenia finansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

GRUPA AGRO

ZBIÓR KUKURYDZY NA ZIARNO

SKUP BYDŁA

usługi dla rolnictwa
usługi zbioru zbóż

509 861 582